

31/1/26

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No 212

Telephone No. 2544

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 29-వ తేది సోమవారము
శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర అధిక శ్రావణ శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫.

No. 302
సంచిక 30౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వలకువలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది వంశభాష చీటి చూచి కొనిం బొనిముగలుగుదు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బొటముల భేదించును వాపుల యాపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

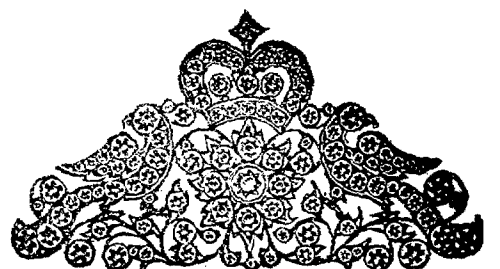

దక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు
మావద్ద సవరణగారు సీమవెండి, మేలైన పువ్వురాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, కుచ్చుకెంపులు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాళిమాలలు, మెడచెయినలు, ఒడ్డాణములు వంకీలు, నాగవత్తులు, మల్లె
మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపనలు, కెంపుఅడిగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, లేసరులు,
బులాకులు, పట్టెగొలుసులు, చుట్టుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణిలు, పలువిధ వేడుక
సామానులు యివి, యివి యనలేని ముక్కుపుడక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద
సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమృతమును పరీక్షింపుడు.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు
చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

3 1842

పువ్వులడోలిక! బోధలకేలిక! పున్నె పుడూలిక!

పురాణ గ్రంథమాలిక, పితాపురము.

ఇహపర సాధకంబులగు పురాణములు మొదలగునవి ఆంధ్రవచన శైలిని డిమ్మి
సెజన 250 పుటలకు మించని సంపుటములుగ రెండునెలల కొకటి వంతున సంపుటము 1-కి
పోస్టేజి మేమేధరించి చందాదారులకు 1-0-0 కు మాత్రమే పంపుచుండుము. ప్రవేశరుసుము
రు 0-4-0 లు. సంవత్సరానికి శివపురాణము మూడవ సంపుటము తప్పక వెలువడును.
కోరిన చందాదారులకు వెనుకటి 1, 2 సంపుటములు గూడఁ బంపుదుము.
చందాదారులు గానివారికి ఇందలి ప్రతిసంపుటమును పోస్టేజి కాక రు 1-8-0 లు.
పురాణ గ్రంథమాలిక, } నడకుదుటి వీరరాజుపంతులు.
పితాపురము. } సంపాదకుడు.

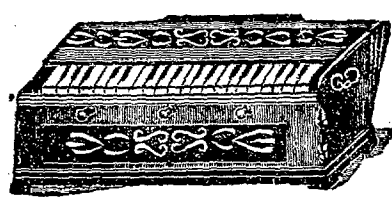
వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మాలికలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు
కలవు ఇదిఉన్నచో వైద్యకశబ్ద సింఘా, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగుగ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోలైండు వెల 3-4-0 లు.
“భస్మప్రదీపిక” అను ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమ స్తఖనిజములు కుద్దిచేసి భస్మములు చేయు యా
నాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములు
కూడ గలవు. క్యాలికోలైండు వెల రు. 2-0-0
2454 రెడ్డి పోద రు లు, రాయవరము, గోదావరి.

కౌను థియేటరు 225

27-3-26 శనివారమునుండి 30-3-26 మంగళవారమువరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 9-30 గం.
శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాట ని 3-15 గంటలవరకు
మ ద న్ థి యే ట రు, లి మి టెడ్
“ఉమెన్ వే ఆఫ్ ది ఏజెన్.”
ప్రదర్శింతురు
సర్ జేమ్సుగారిచే జయప్రదముగా ప్రదర్శించబడిన
“అక్విరత్ క్రికట్” లానిది
“హీర్ ఆండు ఫీమల్”
అద్భుతమైన గొప్ప ఫిల్మ్.

“లక్ష్మి-మోహన్ ప్లాట్”

సింగిల్ రీ డు,
పారిసు ది రు 32,
జర్మనీది రు 22 డ
బుల్ రీ డు, పారిసుది
రు 55, జర్మనీది
రు 35 100 కి రు.
25 చొప్పున అధ్యాప్యగా పంపవలెను. 1926 సం॥రం క్యాలి
లాగుకు వ్రాసిన పంపబడును.
3 Ramachandra Ghose Lane
P. O. Beadon Street, Calcutta

చెన్నై పురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర

ఇనుపదారి లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

1926 సం. ఏప్రిల్ నెల 1 ది మొదలు మీటర్ గేజి లైనులలో యీ క్రింద వివరించిన ప్రకారం బండ్ల రాకపోకలలో కాలనిర్ణయపు మార్పులు జరుగును. దీనిని అందరు గమనింపదగును. యీ క్రిందిబండ్ల వరుసలు క్రొత్తగా చేర్చబడినవి.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 12 మిక్స్డ్ మీరాజ్ వడలు, 11 డిటా కొల్లాపూరు వడలు, 84 మిక్స్డ్ తెల్లం వడలు, 88 డిటా లోండావడలు.

యీ క్రిందివి ముఖ్యమయిన బండ్ల వరుసలలోని మార్పులు.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 1 పూనామెయిల్ తెంగుగూరు వడలు, 8 పార్సెల్ ఎక్స్ ప్రెస్సు పూనావడలు, 11 కొల్లాపూరు ప్యాసెంజరు మీరాజ్ వడలు.

ఇదివరలో నెం 14 ఎ గావుండిన బండియిప్పుడు నెం 60 ప్యాసెంజరు అని పిలువబడునది (ద్రోణావ లం వడలు)

నెం 58 మిక్స్డ్ హాస్పేట్ వడలు కనిపిస్తాయి చేరుట

ఇదివరలో నెం 45 ఎ అని పిలువబడి యిప్పుడు నెం 85 మిక్స్డ్ బండి బల్లారవడలు

నెం 29 మిక్స్డ్ వాన్ కోడిగామా వడలు మర్చగోవా చేరుట

నెం 28 మిక్స్డ్ మర్చగోవా వడలు లోండా చేరుట

నెం 1, 2 పూనామెయిలుబండ్లు ఇదివరలోవలె యశవం తపూరు, దొడ్లబల్లాపురంలో ఆక యిక ముందు గోల్ పాల్లి.

నెం 12 కొల్లాపూరు ప్యాసెంజరు పిరావుడి లిమిటెడ్ స్టేషన్ లలో కూడా నిలుచును.

సరాసరి బండ్లవరుసలలో కొన్ని మార్పులు చేయబడినందున వాటి కాలక్రమము ననుసరించి మీటర్ గేజిలో కూడా స్వల్పమార్పులుండును.

ఇంకను వివరములు కావలసినవారు స్టేషన్ లలో చిత్ర యంత్రానికి (Time Table) కాలనిర్ణయపట్టికలను కొని చూచుకొనవచ్చును.

(నెం 17)

నోటీసు

అనంతపురం జిల్లా కోర్టు

O. P. 2/26

అర్జీ దారు

పి. రత్నమ్మల్ చనిపోయిన పి. లక్ష్మయ్య ఆస్తి విషయము పి. లక్ష్మయ్య అనునతను 16-3-25 తేదీలు గుంతకల్లు గ్రామములో చనిపోయినాడని అతని ఆస్తికి (లెటర్సు ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్) యివ్వవలసినదిగా అతని భార్య అజీః యిచ్చి యున్నది. సదరి ఆజీః 5-4-26 తేదీన అనంతపురం జిల్లా కోర్టులో నోటీసు వాయిదావేయబడినది ఆ తేదీన ఆక్షేపణ చేయువారు కోర్టులో ఆజీః యిచ్చుకొనవచ్చును.

టి. చితంబరయ్య బి. ఏ. 1st గ్రేడ్ ప్లీడరు, ఆర్జీ దారు వకీలు, అనంతపురం. 25-3-26.

రంగం

కూచిమంచి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు

(బ)

శ్రీర సంగల్వ మెంతటి వారి నేని మార్చి వై మను. ఓహ పరులకు గడ్డనుఖములు తెలియవు. తుర్నిపాసలసలేకానరావు. హనుమయ్యగారు అందరినీ సమక్షమునను స్వదేశీవ్రతదీక్షై కొని యుద్ధ్యగముత్యజంచిన వాటినుండియు స్వగ్రామమునకు తేరి యున్న పంచమవాడలోని పంచముల దుస్థితి బావుటయే కాక యుద్ధ్యగముతో బాటు స్వప్రఖ్యాత్యగము గాంచి, యెండ కన్నెలుగని యా శుకుమారి యూరనక యిల్లనక, కుడిచినవోట కుడువక, పవ్వలించిన తావున పవ్వలంపక ఆ తాలూకాయందలి వివిధ గ్రామముల కరగి పంచమోదధరణము అను విషయముపై బాలికొలుప నుపవ్యాసములకావించెడివాడు. ఆయా గ్రామములకు సమీపమున నున్న పంచమవాడల కరగి వారి నందరిని రావించి శ్రావ్యముగ వారోగ్యవిషయములను బోధించెడివాడు. వారికి స్వంతద్రవ్యము వెచ్చించి రాటములను గొని యిచ్చి పని కల్పించెడివాడు కులపెద్దలను రావించి మధు మాంససేవను చేయ మని నచ్చబెట్టి యందరిచే నవి సేవింప కుండ తన కట్టుదిట్టము లానరచెడివాడు. వారి యజ్ఞానము తొలగ స్వంతద్రవ్యమును వెచ్చించి రాత్రిపాఠశాలను స్థాపించి, యొక జేతనోపాధ్యాయుని యాయాతావులలో నియమించి వారికి విద్య చెప్పించు నేర్పాటు కావించెను. ఈచైకార్యములు నిర్వహించుటలో తనపంచెడక తా సంచారము చేసిన ప్రతిమాల పల్లెయందును రానుమందర మొందు స్థాపించి యందు ప్రతి సాయంకాలము భజనజరుగునట్లును వారమున కొకసారి పురాణ పఠనము జరుగునట్లును నియమ మేర్పరచెడివాడు. ఈపరోప కారపాఠశాల, పంచమబాలి తమ్ముడరింపనిచ్చి యవతారము ర్తి యని భావించి యానందించుచుండెడివారు. తా విడిచి వచ్చిన మాలపల్లెలో రాత్రి పాఠశాలలు, రామ మందిరములలో తా గావించిన యేర్పాటులు సరిగ సాగుచున్నవో లేవో పరీక్షించుటకు రంగని నియమించెడివాడు. రంగండును యజమానుని యానతి గైకొని ప్రతిపక్షమునకు నొక్కొక్క మాలపల్లెలోని కరగి పరీక్షించుచు వారాత్రి యాపల్లెలోని వాటిప్రార్థనముపై నాగి శ్రావ్యముగ బుర్రాణమును చదివి యందలి విషయములు తెలుతెల్లముగ తెలిపి వారి యందలి గౌరవమునకు బ్రాత్రుఁ డయ్యెడివాడు. ఇందువలన రంగనికి స్వగ్రామములోనే గాక యన్యగ్రామములలోగూడ పలుకుబడియుండెడిది. ఆతఁడందలి కిని దలలో నాలుకవలె మెలగుచుండుటచే నాతనిమాట యనిన నుగ్రనాజ్ఞగ భావించుకొని యత్యంత భయభక్త్యాసములతో నిర్వహించుచుండెడివారు. ఏ స్వల్పవిషయమైనను రంగనితో యోచింపకుండ యెవరును చేసెడివారు కాదు. మహాత్తరముగ వివాదములను పరితము రంగండు నేర్పరితనముచే బరిష్కరించి యుభయులకు సంతసింపఁ జేసెడివాడు. తన కోర్కెలు గొం తెమ్మ కోరికలు కాకుండ ఆ గ్రామాధికారి సాహాయ్యముచే గార్యరూపము తాల్పినవికదాయని సంతసిం చెడివాడు. సద్గుణ విరాజితండున రంగండు కులమువారికిని మిత్రబృందమునకు వాదర్యపురుషుఁడై ప్రతివారి మెప్పును బడయుచు, నపర్యక్షాదుని వలె మెలగుచుం దలిదండ్రుల కాండము నిమ్మచువారిచే వరప్రసాదునిగ భావించుకొనెడివారు మెలగెడువాడు. అట్టి తనిని వరప్రసాదునిగ భావించుకొనరా! అందాశ్చర్యమేమున్నది. అందరికీయోక్తి యేమున్నది. పరితమున పంచమబాలిచే బర మాత్య యనుగ్రహించి యీ సత్పురుషశ్రేష్ఠుని నొసఁగెను. బంగారమునకు బరిమళ ముచ్చినట్లు రంగని సత్సంగంకల్పనిర్వహణ మునకుఁగాను గ్రామాధికారి యగు హనుమయ్యగారి హృదయ మున పంచమోదధరణోద్దేశము కలిగింపఁజేసెను. దైవీబల తే దుర్బలం అను న్యాయము ననుసరించి దైవబలమే యీతనికి లేకున్న పామాన్యపు వ్యక్తి యింతటి మహాత్మ్యగములు నిర్వహించుటెట్లు? రంగండు ఉత్సాహంతులగు యువకులను, పెద్దలను కొందరిని ప్రోత్సహి వారికి కాంతిక్షణము గరపెడివాడు. రంగనిచే నేర్పఱుపబడిన కాంతి నెనుకు లింటింటి కరగి భాదీబట్టలను భుజములపై నైచుకొనియ ముందుండెడివారు. పంచమవాడల లోని కరగి రానుమందరములలో నందరిని ప్రోత్సహి భజనలు కావించెడివారు. తమ జట్టులోనికి నుత్సాహ పంతులగు యువకులను జేర్చుకొని దళమును వృద్ధిపఱచు కొనెడివారు.

దివాంధము భాస్కర శేజము నేవగించును. జారవోర పాంథులు చంద్రిక మోక్షపడెదరు. భ్రమరము సంసంగపరిమళ మును కంటగింపును. విశ్వమున మంచితో బాటుగ చెడుగునకును తావు గలదు. వాడు సభామధ్యమున దుండగిచే నవమానము

కొందిన కాస్త్రీయు వానియనుచుండుకొందఱును అంధప్రాయ ముగ తామగతికముగ ప్రాచీనాచారములను పట్టుకొనిప్రాచు లాడువరమధాందములను కొందరిని ప్రోత్సహింపి యొకసంఘ ముగా నేర్పడి బానిసస్థితియందుండి మన కాలిక్రింద యుగి యుండవలసిన పంచమబాలి యిట్టి మహోన్నతదళకురాయత్నిం చు లేమి యను మాత్యగముచే నీ ప్రవాహము సరికట్ట నెన్ని విశ్వ ప్రయత్నములతో కావించి విఫలమనోరథుడైతి. అంత టిలో నూరకొనక కాస్త్రీగా రేవాటికైన తన పరాభవాన్ని చల్లార్చుకొన సంకల్పించితి. పాపము వీరిపరాభవాలనుచల్లారు టెట్లు! "పండితా స్వదర్శిణః" అనుగీతావాక్యము వీరియం దేకోశమునకును గానబడదుగదా! ఎందుల కీసోదలేనిబాలిపై నిర్ణేతుకవైరము? "బోద్ధాకోమత్సరగ్రస్తాః" అని భర్తృహరి చెప్పియుండును.

మంచినపువు చాలకాలము నిలువదు. నిరుపయోగమున వస్తువు చిగ్గిపోయెనిలుచును. నోటబెట్టుకొనిన కలకండ త్వర లో కరగిపోవును. నిరుపయోగమున గులకరాయి వేసనను గలి గించుచు నెంతకాలమేని నోటియందలేయుండును. మనోహర మగు గులాబిపువ్వుచెట్టునుండి త్వరలో రాలిపోవును. క్షేణము కలి గించు కంటకగులు శ్రీరముగా చెట్టునంటికొని యుటేయుండెను. పరోపకారపాఠశాలండు; త్యాగశీలండు; జేతనోపాతత్వండు; సౌజన్యరాశియునగు నాహనుమయ్యగారు పాపము! పక్షమునిన ములనుండి పక్షవాతమునకు లోనై యశక్తతచే మూలబడియుం డెను. ఈవిషయము కాలత్రవుల కానందదాయకమని జేరుగ వ్రాయవలయువా? పంచమోదధరణము నాగ(దొక్క) నభిల పించు కాలత్రవబృందము తగినయనకాశముకొర కెదురుచూచు చుండిరి. తీతువ వార్ధితరంగముల నడ్డుపరచగలవా?

(త)

కాలచక్రము తిరుగుకొలది మార్పులనేకము బుద్ధునిచు చుండును. ఈశ్వరప్రేరణచే ముద్రేకముపాలపొగునవలె నొకమా రులుకును. అది యుగిగిపోవక నిగురుగప్పినవిప్లవలె నీ నైజమై యుండును. చారిత్రాచారమరంతములపట్టుట యనసోయోధ్య మునునకును నట్టి ప్రవాసగతియే పట్టెను. భుక్తిగడవకను, కష్టజీవనమున, కలవాటుపడలేకను, న్యాయస్థానబహిష్కార మాచరించి యనసోయోధ్యమప్రచారకులై ప్రభుత్వసన్యాస ము నొందిన న్యాయవాదసోదరులు పూర్వవాసనాబలిమిచే తిరుగ త్తమాపణ మొసంగి న్యాయస్థానముల కరుగుచు జనసా మాన్యమునందు దొల్లింటిగౌరవమును గోల్పోవుచుండిరి. వెనుక హనుమయ్యగారి గ్రామమునకువచ్చి పంచమబహిష్కారనిరసన ప్రబోధమొసర్చిన న్యాయవాది. యితర న్యాయవాద సోదరుల వలెనే, భుక్తిగడవకనో, యింటిలోని యాడువాండ్ర పోరు సహింపజాలకనో తనతోల్లింటివృత్తిలోనికి దిగుటచే నీగ్రామ మునకు వచ్చుట అసలే మానుకొనెను. హనుమయ్యగారి కృషి ఫలితముగను, రంగండు వానిమిత్రులు చేయు ప్రచారవ్యాప్తి చేతను, పంచమబాలిలో వధుపానముకూడవను నియమ మేర్పడుటచేతను, కాస్త్రీప్రభృతులు స్వసాంప్రదాయవిరుద్ధముగ నెందరిని బహిరంగముగఁ బ్రోత్సహించినను ఆతాలూకా యందలి యారుకల్లుపాకలను రెండుసంవత్సరములనుండి సాహ సించి యెవరును పొడకపోయిరి. నష్టమువచ్చునను భీతిచే నాతా లూకాలో నెవరును ఇంతవఱకు ఆబ్యూరిపాలయే పాడువారు లేకపోయిరి. ఆబ్యూరిరాబడి తగ్గి పోయినదను హేతువుచే వై యధికారులు స్థానికాధికారులను మంసలింపఁపొగిరి. స్థానికాధికా రులను ప్రతిష్ఠ నాధారముచేసికొని నెవరినీని బ్రతిమాలి యాదు కాణముల నాటింటిని నంటగట్ట నుద్దేశించికొని యంతఃకంఠ యత్నించిన నొకడేని సాహసించి ముందుకురాడయ్యెను

కాస్త్రీబృందముయొక్క ప్రేరణచే నేమి, స్థానికా కారుల బలవంతముచే నేమి యన్యగ్రామము నొకనిని బ్రతిమాలి యాగ్రామములోని మధువిక్రయశాలను తక్కువబాడుగ కంట గట్టిరి. ఈవార్త హనుమయ్యగారికి తెలియుటతోడనే కాత్ర వబృందముయొక్కయనిజేక మనకు, పట్టుదలకు చాలమనస్తాపము కలిగెను. ఆ సుస్థావయుండు తన మనస్తాపము నిట్లు వ్యక్తపఱ చెను. "అగ్రవర్ణ సంభాతులగువారు స్వసాంప్రదాయవిరుద్ధ ముగ, ప్రాచీనగౌరవమును బాటింపక పట్టుతలచే ప్రధానముగ నెంచుకొని యిట్టి పాపపుపని కొడఁబడి చిరస్థాయియును యశ మును గోల్పోవుచుండిరే. తనవులు శాశ్వతముగా? చిరస్థాయి యగు పూర్వము ఈక్రొధాన్ని కింపదముగా నర్పింపవలెవా? పారమార్థికచింతాతత్పరులు వారి క్షియోహిక లంపటత్వమేల ప్రార్థనముకాకున్న మఱేమి? అయ్యో! నిట్టి కుచ్చపుబి కొడి గట్టెను. తెలిసియో తెలియకనో తనవారు బహిరంగముగ నెవ రినిని బలవంతపఱచినను ప్రాజ్ఞుఁడను. వానిదర్శకృపంగవుఁడు వా

రింపవలెనా? ఎంతయెక్కువనా? ఎంతవిద్యయుండినా? నేమి? ఎంత నియమమిడినా? నోరై నమెట్లుదనియ్యాదిక్కుచూలినవాడిపై నింతయకారాగ్రోధమును బూసినే! అంతమాత్రముచే నీ పంచ ముప్రభుల్య మంతరించిపోవునా? అపయక స్వార్థిమకానట్లు కంటి మరేమున్నది? దైవమా యజ్ఞములనుసీతాత్రవృందమున ర్చిసహపమును తీయింపుము. తండ్రి! యున్నతవంశోద్భవులకిట్టి తుచ్చపుటూసా లుద్యువింపఁజేయుటచే నీకుఁ గలిగెడిదేమి? “బుడిక కర్మానుసారిణి” అను న్యాయ మున్నదికదా! నిన్ను మాత్రము నెవఁపెట్టలే?”

చెంకఁజేక్కరుని బిలిచి వానిని బంపి రంగని వానిపరివార మును బిలువనంపెను. రంగఁడును, వాని మిత్రబృందమును వార్త వినుటతోడనే హనుమయ్యగారి దర్శనమునకు వచ్చిరి. నువ్వుదయఁడగు నాగ్రామాధికారియూ, “మీప్రచారముచే నీతొలూకాయందు చక్కని ప్రభోధము కలిగినది. అయిన నేమి? మనప్రతిష్ఠ నేటికి మంబుగలిగినది. మనతొలూకాయందలి తదితర గ్రామములకాదర్శముగ నుండవలసిన మనగ్రామమునందు నేటికి కత్తులుండుటచే నొక మధువిక్రయశాల గ్రామమధ్యము కంటి వెలసినది. దీని నెట్లయిన తీసివేయయిత్నింపవచ్చు మనకు సలంపులగును. నీ మిత్రులలో కొందఱిని గ్రామగ్రామమునకుఁ బంపి యెవరును గీతకు చెల్లినయెడకుండ తగుకట్టుదిట్టము లొనరిం పవలెను. సాధ్యమైనంతవర కేతావుననుండియు మధ్యమురాకుం పకున నేర్పాటులొనరింపవలెను. పూర్వపువాసనచే నెవరె నా మధ్యశాలలోనికి రాదటస్థింపవచ్చును. వారిని రాకుండ కాశులపైబడి దీనముగఁ బ్రార్థించి మధువాసములను దట్టస్థించు చెడుగులను బోధించి చెనుకకుఁ బంపివేయవలయును. మధువిక్రేత యు, వాని కండగనిలిచియున్న విరోధిబృందమును, మిమ్ములసీ సమయమున నెన్నివిధములుగానైన బాధింపవచ్చును. కాంతిము మాపి జయసిద్ధి బడయవలసినతరుణ మాసమై మేనది. ఇచ్చట యుండి మధ్యశాల తీసివేయబడిన దను సంతోష వర్తమానము సమృద్ధునకు నాయాప్రాణము పరితపించిపోవుచుండును. అట్టి శుభవర్తమాన మేనాటికి చెవులకు వినబడునో. ఏనా డీపరితా పము తొలగిపోవునో. మీతోబాటుగవచ్చి, ప్రజాసేవచేయు భాగ్యమునోచి పుట్టలేదు. నామమాగ్గు యాయుద్ధులనయ్యని య్రించుచుంటిని. అతఁడును నాయన కరసావహించుగాక! అని మందస్వరముతోఁ బలికెను. వారందఱు సంతసించి, “స్వామీ, తమసాహాయ్యముండ సాధింపరాని కార్య మేదు న్నుది? తమయెదుట యేమిపలికిన ముఖస్తుతిగ నుండును కాని సత్యము మఱుంపఁజుటెట్లు? దీనవాటిపై నేటికి దైవము కరు శించి యవతారమూర్తులగు తమరిని ప్రసాదించెను. మాకష్ట ములు తొలగుటకు తమ కిట్టిసత్సంకల్పము ప్రేరేపించినాఁడు? తమ యజ్ఞాబలముచేతను, దైవానుగ్రహముచేతను, మనోదీక్ష పలనను, సంతతికార్యమేని నిర్వహింపగలమును ధైర్యమున్నది. దైవస్వరూపులను, పితృసములను తమ మ్రొల మీపాదము లొనగ ఘోరప్రమాదమారించుచుంటిమా విప్రఁడు. త్రికరణ ముగ దొర్లవ్యమును తలపెట్టము. ఎంతబాధయేని కాంతముతో సహించుము. ఈకాంతిసమరసమున మాప్రాణములు పోవుగాక! అహింసావ్రత మసిధారా వ్రతముగ నవలంబింతుము అని” యా నువ్వుదయని మనము రంజిల్ల ఘోరప్రమాదములు గైకొనిరి. ఆ మహాసభాపుఁడును పట్టరానియానందముతో, “ధీరత్ విఘ్ననిహన్యమాను లగుమకా ధృత్యుతోత్సాహులై, ప్రారభా ములుజ్జగింపరునుమీ ప్రజ్ఞానిధుతోగావునన్” అను భర్తృహరి పద్యములు బిగ్గరగ చదివి “వశ్యలార! జయమును బడసిరండు. ఇకమీరు పోవుఁడు” అని వాని నాశీర్వదించి పంపివైచె. సత్య దేవతకింతను విద్యావిహీనులయందేసేకదా స్థానమున్నది.

(వ)

సత్పురుషుల చరిత్ర మెంతవ్రాసినను తనివియేయుండదు. విషయమును విస్తారము వ్రాసి యీ కథానకము బెంపఁదలచు కొనలేదు. రంగఁడును, వానిమిత్రులును హనుమయ్యగారివద్ద నెలపుగైకొనిన మహాపండితమునుండి మధులశాలవద్ద వంతులప్ర కారము ప్రతిదినము నాలుగేసి గంటలకు నలుగురుచొప్పున యవయాధ్రువాసములు కాంతముతోఁ గాపలాకాయును నే తావుననుండి యెఱిగిరానియెడకుండ చేయుచుండిరి. మధువిక్రేత మధ్యము వియింపబడలేదను త్రోధముచేఁ బ్రతిసాయంకాలము నను మధుభాండములను వీరినెత్తిపైఁ బులగొట్టుటయు, వారికి దెబ్బలుతగిలి రక్తముకాటులయొక దట్టించెడిది. నోటికనిడిఱు నుచ్చరింపరాని బండబూతుల దిట్టెడివాఁడు; మోములపైఁ గాండ్రించి యామియుచుండెడి వాఁడు. పేయమును చలిన పవార్థములను ధీరై విసరుచుండెడివాడు. త్రోధపికాచమునకు గ్రోవై మాన్యత్వమును గోల్పోయి యనురక్తత్వముల నెన్ని

యేని కావించి వీరినిబాధించెడివాఁడు; కాంతమున్న వీరిచేకద! ఈ బాధలనన్నిటిని కిక్కురుచునకుండ సహించెడివారు, ఎంత కట్టుబాటు! ఎంతసహనము! తాము మున్నుకావించిన ఘోర ప్రమాదముల ననుసరించి ప్రతివారి కాశ్చర్యముజనింప నవర ప్రహ్లాదువలె కాంతముగని బాధలన్నిటిని సహించియుండెడి వారు. మట్టమధ్యాహ్నము గ్రీష్మకాలమున కోర్చి యాతావున తమవంతుప్రకారము నిలువబడియుండెడివారు.

కాంతి సమరము సాగింపఁ బోతన్నహించిన హనుమయ్య గారికి ఏనాటివార్త లానాఁడు చెంకఁజేక్కరునిద్వారా తెలి యుచుండెను. అయినయు వారికాంతిప్రదర్శనమున కానంద పడెడివాడు. రంగనితత్వజ్ఞానపుణ్యమున కాశ్చర్యపడెడివాడు. దీపముండగనే యిల్లుచక్క దెబ్బకొనవలయునను” ప్రాచీనసామె తను దలచి వ్యాధినానాటికి మురుగుచుండుటచే నేసమయ మున కేయపాయము వాటిల్లునోయనియు, ధర్మస్థైర్యతాగతి యనున్యాయము నాలోచించుకొని తనకుండు చరపిరూపము గు యావదాస్తియ, నుమారు నాలుగు లక్షల రూప్యములు వి లువచేయునది, రెండుభాగము లొనరించి సగము తన తనయన కును, మిగిలినది ధర్మార్థముగను యాయ సంతర్పించుకొని తన ప్రజాసేవోద్దేశములను వ్యక్తపఱుప నొకకాగితముపై లిఖి యించి తనవద్ద దాచుకొనెను. ముఖ్యమున నీక్షిందవిషయము లాకాగితములోయుండెను. “అరుంధతీయాశ్రమము” అనువే రిట నొక యాశ్రమము” నిర్మింపవలెను. జాతిమతవివక్షతో నిమిత్తములేకుండ నీయాశ్రమ మసాధబాలరకు కరణాలయము గ మండవలెను. ఈయాశ్రమములో నెల కొకసారిబీదలకు మృ ష్టాస్త్రభోజనమును వస్త్రపులుసు యిచ్చుచుండవలయును. ఈ యాశ్రమమున కనుబంధముగ రాత్రిపాఠశాలయూ, రామమందిర మును నుండవలెను. రామమందిరమున బ్రతినిత్యము పురాణ పఠనమును, ప్రతిరోనివారము రామభజన యు సాగు చుండ వలెను.” ఎందఱు విత్తవంతులులేరు. అయిననందఱు యాహను మయ్యగారివలె త్యాగశీలురేనా? పారమార్థికచింతాతత్వర లగు మహానీయులకు విత్తము చిల్లిగవ్వప్రాయము కదా! అయిన ధ ర్మకార్యము లాచలద్రాగ్ధాస్థాయుగ కల్పాంతమునఱకు స్థిర త్యము నొందుగాక!

దీనములు గడచుకొలది రంగఁడును, వాని మిత్రబృంద మును మధువిక్రయశాలవద్ద కాంతిసమరమును దీక్షతో సాగించు చుండిరి. మధువిక్రేతయూ, లోపాయికారీని వానికి సాహాయ్య మొనర్చుచున్న కాత్రవృందమును యీ పీడకంగఁడు లేకున్న వదలి పోవునని యెంచి వానినెత్తెన నీరంగమునుండి తొలగింప సమకట్టిరి. అధికారులను బ్రతిమాలి, మధువిక్రేతను గొట్టినట్లు రంగనిపైఁ గేసుపెట్టిరి. ఏమియుపద్రవము వచ్చునని యెంచి యో యొక యాంగ్లవైద్యునకుఁ గొంతద్రవ్యమిచ్చి సర్టిఫికెట్టును సంపాదించిరి. ఈదీనములలో సర్టిఫికెట్టులు వచ్చుటకు విశేష ప్రయాస యక్కరలేదు కద! కాస్త్రీప్రభృతులు కొందఱి సా ఝులును తియ్యగనీసిరి. ఆహా! కాలవై పరీత్యము! ఇందంతయు వగ్గాశ్రమసంరక్షణమే కాబోలును! ఇంతమాత్రముచేఁ బంచమ ప్రాబల్య ముగియిపోవునుగాబోలును, ఎంతవెట్టి! పాపము నా నాట వృద్ధియగుచుండుటచేతనే తుచ్చపుటూసాలుగల వ్యక్తులు అగ్రహతులలో నుద్యువించుచున్నారు. ఇందుచేతనే యగ్రహతులలో గౌరవము సన్నగిలుచున్నది. విచారణ దినమున న్యాయస్థానమున జనులందఱి యధికమా యెను. తా మింతసమరకార్య మొనర్చితిమని యెంచి కాబోలు కాస్త్ర ప్రభృతులు విచారణ సమయమునకు ముందే వచ్చి యా సనములపై గూర్చుండిరి, న్యాయాధికారి వచ్చి విచారణ ప్రారంభించెను. విచారణకుండు త్వరలోనే ముగిసెను. న్యాయాధికారి రంగనిజూచి “చెప్పకొనవలసినదేదయైన నున్నదా అని పృచ్ఛింప నాతఁడును దైవము దిక్కుమొగంబై “ఈవి యయమున నే నేమియు వాదించ దలచుకొనలేదు. దైవానుగ్ర హముచే నేటికి నాను విశ్రాంతి కలిగినది, న్యాయాన్యాయ విమర్శనము చేయుటకు భగవంతుడున్నాడు. అయినను నే భయ పడవలయును. కాని తదితరులకుఁగాదు అని ధైర్యముతో మంద హాసము వదనారవిందముపైఁ దిక్కుకొత్త బలికెను. రంగని పలు కు లాలికించి ప్రతివారును హృద్ధానముల సరిపిరి. కాస్త్రీ ప్రభృతుల కిప్పటికి పశ్చాత్తాపము కలిగినది కాబోలును. సం కాకున్న నందఱిలోను వారల్లు సిగ్గుచే మోములు వ్రాలుట యేమి! ఆరునెలలు కఠిన వరమును నాలుగు వందల రూప్యము లపరాధము లేకున్న నాలుగు నెలలు సామాన్య వరకము శిక్షగ న్యాయాధికారి విధించెను. రంగఁడును సంతోషస్వాంతము తో నీక్షును విసెను.

నాటిదినమున హనుమయ్య గారును లేని యోపికను దెచ్చుకొని న్యాయస్థానమునకు మిత్రసాహాయ్యముచే రాదట

వించెను. రంగఁడు న్యాయస్థానమున వందఱుదృఢదురుండ హనుమయ్యగారి పాదములకు సాష్టాంగముగ ప్రణమిల్లి, “తండ్రి! విశ్రాంతిగైకొన నెలవిమ్ము! యావద్దానము తమభుజస్థింధ ముపైఁబడినది. మావారినందఱి నెట్లు ఆజ్ఞాపించి యాకాంతి సమరము తుదంట యెట్లుసాగింతురో? మీయాశీర్వచనబలు మున్న చాలును. కాంతిసమరమున మావారు తప్పక జయస్థితిని బడెనెదరు “అనుటయు నాయుదారస్వభావుఁడు ప్రేమప్ర సారి” పితృగములతో వారని గనుగొని “వత్సా! నాబొందె లో ప్రాపమున్నంతవఱకుకొఱతయు రాక్షియను. ఇంతమా త్రముచే నీమిత్రులు నిరుత్సాహులై తలపెట్టిన కార్యము త్వ రింపరు. నవీనోత్సాహముతో, ద్వీగుణకృతదీక్షతో, నీకాంతి సమరము సాగింతురు. ఆవిషయమున నేమాత్రము సందేహింప వలదు. అశక్తుడైనను యుత్సాహ శక్తిసన్నగిల లేదు. యావ ద్దానము నాభుజస్థింధముపైఁ బూని యాకాంతిసైనికులను సమరమును సాగింపఁ బ్రోత్సహించెను” అనిపలుక నాపంచమ యువకుఁ డుత్సాహభరితుఁ డాయెను. చెంకఁజేక్కరు కూడ తం డ్రీవలె నె రంగని కివాగ్ధత్వ మిచ్చి వానిని సంతసించఁజేసెను. రంగఁడును సంతోషస్వాంతముతో మిత్రబృందమువద్ద నెలపుగైకొనెను. వారందఱి కంకంశము తో, “నీ కాంతిసమరము తుదకంట సాగించి జయసిద్ధి నొందెద మని” నమ్మించి యాతనికి నెలవొసంగిరి. ఆనందభరితుఁడగు రంగఁడును నిర్విచారముగ సంతుష్టహృదయముతోఁ బంచమా ధరణ మొనరింపుమని పరమాత్ముని ప్రార్థింప కృష్ణజన్మస్థాన మున కరగి కృతార్థుఁడాయెను.

కావలెను

ఒంగోలుతాలూకా కనుపర్తిగ్రామమునందలి వైశ్యబృందమువారి గృహములందు జేవోక్తివిధానము ననుసరించి పురో హితముచేయించగల బ్రాహ్మణుడు కావలెను. వివరముల కొర కు యాక్రిందివిరునామాకు వ్రాయుడు.

ఉ. వెం. శ్రేష్ఠి,

కనుపర్తి గ్రామవైశ్య సంఘాధిపతి, ఒడ్డునివాసము, నేటపాలెము 10-8-26.

గూడూరు డి|| ము|| కోర్టులో

అసలు 1921 సం|| నెం 843 రు. వాది:—అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరల్ మద్రాసు. యె ది రి లు

ప్రతివాదు:—అంబరఖానా జయరామా రావు వగైరా.

నెల్లూరుజిల్లా రాఘవతాబాకా పాక్కండల శ్రోత్రి యంలో యీ నెంబరు ప్రతివాదులకు గ్రామసమిష్టిన హక్కు అనుభవం గల 1/2 భాగంను యీనెంబరు వాదిగారు యేలంకు తెచ్చుచున్నారు. సదరు యేలం 29-3-1928 దిన నెల్లూరుజిల్లా కోటుకావద్ద సాయంత్రం 5 ఘంటలకు తీర్మానం కాబడునని ప్రచురపరచుచున్నాను.

టి. వి. రామస్వామి అయ్యర్. వాది పక్షిలు

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం ఇచ్చట లూయీమానేగారి తొట్టి స్నానములు, జడ్డు, నీళ్లు. మాకొనైడను మొదలగువారి ప్రకృతి సాధన ములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్తవ్యాధులును సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరి తీరమున కోగుల కనువైనవోడ యేర్పాటుచేయబడినది. రోగులకు కావలసిన సమస్త సమపాఠములును చేయ బడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సలహాసహాయము నపేక్షించువారు యీ దిగువవారికి గ్రాసికొనిన జవాబు బడ యగలరు. ఉత్తరముతో ఒక ఆజాబిల్లి పంపనలెను. గరిమెల్ల కోదండరామయ్య ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం.

గాంధీ జ్యోతిషులు

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయుకాలమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 పై పత్రిప్రశ్నకు 0-4-0 సం|| ఫలము మాసవారిగ వ్రాయ 2-0-0. ఆంధ్రపత్రిక: ఈ జ్యోతిషులు పాండిత్యమును మనఃపూర్వక ముగ వినుతింపుచున్నాము. ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి-చిత్తూరుజిల్లా

ఫారెస్టు పంచాయతులు

ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుక్రింది ఉద్యోగులైన అధికారులు చేయు పరామర్శ అసంతృప్తికరముగ నుండుటచేతను క్రింది ఉద్యోగులకిచ్చు స్వల్పతేతులు, వారికుటుంబసేవనమునకు చాలకుండుట మొదలగు కారణములవలన క్రింది యుద్యోగులలో లంఛనాంధితనము హెచ్చి వీరిమూలమున బీదరైతులకు విశేష బాధలు కలుగుచుండుననుచితమును సర్వజనాంగీకార మివ్వరక పొందియున్నది. ఈరీతిజరుగజేయుటవలనను, డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులవలనను ఏకో ముఖ్యమైనకొని పెద్దఅడవులందున్న సామాన్యముగ తక్కినవోట్ల ప్రభుత్వమున కెక్కువభాగములేకపోయినను, వ్యవసాయమే ముఖ్యధారముగ జీవించు గ్రామరైతులకు మాత్రముధికమగు నష్టకష్టముకలిగించుచుండినది. ఇట్లుపర్వారుకు అల్లుప్రజలకు కూడ దీనివలన లాభములేకుండినను మధ్యవర్తులగు ఫారెస్టు ఉద్యోగుల రైతులను వేధించి ధనవంతులగుటకు మంచి అవకాశము లభించియుండినది. ప్రజానాయకు లీ అక్రమముల గూర్చి చేసిన ఆందోళనాధ్వనితముగ ప్రభుత్వమువారివిషయము నువిమర్శించి సామాన్యపుటడవుల పరిపాలనము డిపార్టుమెంటు వారి అధికారము (పరిపాలనము) నుండి తప్పించి పంచాయతీల పరిపాలనముక్రిందనుండుట ప్రజాక్షేమమున కవసరమని కొన్ని యేండ్లక్రిందనే తీర్మానించి కొన్ని ప్రదేశములందు పరిష్కారము ఫారెస్టు పంచాయతులనిర్మించి కొన్ని అడవులు వానిపరిపాలనమున నుంచుచుండిరి. అనుభవమువలనయీ పంచాయతులుజయప్రదముగ పనిచేసినట్లు ప్రభుత్వమువారొప్పుకొనిరి. ఇటీవల సామాన్యముగ నడవులన్నిటినిపంచాయతులపరిపాలనమునందుండుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారే యుత్తరువొసంగి అట్టి కార్యక్రమము కొనసాగించుటకు ప్రతిజ్ఞలాయుండును కొంత ప్రత్యేకమైన సిబ్బందిని గూడ నియమించియున్నారు. వారు పంచాయతీల నిర్మాణమునకై పనిచేయుచున్నారు.

గ్రామపంచాయతులు-ఫారెస్టు పంచాయతులు

అదవియలకా పరిపాలనమున ఫారెస్టు పంచాయతీ పదతి మొదలుపెట్టబడిన రోజులలో గ్రామ పరిపాలనమును గురించిగాని యే యితర పరిపాలనమును గురించిగాని చట్టసమ్మతమైన పంచాయతీ సంస్థల నెలకొల్పుటకు అవకాశము లేనందునను ఆయద్యమును కేవలము పరిష్కారము మొదలుపెట్టబడి యుండుటచేతను ప్రత్యేకకార్యములకు ప్రత్యేకపంచాయతీల నేర్పరచుట అవసరముగ నుండిన నుండవచ్చును. ఈకారణమువలననే అనేకవోట్ల చట్టబద్ధముగాని, చట్టసంబద్ధముగ నధికారములులేని, ఫారెస్టు, ఇరిగేషన్, కానిలేషన్, మొదలగు ఇంఫార్యుట్ పంచాయతుల తీర్పుడి పనిచేయుచుండినను. ఇవన్నియు కల్పితాబద్ధమైనవిగానూ, మధ్యవర్తి ధర్మము ననుసరించియో, ఉట్టికి స్వర్ణము నకు గూడ నెక్కక క్రితంకు స్వర్ణమునం దుండి పనిచేయుచుండినను. 1920 సం॥ రమున 15 నంబరుగల గ్రామ పంచాయతీ చట్టము మదరాసు ప్రభుత్వమువారిచే నిర్మింపబడినందున ఒక సిద్ధాంతముగాని ఆవరణ కార్యక్రమముగాని లేక చెల్లాచెరుగ పడియున్న పంచాయతీ యుక్తమునకొకయకార మేర్పరచి క్రమముగ అంగనిర్మాణ మొనగ్గుటద్వారా పంచాయతీ యుక్తమును కేంద్రీకరణము పొందగలదని అనేకు లాశించియుండిరి. కానన నిర్మాణయోగ్యముఖ్యోద్దేశముకూడ నిట్టిచేయై యుండునని పంచాయతీచట్టము నొకమారు చదివినవారికెల్ల స్పష్టముగగోచరించును. అన్ని పంచాయతుల నిర్మాణోద్దేశ మొక్కటిగ నుండును. ప్రజలకు స్వయం పరిపాలనా విషయమున తరిగ్గీసు తొసగుట గ్రామపంచాయతీ చట్టము నిర్మించుట కవసరముగ నున్న పీటికయందుకూడ నట్టి యుద్దేశమే స్పష్టపరుపబడినది. పంచాయతీచట్టము 17 నెక్సను ననుసరించి అడవుల పరిపాలనము కేవలము క్రింద ఇరిగేషన్ పరిపాలనము 19, 20 నెక్సనుల ననుసరించి గ్రామ సంబంధమైన యే యితర కార్య నిర్వహణమైనను సంస్థపరిపాలనమైనను అదియిది యనలేల గ్రామమునకు సంబంధించిన యావత్తు విషయముల బాధ్యతవహించుటకు చట్టసమ్మతమైన అధికారము పంచాయతులు పొందియున్నవి. ఈ పంచాయతీ ఉద్యమము జయప్రదముగ చేయుటకు రాజధాని కంఠటికిని ఒక రీతిస్థాయి జనరలు ఆతనికి సహాయోద్యోగి కొంతసిబ్బందిని ప్రభుత్వము వారు కొన్ని సంవత్సరములక్రిందనే నియమించి యున్నారు. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములు తాలూకా జిల్లాబోర్డులు కూడ కొన్నివోట్ల కాకపోయిన కొన్ని ప్రదేశములందైనను యీ యుద్యమమునందు ముందంజవేసి పనిచేయుచున్నవి. ఉత్సాహవంతులు, దేశసేవాభిలాషులు నగు యువకులెందరో యీయుద్యమమున నడుపుటకు ముందంజవేసి తోడ్పడుచున్నారు. హిం

దూక్షేపం చెన్నటికైన బాధ్యతాయంతరిపాలనము ప్రవేశపెట్టు నుద్దేశము ప్రభుత్వమునకున్నయెడల, ఈ పంచాయతీచట్టము నాధారముగని, ప్రోత్సాహమొసగి, వలసినచో సంస్కరించి, ప్రతి గ్రామముందును పంచాయతీనిర్మాణము నిర్బంధముగాంచి గ్రామజనులకు స్వయంపరిపాలనాపద్ధతి కుండువలసిన తరిగ్గీసునొసంగి, నిరాధారముగ నున్న భారత కేంద్రప్రభుత్వమునకు దృఢమైనపునాదులను గ్రామముందు నిర్మించుట కిప్పటినుండియే శంఖస్థాపన మొనర్చుటకు స్వచ్ఛందముల ప్రయత్నింపవలయున్నది. ఇప్పటి పంచాయతీచట్టముక్రింద ఆర్థిక స్థితి యేమియు తృప్తికరముగ లేకుండుటచే పంచాయతులు జయప్రదముగ పనిచేయజాలకున్నవి అట్టిస్థితిలో యే స్వల్పధనార్జనము న కొవ ప ప తి యు న్న విషయములన్నియు అట్టి పంచాయతులనుండి తప్పించి ప్రత్యేకసంస్థల కిచ్చుటవలననేమియు జయప్రదముగ పనిచేయక పోవచ్చును. ఒక గ్రామమునకు చట్టబద్ధముగ ప్రాతినిధ్యము వహించి కాపనసమ్మత మగు నన్ని బాధ్యతలు నిర్వహించుటకు గ్రామపంచాయతు లుండువోట్ల మరలమరల ప్రత్యేకముగ ఫారెస్టు ఇరిగేషన్ మొదలగు కాపనబద్ధములుగాని సంస్థలుగాని పంచాయతీ బోర్డుమొదలగు యితర చట్టబద్ధములుగాని నిర్మింపవలసిన అవసరమే కర్తవ్యంబు. అగ్ని సాక్షిగ వివాహమాడి మెడలో తాగజిట్టి భార్యను సంతక్షింప సిద్ధముగ నుండు నాధుడుండగా ఆమెకు చీరలు దెప్పటకొకరిని అన్నపానము లొసంగుటకొకరిని సాములుగడించుటకు వేరొకరిని ఉపవా యకుల నియమించిన నెట్లుండునో యీ పద్ధతియు నట్టినిగనే కాన్పించును. ఒకవేళ ప్రత్యేక విషయపరిష్కారము గల సంస్థల సహకారముకొక విషయమున నవసరముగనే పంచాయతీచట్టము 21, 22 నెక్సనులట్టి అట్టి ఉపసంఘనిర్మాణమునకు అనుకూలముగ నుండ నున్నది.

చెప్పవచ్చినదేవనిన ఒక కత్తిలో రెండుమాడువరలుండుట కార్యచరణి సాధనములు. ప్రతి గ్రామముందును విద్యారంతులు చాలతక్కువగానే నుండును. గ్రామపంచాయతీకి ఫారెస్టు పంచాయతీకి, ఇరిగేషన్ పంచాయతీ యిట్టివానికి వేరువేరుపంచాయతీవాదులు, కావలసినయే. అన్యథలు చాలకష్టముగ నుండుటయొక గ్రామజనశీలేషములగు రైంపజాలక పోవుట మనోవైకల్యకారణము. ను. మరియు ఒక్కొక్కపంచాయతీ ప్రయోజనములు, లాభసమ్మములు వేరువేరుగా కాన్పించుటచే అపంచాయతులకే మనస్వర్థలు పోటీలుపడి పంచాయతీపద్ధతి కపజయముకలుగవచ్చును. ఇంకను ఆ గ్రామముందే సహకారసంఘము, పంచాయతీబోర్డులున్నయెడల చెప్పనలసినపనియేలేదు. ఇప్పటికే సహకారసంఘము, పంచాయతీ, పంచాయతీబోర్డులున్న గ్రామములలో తపాలాబంట్లోకు లీజేషములు గు రింపజాలక వీరిజాబులు వారికి వారిజాబులు వీరికి బట్టాబాచేయుచుండుటయు, వారిలోవారికి గల మనస్వర్థలవలన యేవరినివారు తీసికొనజాలక పోవుటచే ముఖ్యమైన కారితము లేవిలాపనారునకు చేరకపోవుటయు సంభవించుచున్నది. తపాలాబంట్లోకులకే యిట్లున్నప్పుడు యేమియు తెలియని మాధులగు గ్రామజనులొక్కొక్క విషయమున కొక్కొక్క పంచాయతీనిగు రించి ఆయావిషయముల కాయా పంచాయతీదారులతో నాలోచించుచు రనుట అసంభవము. ఎన్ని విధముల హించిననుకూడ గ్రామముల పరిస్థితులకును, పరిపాలనా సౌధ్యమునకుగూడ ఒక గ్రామమున కొక పంచాయతీకన్న నెక్కువ యుండుట కవసరముగాని ప్రయోజనముగాని కాన్పింపదు.

ఇక ఆర్థికవిషయము పరిపాలనాసౌకర్యముల గూర్చి విచారించుము. రాష్ట్ర పరిపాలనమున నీవరకే మితిలేని కాఖ లుంకుటచే పరిపాలనాస్వయము హెచ్చి రానురాను పన్నుల భార మధికమగుచున్నది. ఆదాయము నంతకు చాలవరకు వివిధ కాఖల సిబ్బంది ఖర్చులకు వ్యయమగుచున్నది. ముఖ్యమైన కాతీ యాభివృద్ధి కవసరమైన కార్యములకే ధనము లోపమగుచున్నది. వ్యయమును తగ్గించుటకు చేయు ప్రయత్నములెల్ల "గుమ్మకీకాయ పోపు"మొదలగు అవగంజను అదివిపట్టు"నట్లున్నది. ఏ స్వల్పతేతగాండ్రనే తగ్గించుటయు అవసరమైన కొన్ని ఉన్నతోద్యోగములు కల్పించుటయు జరుగుచున్నది. (గ్రామపరిపాలనము సాధ్యమైనంతవరకు పంచాయతీలకు వదలి దిట్టిమైన విమర్శనాధికారము మాత్రము ప్రభుత్వ ముండుకొన్నచో యిప్పటి వివిధ కాఖలు, వ్యయముకూడ తగ్గగలదు. ప్రభుత్వపద్ధతి ప్రజానారంజకమై బాధ్యతాయంత పరిపాలనమునకు పునాదులేర్పడును. పరిపాలనాసౌధ్యము, ప్రజాక్షేమముకూడ అభివృద్ధిపొందును. ప్రభుత్వసిద్ధాంతము మారినచో నివన్నియు సులభముగ జరుగును. ఎన్నికాఖలు సూతనముగ నిర్మింపబడినను, క్రొత్తగ నెంత

సిబ్బంది నేర్పరచినను గ్రామపునర్నిర్మాణము జరుగనిదే, ప్రజా ప్రబోధము కలుగనిదే గ్రామము లభివృద్ధిచంద నేరవు. ఈ కార్యమునకు ప్రభుత్వోద్యోగులు, ప్రజానాయకులు కలసివత్తుడే జయముగ జరుగును. ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజాప్రబోధమున కిండు కయు తోడ్పడజాలరు. అది అవధికారులే కాంతవరకు చేయగలరు. దీనికి పంచాయతీ సహకారోద్యమములే నిదర్శనములు.

గ్రామాభివృద్ధి కవసరమైన కాఖల సేకములు ప్రభుత్వమున ప్రత్యేకముగ నున్నవి. అధికారులు వేరేయగ నున్నారు. గ్రామ పంచాయతులు, సహకారసంఘములు, పంచాయతీబోర్డులు, ఫారెస్టు, ఇరిగేషన్ పంచాయతులు, వ్యవసాయ, పరిశ్రామిక యొక్క నిట్టి కాఖలెన్నియొకలవు. వీని అన్నిటి యుద్దేశము గ్రామ పునర్నిర్మాణము. ఒక ఉద్దేశము నెరవేర్చుట కిన్ని కాఖలు, అధికారులు అవసరమగుటకాక 'చైతన్యద్యయం' రోగి నిపాతహేతుః' అన్నట్లు ఒకవేళ ఉద్దేశమునకు స్థితిరేకమైన ఫలితమునే కలిగింపవచ్చును. పునర్నిర్మాణమున కవసరమైన గ్రామములకు సంబంధించిన యీకాఖలన్నిటిని పంచాయతీ యుద్యమమున చేర్చినచో పరిపాలనాస్వయము చాలవరకు తగ్గి జోపయోగమైన కార్యములకు ధనము సమృద్ధిగ నిలువయుండును. పంచాయతీలపై తనిఖీకి సలహాలొసంగుటకు ఉద్యోగులను, ఫిర్కా తాలూకా, మండలములందు నియమించి, అనుద్యోగుల తోడ్పాటున పంచాయతీ యుద్యమమును జయప్రదముగ నడుపవచ్చును. వీరంద రొక రాష్ట్రీయోద్యోగి 'పంచాయతుల రిజిస్ట్రారు జనరల్' క్రింద పనిచేయువచ్చును. అట్లయిన సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రారు వ్యవసాయ డైరెక్టరు, పరిశ్రామిక డైరెక్టరు, ఫారెస్టు పంచాయతీ ఆఫీసరు మున్నగు ఉద్యోగులు వీరి తోజేదారులు, అవసరమై వీరి జేతములు, భత్తాలు అవసరమైన ఖర్చులగును. రాష్ట్రీయం దంతలను నిర్మాణమున పూర్తిగ నన్న సహకారకాఖయందే యీకార్యములన్నిటిని లీనముచేసి పునర్నిర్మాణ కాఖక్రింద విశేషధనమును వ్యయపరచిన పద్ధతియొక ముగను. గ్రామపునర్నిర్మాణము ముగిసినయెడల ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకు గూడ లాభకరముగ నుండుటయొక యిష్టము ప్రబలియున్న అసంతృప్తి, ఆవిగ్నము, చెడిపోయిన సంబంధము, వివిధ రాజకీయకక్షలు వానాటికి జీడించి ప్రజలు ప్రభుత్వముకూడ దేశాభివృద్ధి తేమము మనసుననుంచుకొని ఏకోద్దేశముతో బనిచేయుటకు మంచి అవకాశమేర్పడును. ప్రభుత్వ మీ కార్యక్రమము నవలంబించునట్లు కాపననిర్మాణ సభ్యులీ విషయమునుగూర్చి ప్రస్తావించెద రతి నమృతమున్నాను.

అనంతగిరి పేరనార్యకవి
పంచాయతీల గౌరవనిర్మాత, ససహ

బీజే బండ్

బీజే బండ్:—నీరైపోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధిచెందినది. స్వప్నమందుగాని మూత్రముతో, గాని వీర్యము స్ఫులితమగుచున్న యెడల తత్క్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవనమొనగును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగుంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారగుళుము అనుభవించునట్లు జేసి సంతానవంతులుగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మూత్రము సి 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం

1159-1027 13, శత రాశిమతంగినీది, మృదాను.

S. U. Narayanachary & Co, Choukhamba-Benares

మాదగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, బిడ్డలు ఆడవన సామానులు మొదలగునవి కొరగవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబని యను 1కి రు 7 నుంచి 10 వరకు రుద్రాక్ష 10కి పుండేసరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10 లు. 32 పూసలుపున్న కంటి 1-కి అణాలు 8 నుంచి రు 10 లు గౌరీకంఠపూస 1-కి రు 8కి నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 30 లు పాత్రి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రు 7 నుంచి 12 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 1-కి రు 14 నుంచి 15 లు బెంగులూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 21, 16, 18మూర మంచురకం, రు 35 నుండి రు 150 వరకు. 12, 16 మూర బనారస్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు ఆడతగిన ఇత్తడి సామానులు 32 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి రు 1-కి 0 మర్రారకం 2-కి అన్నిటికి మెగరల్ రు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాను ఉచితము. యన్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా. కాశీ

ఫారం నెం 1 రు ట్రస్ట్ ప్లానింగు స్క్రీమును

నోటిఫికేషన్ ఎ.

1920 సంవత్సరపు మద్రాసు ట్రస్ట్ ప్లానింగు చట్టము 9 వ సెక్షన్ 1 వ సబ్ సెక్షన్ క్రింద 1927. సం. ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీని బెజవాడ పురపాలకసంఘమువారు యీ దిగువ చూపిన నెం 187 రు తీర్మానము చేసినారని 10 వ సెక్షన్ (1) సబ్ సెక్షన్ ప్రకారం యిందుములముగా ప్రకటించడమైనది.

స్క్రీము 1

భాగ్యవంతులయొక్కయు, సామాన్యస్థితిగలవారియొక్కయు నివేశన గృహములకున్న, ఆఫీసు కట్టడములకున్న నిలిపి పెట్టబడిన ఘమారు 1886 ఎ. 78 కెం. విస్తీర్ణము.

సరిహద్దులు

ఉత్తరం-రవిసుకాలవ సరిహద్దు.

తూర్పు-బెజవాడ గ్రామపంచాయతీ మొగలరాజపురం కొండ తూర్పు పక్కయొక్క, పడమట గ్రామముయొక్క ఉత్తర సరిహద్దుగా ఉన్న గ్రామ దొంగయ్యన్న అక్కడనుంచి బందరు రోడ్డు, కాలవ, దాటి కృష్ణానదికి దక్షిణంగా పోయేది పడమటి గ్రామమునకు ఉత్తరముగా వెళ్లేది తూర్పుదొంగ.

దక్షిణం-కృష్ణానది

పశ్చిమము-రైల్వే లైనునుండి తూర్పుగా బందరు రోడ్డు కురిగి అక్కడనుంచి ఉత్తరముగా మ్యూజియం రోడ్డుమీదుగా రవసు కాలవవరకు.

స్క్రీము 2

భాగ్యవంతుల యొక్కయు, సామాన్యస్థితి గలవారి యొక్కయు నివేశన గృహములకు నిలిపిపెట్టిన ఘమారు ఎ 514-69 కెం పరిమాణముగల విస్తీర్ణము.

సరిహద్దులు

ఉత్తరం-నాయపల్లికి-యేలూరుకాలవ.

తూర్పు-బెజవాడ పాలిమేరదొంగ ఆర్.ఎస్. నెం 187 రు ఆగ్నేయదిశ-రవిసుకాలవ.

దక్షిణం-తాలూకాకచేరిరోడ్డు.

స్క్రీము 3

భాగ్యవంతుల, న్యాయేజిఫారములకు నిలిపిపెట్టిన ఘమారు ఎ 1046-42 కెం. పరిమాణముగల విస్తీర్ణము.

సరిహద్దులు

ఉత్తరం-బుడమేరు.

తూర్పు-బెజవాడ గ్రామ సరిహద్దు

ఆగ్నేయము-నీలూరుకాలవ

దక్షిణం-రైల్వే ఫీల్డరురోడ్డు

పశ్చిమము-నైజాం రైల్వే లైనున్న, విద్యాధరపురంపశ్చిమ వద్దన్న.

స్క్రీము 4

బీదజనల నివాస గృహములకొరకు నిలిపిపెట్టబడిన ఘమారు ఎ 321-74 కెం, పరిమాణముగల విస్తీర్ణము.

సరిహద్దులు

ఉత్తరము-నైజాం రైల్వే లైను.

తూర్పు-కొండసందు, కొండతూర్పు వద్ద ఎస్ నెం 262 దక్షిణము-ట్యాంకుబండు రోడ్డు.

పశ్చిమము-బ్రాహ్మణపేటి, విద్యాధరపురముయొక్క పుటుస్థాపు.

స్క్రీము 5

పట్టణము అభివృద్ధికొరకు నిలిపిపెట్టబడిన ఘమారు ఎ. 2124 కెం. 54 పరిమాణముగల విస్తీర్ణము.

ఉత్తరం-నైజాం రైలు

తూర్పు-విద్యాధరపురం, ఇంద్రకీలాద్రి పర్వతము పైదరా బాదారోడ్డు.

దక్షిణం-కృష్ణానది.

పశ్చిమము-గొల్లపూడినుంచి జక్కంపూడికి పోవుదొంగ.

2. స్క్రీములో నమోదుకాబడిన విస్తీర్ణము చూపెడిన షామ్మనిసిఫత్ ఆఫీసులో ఆఫీసుగంటలలో 24-3-26 నుంచి 60 రోజులవరకు చూడవచ్చును.

3. నూచింపబడిన సదు స్క్రీములకు ఎవరికైనా ఆక్షేపణలు ఉన్నయడల వారి ఆక్షేపణలుగాని నూచనలుగాని పురపాలక అధ్యక్షులకు వ్రాతపూర్వకముగా 24-5-26 లోపల తెలుపుకొనవచ్చును.

బెజవాడ పురపాలక కమిషనరీ, 19-3-26 } అ. కాశ్యపరావు
అధ్యక్షులు

మిరాను జమాలి గుంపుపట్టువడుట

బెలూచిస్తాను చాక్లవక్యము

పైదరాబాదు సింధు, మార్చి 27:-మిరాను జమాలి యను బందిపోటు నాయకుడు వాని గుంపును ఒక బెలూచి సర్దారుని చాకచక్యవేర్చుచే బ్రిటిషు పోలీసు దళమునకు చిక్కినాడు. వారిని సాధారణ బ్రిటిషు న్యాయస్థానమున గాక బెలూచి జిర్గాయెడుట విచారించెదరని తెలియుచున్నది.

మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి, మార్చి 27:-లండనునుండి 18 వ తేదీన బయలుదేరి 26 వ ఉదయమున 'దుమానా' ఓడచేరి ఆయుదయముననే బయలుదేరినది.

రావల్పిండి ఓడ బొంబాయినుండి టపాతో 18 వ తేదీన బయలుదేరి మార్చి 26 వ తేదీన ఉదయము 6-30 గంటలకు చేరినది. ప్రయాణికులు లండను కేనివారము మధ్యాహ్నము చేరుదురు. ఆదివారము ఉదయమున టపా బట్వాడాచేయబడును.

మలాజూ ఓడ లండను 26 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు చేరినది. (అ. ప్రె.)

సబిన్స్ కరు రాకవలన

సంచలనము

మాలానా షాకత్లీ, అబ్దులుకలము అజదుగార్లు అల్లరినాపిరి

కలకత్తా, మార్చి 27:-హాఫీజా జమలూద్దీను మసీదువద్ద జరుగవలసిన కలకత్తా మహమ్మదీయసభ పోలీసువారు కాంతి భంగమగునను భయముచే వచ్చుటవలన ఆగిపోయెను. సభజరిపిన యెడల అగ్రరను అరెస్టు చేసెదనని సబిన్స్ కరుచెప్పగా చాల సంచలనము గలిగెను. కాని గల్లంతుగలుగకుండ మాలానా షాకత్లీ, అబ్దులు కలమజదుగార్లు అవ్యవహారమునచ్చి గల్లంతును ఆపిరి. (అ. ప్రె.)

కాన్స్టేబులుకు 5 ఏండ్ల కఠినవరకము

కలకత్తా, మార్చి 27:-కల్పబులుహామిసైదు అను నేరముక్రింద వంగపోలీసు కాన్స్టేబులుకు డక్కా అడిమనల్ నెమ స్పెషిల్ 5 ఏండ్లకఠినవరకమును విధించిరి. ప్రభుత్వపక్షవాది చెప్పినదివిషయంగా అనేక నేరములు, బందిపోట్లలో పాల్గొనిన 'అయిదా'యను నేరస్థుని పట్టుకొనినవానికి బహుమతినిత్తు మని ప్రభుత్వము ప్రకటించినది. వానికొరకై వెదకుమ ఈ కాన్స్టేబులు ఒకపడవలో సిరువురు వెళ్లుచుండగా వారిలోనొకడు అయిదాయని తెలిచిపడవలోనున్నవారిని అగమనెను. ఒకడు తప్పించుకొని పారిపోయెను. రెండవవాడు పారిపోవయ్యెను యుండ కాన్స్టేబులు తుపాకిపేల్చెను. తక్షణమే వాడుచనిపోయెను. కాని చనిపోయినవాడు అయిదా కాదు. వారు ధన్యమునుదొంగిలించి పారిపోవుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఇందూరుమహారాజా యూరపు పోవుచున్నారు బొంబాయి, మార్చి 27:-"టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక సింహాసనమును విడిచిపెట్టిన ఇందూరు మహారాజాగారు యూరపునకు పోవుటకుగాను కరాచి వెళ్లిరి ప్రకటించినది. (అ. ప్రె.)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. పి. నెం 19/24 - వి. ఎ 66/26

ఇన్ సాల్వెంటు (దివాలాదారుడు):-కర్నూ

బా ల కో ట పు

అండు

క్రెడిటరులు (బుంబాదారలు)

గట్టు సుబ్బారాయుడు, ఇతరులు

ప్రావిన్స్ యిల్ ఇన్ సాల్వెన్సీ 1926 సెల్లరం 5 వ అక్టోబరు 27 (2) సెక్షన్ అనుసరించి ఇన్ సాల్వెంటు (దివాలాదారుని) విడుదలచేయవలసిన కాలము 31-4-1926 తేదీవరకు పొడిగించబడినది.

సబార్డినేట్ జడ్జిగారి ఏ.ఎస్. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్ కోర్టు బాపట్ల, 9-3-25 ప్రధాన సబార్డినేట్ జడ్జి.

రీడింగు ఉపన్యాసము

లీడరు పత్రికాభిప్రాయము

అలహాబాదు, మార్చి 27:-లీడరు పత్రిక ఇట్లు వ్రాసి నది:-కడసారి ఉపన్యాసము చెప్పుడు రీడింగు ప్రభువు ప్రోత్సాహకరమున కొత్తసంగతులు వీచియు చెప్పలేదు. సాధారణపు తీవ్రతో సరళభాషలో న్యాయబద్ధముగానున్నది. చలన రాహిత్యము ఈ విధానమును దూర్చు నూతన లేవయు కనుపడవు. (అ. ప్రె.)

రీడింగు దంపతులకు స్టేటుకొన్నిలు విందు

డిల్లీ, మార్చి 27:-మెట్లాపురకానునందురీడింగుదంపతులకు స్టేటుకొన్నిలు అభ్యుత్పాదకు సభ్యులును విందుచేసిరి. ఇంతోటివిందు. అధికారులు అసభికులు చాలమంది పాల్గొనిరి. రాజప్రతినిధి బ్యాండువాయిద్యము సాగించెను. రీడింగుదంపతులును స్టేటు కొన్నిలు సభ్యులును ఫోటోగ్రాఫుతీయించుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

షాఫీగారి స్టేటుమెంటు

సెహూగారి ఖండన

అలహాబాదు, మార్చి 27:-లీడరుపత్రిక ఈఉదయము నమాల్విమహమ్మదు షాఫీగారి స్టేటుమెంటును సెహూగారి ఖండనను ప్రచురించినది. ఖండనలో షాఫీగారి వాక్యములు అసత్య ఉపకల్పితములనియు, అధ్యపత్యములనియు, సంఘ వైషమ్య పూరితములనియు సెహూగారిభిప్రాయమిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

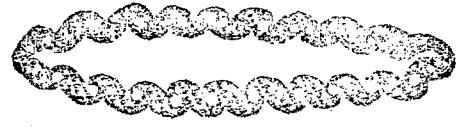
'రంచి' ఓడలో 500 వందల ప్రయాణికులు

బొంబాయి, మార్చి 27:-'బల్లార్డుపయిరు' నేడు నాగవల్లి నాటిపెండ్లిబివలెనున్నది. నేడు చాలమంది సివిలు, సైనికో ద్యోగులు ఇంగ్లాండు పోవుచున్నారు. రంచి ఓడలో ప్రయాణికులతోను, సాగనంపుటకువచ్చినవారిన్నే హితులతోను హాంకెయి క్రిక్రిసి యున్నది. ఈఓడలో సుమారు 500 ప్రయాణికులున్నారు. వారిలో గొప్పవర్తకులు పెక్కురున్నారు. ప్రయాణికులలో మఖ్యులు, లెఫ్టినెంటు కర్నలు అలెగ్జాండరు దంపతులు, స మీ యు ల్లా ఖాను దంపతులు, జె. ఆర్. బైయరు, గౌ. ఛాన్సిల్, రైటినరు లార్డు పార్లెవాంటు దంపతులు, మేజరు జనరలు యి. ఎ. ఫాగిన్ దంపతులు, గాల్ఫ్రెసెటి, లెఫ్టినెంటు కల్లులు కె. డి. గ్రహము హెచ్. హెజల్టెను, లెఫ్టినెంటు కల్లులు ఆర్. డి. జెన్సింగ్స్ దంపతులు, జె. ఎన్. బి. బాన్స్, కపురాలా నవాబుగారైన తిక్కామన్న, సర్ దార్మిలిండ్స్, హెచ్. హుక్లీను, గౌ. ఎ. సి. మాక్నాటర్న, మాక్రెను సతి, ఓడా మెనసతి, సర్ ప్రాన్సీ లీడు, గౌ. ఫిరోజుసెత్తా, లెఫ్టినెంటు జనరలు, సర్ ఆం డ్రూస్లీను, కల్లులు డబ్ల్యు. యల్. సి. ట్యును, సి. యమ్. వాడియాదంపతులు; లెఫ్టినెంటు కల్లులు సభ్యులెల్లరును దంపతులున్నారు.

పదెపు గుట్టములను తయారుచేయువానివై పరువు నవ్వుదావా,

బొంబాయిమార్చి 27:-సి. యి. డిల్లాగేగారు గట్టుల తయారుచేయువానివై బొంబాయి ప్రాజెక్టులో తనపై అన్యాయ నేరము మోపినందులకుగాను 50 వేలకు పరువునవ్వుదావా తెచ్చెను. (అ. ప్రె.)

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జత 1 కి మజూరీ రు 4-0-0 మాత్రమే

జైముండు కట్టించుచేయబడినవి. అయ్యుమయిన జనితనము. అనేక రకములతో గలపు. సవరను బంగారు గాజులకి, యెప్పుడయిననూ సరే మీ కవసరము లేనియడల సవరను ధర ప్రకారం సొమ్ము వాపసు యివ్వబడును. కోరవారికి కేట్లకు వుచితముగా పంపబడును. 2483-1284

గోల్డుబేంగిల్స్ మేనుపాక్చరింగ్ కో 18 జనరల్ ముత్తయ్య మొదలిసిగి, సాపురారుపేట మద్రాసు

కాంగ్రెసునే నమ్మండి

పండిత మాళవ్యా క్రొత్త పక్ష మెందుకు?

శాసనోల్లంఘన ప్రయత్నావసరము

లాలాలజపత్రాయి గంభీరోక్తులు

లాహోరు, మార్చి 27:— స్వరాజ్యపక్షము శాసనసభ లంఘనము గల్గెనో కాంగ్రెసు నెడలను, వచ్చే యెన్నికల యెడలను ప్రజల విధ్యుక్త మేమో చెప్పుదు లాలాలజపత్రాయి గారు బ్రాహ్మణులలో లాహోరు పౌరుల మనస్థానియందు నిట్లు జెప్పిరి:—

“నేను పండిత మాళవ్యా యివట నుండగా నుపన్యసింప వలెనను కొంటిని. కాని వారు లాహోరునఁడి అమృతనగరుకు బోయినప్పుడు విచారముచున్నది. నేనీరోజున కాంగ్రెసుయొక్క పూర్వచరిత్రనంతయు జెప్పబూనుకొనలేదు. నాకు ఒక్కటి మాత్రము స్పష్టముగ చెలియును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కాగితము మీది తీర్మానములను, చెదరింపులను ఘోరములను లక్ష్యము జేయునదికాదు. అందరును కలిసి గట్టిగా కట్టుకట్టి యేమైన పనిచేస్తే లక్ష్యపెట్టునేమో. 1921 లో సహకారమును అసహాయాద్యమును భారతదేశమున విజృంభించి యుండెను. మితవాదులు సహకారోత్సాహములో ప్రభుత్వముతో జేరి 40 వేలమంది భారతీయులను జైలులకు బంపిరి. అసహాయవాదులు దేశముకొరకై నానా కష్టములను అనుభవములను బడుచుండిరి. 1921లో మితవాదులు ఒక్కపెట్టున శాసనసభలనుండి రాజీనామాపెట్టి లేచినప్పటి యెడల దేశస్థితి నేడు యింకొక విధముగనుండి యుండజేసి. ప్రభుత్వము ప్రజలయిష్ట ప్రకారము లాంగియుండజేసి. కాని మితవాదులు జేయులేదు. ఫలితమేమి జరిగెను. సహకార వాదులును, అసహాయ వాదులునుగూడ అపజయము గాంచిరి. ఈసరికి ప్రభుత్వమువారికి మితవాదులమీద ద్రుమపాతయినది. వారుజేసిన సేవనంతయు మరచిపోయిరి. ఇంతలో స్వరాజ్యపక్షముగూడ వచ్చెను. ప్రభుత్వోద్యోగము లక్కరలేదన్నది ఒక్క స్వరాజ్య పక్షమునకు తప్ప. మితవాదులేదని జేసిరి. జగత్ నారాయణో, చింతామణిగారు లుద్యోగములను రాజీనామాలు పెట్టిపడవ ప్రభుత్వమువారు మరల నాహ్వానించినను ఉద్యోగముల స్వీకరింపలేదు. మితవాదులు మంత్రులు గ నున్నపుడు గల్గిన యనుభవము మీద ముడ్డిమనుకొని యెటుట సాక్ష్యమిచ్చును యీఉద్యోగములగుర్తి గట్టిగా ప్రతికూల భావముల చెప్పిరి. ఈఉద్యోగములను పండిత మాళవ్యా జిన్నాగార్ల కిచ్చినను వారు ఆత్మగౌరవము గల్గి వాని కొనసాగించెదరని నేను నమ్మును. బెంగాలులో మంత్రులను ఖాయముగ నియమించినను వారు బెంగాలు ఆర్డినెన్సుతో ప్రజలుబాధపడుటమంచి ఒకవారముకన్న యెక్కువకాలముండ జాలరు. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము శాసనసభలకు బాధ్యతవహించియున్నగాని ఉద్యోగము లంగీకరించి లాభములేదు.

ఉద్యోగములకు నీతికిదూరము

భారతీయు డెంత ఉన్నత నీతిగతుడై విజ్ఞానశత్రుడైనను ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఉద్యోగము లంగీకరించునెడల అర్హత తి పాలగుట స్పష్టము. మితవాదులు వైతము ఉద్యోగముల జాలించుకొన్న పిదప వానిని గుర్తి అభిప్రాయముల మార్చుకొనిరి. సర్ మహాత్ముని సాక్షిఉద్యోగముననున్నపుడు గాకుండ చాలించుకొన్న పిదపనే మిడ్డిమనుకొంటే మైవారిటి నివేదికముతోనే కి భావముచెప్పిరి. పండిత మోతీలాలు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడుగనుండి 1924 లో అనెల్లీయందు ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుట కొడబడెను గాని ప్రభుత్వమువారి దట్ట సహకారమున కియ్యకొనలేదు. అందుచేత స్వరాజ్యపక్షమువారు సభలను విడిచివచ్చుట తప్పని సరియయ్యెను. మంత్రులగువలన ప్రభుత్వములో భాగమై పోయెదరు. కమిటీ సభ్యులైగాని ఆల వెన్సులపువుకొనటముగూడ అబులగానేరదు. అనెల్లీ శాసనసభల అభ్యుత్థాన ప్రభుత్వముతోనే కి భిన్నపర భిన్నాభిప్రాయముల చెలరేపవచ్చును. అటునను కాంగ్రెసు ఉద్యోగముల నంగీకరించు విషయమై నిష్ణాయమునకు ప్రతి మాముగబోయిన నే నుద్యోగముల నంగీకరింపవలెను. ఉద్యోగముల స్వీకరింపవలెనని తేల్చు చుగ నాందోళనపడుచున్న వహా మహులు బాధి మాత్ములను నేను గ్రహింపజాలనందుకు విచారముచున్నది.

పండిత మాళవ్యామార్పు

1924 లోని పండిత మాళవ్యా 1926 లో మారిపోయిరి. 1924 మార్చిలో వైవాన్సు బిల్లును త్రోసి వేయవలెనని పండిత మాళవ్యా ప్రసంగించుచు, భారత ప్రభుత్వప్రతినిధిగ నుండి సభివారిని వైవాన్సు బిల్లునుగుర్తి గట్టిగా నాలోచింపగోరవననియు ద్వంద్వ విధాన మపజయముగాంచెననియు అప్పుడుగాని యికనునుగాని పన్నుల విధించుటకు సత్తేయ జాలవనియు జెప్పిరి.

చింతామణిగారి క్రొత్తపక్షము 7 నాల్గవనందునా

చింతామణిగారునిర్మించుచున్న నూతనసంఘ బాతీయ పక్షము యేమోజాలకన్న యెక్కువ నిలునజాలదు. ఏలననగా యీ పక్షము స్వరాజ్య పక్షమువలె నన్ని సమయములందును ఒక్కటిగ వోటుజేయునదికాదు. దేశమునం దైకపక్ష్యములేదని నాకు చెలియును. కాని అన్యదేశీయులు ఆ దర్పములలోక్రిందు గారారు ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుటకు చెయిజాప వచ్చును కాని దాని త్రోసి వేసినపుడు తుదకు శాసనోల్లంఘనము ననుష్ఠింపవలసి వచ్చును. భారతీయులు విజయము గాంచవలెనన్న శాసనోల్లంఘనముద్వారానే అది ప్రాప్తించును. దేశములో శాసనోల్లంఘనమునకు గాను ప్రజలను కట్టుదిట్టములజేయుదు పని జేయించుటకు మొకటుండవలయును.

క్రొత్తపక్షములగతియేమి?

ఈక్రొత్తపక్షములగతి యెట్లుండునో నేను భవిష్యత్తు జెప్పజాలనుగాని కాంగ్రెసును ధ్వంసముజేయ ప్రయత్నించు పక్షము తన్న దానా నాశము జేసికొను మాటమాత్రము నిశ్చయము. పండిత మాళవ్యాగారు నూతనపక్ష నిర్మాణము జేయబూనినందులకు విచారముచున్నది.

“దేశములో నొక్కటియే జాతీయసంస్థ గలదు. అదియే కాంగ్రెసు. కాంగ్రెసే స్వాతంత్ర్య ఆదర్శమును జేర్చగల్గును. అది పదియేండ్లు, 50 యేండ్లు, 100 యేండ్లు పట్టవచ్చును. (హర్షము) అని చెప్పి ముగించిరి. (అ.ప్రె.)

ఇస్లాము వేరు భారతదేశమువేరా?

మాలానా మోతాలీ విజ్ఞప్తి

కలకత్తాలో మిర్జాపూరు పార్కులో జరిగిన సభయందు మాలానా మోతాలీగారు రుపన్యసించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—

నిప్పుడే మాండలే ఇస్లేను జెయిల్లో మిసోదరులను జూచి తిరిగి వచ్చితిని. ఇప్పుడు వారి వివయమై యెక్కువ జైపుడలనుకొనలేదు. తరువాత జెప్పెదను. వారు బెంగాలులో తమ సోదరులకు ప్రేమాభినందనముల మాత్రము చెలుపుచుని నన్ను కోరిరి. వారు భారతదేశపు సిపాయిలమనియు వారికేమి జరిగినను వారి దేశీయు లేమాత్రమును ధైర్యము పీడరాదనియు మిమ్ములను జ్ఞాపకముచుకొనలేనని వారు గోరుచున్నారు.

తమాషా గాదు

వచ్చే యెన్నికలు తమాషాగాదు. నిజముగా గట్టి పని జేయవలెను. శాసనసభల గుర్తి నాస్వంత్ర అభిప్రాయమెట్టిదియోమీకు చెలియును. మూడేండ్ల క్రింద నాకు వానిలో విశ్వాసము లేక ఇప్పు డావిశ్వాసము అసలే తగ్గిపోయినది. ఐనప్పటిని ఇకనీ కొలదిమాసములను నేను నాకాంగ్రెసు అభ్యర్థకుల వోట్లకైపని జేసెదను. ఈసారి యెన్నికలపోరాటము బహువిరుగుగ నుండును. ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలముగనుండురు. ప్రభుత్వమిత్రులు ప్రతిహతులుగ నుండురు. కొంతమంది బహిదా మార్టీలు పండితులుప్రతికూలురుగ నుండురు. ఇట్టిపరిస్థితులలో హిందూ మహమ్మదీయసమన్వయగూడ పాడుచుకొనివచ్చును. కాని దానిని లోతుగా బంగాళా భాతములో పూడ్చి పెట్టవలెను. సర్ అబ్దుల్ రహీం షా టిగానుంటే పోట్లాడవలసినదే కొన్ని సంవత్సరములక్రింద యీ సర్ అబ్దుల్ జాతీయవాదిగ నుండెను. ఐదేండ్లు బెంగాలు సెక్రటేరియటులో నుండేటప్పటికి మనస్సుచూరినది. పండితమాళవ్యా క్రొత్త పక్షము పెట్టు నెడలనాయనతోగుడపోరాడవలసినదే. రాజకీయములతో చెర్లాటలాడుచున్న శిన్నాగారితోగూడ పోరాడవలసినదే. ప్రజల డేమునుకై తమసర్వస్వమును యెవ్వరొక్కడే అర్పించుకొన్నారో టిగి నాలో దేశమునకు కావలయును. మన

ఆదర్శమునుగుర్తి యెన్నికదారులకు దోయునటుల జెప్పవలయును. అట్లు చేసినయెడల కాంగ్రెసు అభ్యర్థకులందరును విజయముగాంచగలరు. హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను, క్రైస్తవులలోను శ్రేష్టులు ఉత్తములైనవారిని తేల్చెదము. స్వరాజ్యపక్షమువద్ద, కిలాఫతు పక్షమువద్ద, మస్లిం లీగువద్ద, హిందూమహాసభవద్ద, ఒక్క కాంగ్రెసు పార్టీయనియే యుండవలెను. (హర్షము) మహమ్మదీయ అభ్యర్థిగాని, హిందూ అభ్యర్థిగాని, కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగానే యెన్నుకొనబడును. ఎన్ని నలైనపిదప చాలమంది యెన్నుకొనబడినపుడు మీనాయకుడు ప్రభుత్వమునకు వరతుల నొప్పకొనవలసినదిగ, అనగా స్వరాజ్యము నీయవలెననియు, కిలాఫతు సమస్యను పరిష్కరింపవలె కనియు, పంజాబు దుర్మయములను బోగొట్టవలెననియు అబ్రిమేటుము పంపెదరు. ఆవరతుల నంగీకరింపవన్నయెడల ద్వీగు జీక్ష్మిముగ సంరంభముజేసి తుదకు పరిష్కారము గుడురునటుగా జేవెదరు. అప్పుడు చెవకకు తిరిగిమాటలుగాని లేచిపోవురాని యుండదు. 1927లో సంరంభము బహుతీవ్రముగ నుండును. జయాపజయములు దైవాధీనములు. 1928లో భారత దేశము స్వాతంత్ర్యము బడయునని నాకుమాత్రము నమ్మకము గలదు.

రెండును ఒక్కటే

భారతదేశ డేమునునకును ఇస్లాము డేమునునకును పోటీ గలవనుకొనుట పొరబాటు. ఇస్లాముస్వాతంత్ర్యమైనను, భారతస్వాతంత్ర్య మైనను ఒక్కటియే. (హర్షము) మహమ్మదీయులకు రెండుబాధ్యతలు గలవు. వారు ఇస్లాము విమోచనమును భారత విమోచనమును గూడ పనిజేయవలయును. భగవంతుని అనుగ్రహమున్నయెడల యీ సంరంభము నందు జయము గలుగవచ్చును.

నన్ను బెంగాలులో సెంతకాలముండి పనిజేయుచున్న అంతకాలము పనిజేసెదను. వచ్చే సంవత్సరముంతయును కొన్ని రోజులు దప్ప మీకు యెన్నికలకై ప్రచారము జేసెదను. ప్రభుత్వము వారుగూడ త్వరలోనే రాజకీయ ఖైదీలను విడుదలజేసెదను. వారిని నిరంతరము జైలులలో నంచుట ధర్మముగాదు. మీ మిత్రులు జైలులలో నున్నవారు సోమరితనమును వీడి కాంగ్రెసు అభ్యర్థకుల వోటుజేయవలెనని కోరుచున్నారు. బాంబులను జేయవద్దని కోరుచున్నారు.

ఒక్క హెచ్చరిక

నేను ప్రభుత్వమువారికి ఒక్క హెచ్చరిక జేసెదను. మాండలేలోని పుదున్నరాజకీయ ఖైదీలకు యేమైన ప్రమాదము జరుగునెడల భారతదేశమునకు ఇంగ్లాండునకును మధ్య పెద్దగొడయేర్పడును. రెండు దేశముల మధ్యను కాంతి సాధ్యముగ నుండదు. మిగిలినవిషయములన్నిటిని కట్టిపెట్టి కాంగ్రెసు అభ్యర్థకుల వోటుజేయుడు. అయ్యది జెయిలులోనున్న మిత్రుల కుతస్సహకారముగ నుండును”

(ఫార్వర్డు)

డాక్టరు పి. సి. రే గారు

క్రొత్త జాతీయపక్షముతో సంబంధము లేదు

పి. సి. రేగారు ‘ఫార్వర్డు’ పత్రిక కిటుల వ్రాసిరి:—

నేనేమో రాజకీయాభిప్రాయముల మార్పుకొనినటుల మీ పత్రికలో తమాషాలందును సంపాదకీయమునందును ఉదరించినటుల జూచితిని. చింతామణిగారి వద్దనుండి అచ్చెంటు లేంతి రాగా మాని ఫెస్టాక్రిందజేరు వేసికొనవచ్చునని ప్రత్యక్షమిచ్చునపుడు యీమాని ఫెస్టా ఉద్దేశ్యము అన్నిపార్టీలును గల సిపాండుటేబిలు సభ జరిపి ప్రస్తుత పరిస్థితుల చర్చించి స్వరాజ్యమును సంపాదించే మార్గము నాలోచించెద రనితలంచి జేరు నిచ్చితిని. అదే నా కాశ్యర్యమయ్యెను. నిన్న అసోసియేటెడు ప్రెసు వార్తలో చింతామణిగారు స్వరాజ్యపక్షమువారికిచ్చిన ప్రతికోటును బుర్రాక్రసికీచ్చినట్లే యని చెప్పిన మాట విన్నపుడు నాకు మరింత ఆశ్చర్యము గల్గుటయేగాక చాల కష్టము గల్గెను.

స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు క్రొత్తపక్షములో జేరుచున్నారా?

పండిత నెహ్రూగారుసమాధానము

అహోబాదు మార్చి 27:— స్వరాజ్యపక్షసభ్యులుగ పండితమోతీలాలు సెహ్రూగారు పత్రికల కిటులవ్రాసిరి:—

మహావేదము

దక్షిణాదియో వర్తకసంఘము:— ఈ సంఘ సాంవత్సరికసమావేశము వర్తకసంఘపు భవనమున ఈనెల 31 వ తేదీ బుధవారం సాయంకాలము 4-30 గంటలకు జనునను.

ఒకనవరణ

ఈనెల 24 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో "నంటూరు కల్యాణ" అంతుల విద్యాసంఘమునకు భూరివిరాళము" అను వ్యాసములో 2 వ మూలపనుకు రు 1000-0-0. (2) అన్నపూర్ణమ్మగారి విరాళము 100-0-0 అని ప్రకటనలు. 5 లక్షలు అని 5 వేలు అని వడినది పొరబాటు.

సౌరమరణము:— నిన్నటి దినం ఉదయం వేసేరి మోరొడులో 1898 నెంబరు 12 వద్ద పోలీసు కాన్స్టేబులు రెండు పురుషులను గారు వరదించిరి. (తొనడు వాడుకలల్ల చావనల చివాయెననియు అందుచే ఆతడు నువ్వలించెననియు పంచాయతీ వారులు తీర్పుచెప్పిరి.

హిందూతియలూజికలు హైస్కూలు సారస్వత సంఘము:— ఈ సంఘపు సాంవత్సరిక సమావేశము ఈనెల 30 వ తేదీ సాయంకాలము 5-15 గంటలకు హైస్కూలు హాల్లో జనునను. హిందూ తీర్థస్థానములను పర్యటించు "విద్యార్థి" అను విషయమై ఉపన్యసించెదరు. నివాసములు 10. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

దొంగతనము:— మాళో ఒక ఇంజనీయరు ఇంటి లో 3000 రూపాయల విలువగల వస్తువులు దొంగిలించబడెనని మొన్న ప్రకటించెయ్యెడిది. పోలీసువారు గోవిందస్వామి రెడ్డి అను వానిని పట్టుకొనిరి. దొంగిలించబడిన వస్తువులన్నియు దొరికినవి.

కాకరెను పన్ను చెల్లింపక దొంగతనముగ తేచ్చును పొన్నుస్వామిని కట్టెచ్చు ప్రీవెంటివు ఆఫీసరు వెంకటాచలం నాయకుగారు నిన్న పట్టుకొనిరి. అరెస్టు 10 దినములు కాళురెను దొరకెను.

పుదుచ్చేటిలో ఇటీవల గడియారముల దొంగతనము అధికముగ నుండెను. నిన్నటి దినము పోలీసువారు 16 సంవత్సరముల కుట్రవానిని పట్టుకొనిరి. అతని వద్ద మూడు గడియారములు ఒకరిట్టువాని దొరకెను.

రాకపోకలు:— కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు ఎ. హెచ్. యస్. టాడ్ గారు ఆదివారం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

పోస్టుమాస్టరు జెనరలు ఆర్ డబ్ల్యు హాన్సుగారు శనివారం రాత్రి బెంగళూరు వెళ్లిరి.

పరిశ్రమల కాఖ డైరెక్టరు ధానుగుగారు వారిభార్యతో నిన్న రాత్రి బొంబయికి ప్రయాణమైపోయిరి. ప్రభుత్వపు ఆర్థిక కాఖ డిప్యూటీ కార్యదర్శి జె.వి. బ్రాహ్మగారు నిన్న రాత్రి బొంబయికి వెళ్లిరి.

డాక్టరు అని బెసాంటుగారు నిన్న రాత్రి రాజమహేంద్రవరము వెళ్లిరి.

చీపు ఛార్జెస్టు ఇంజనీయరు సి. యస్. మర్రినగారు నిన్న రాత్రి ఉలవకోటకు వెళ్లిరి.

కారాగృహముల ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు లెఫ్టెనెంట్ కలనలు జె. పి. కామరసుగారు నిన్న రాత్రి ఉచకమండలం వెళ్లిరి. కోయంబుత్తూరు అసిస్టెంట్ కలెక్టరు బగ్గనగారు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు హోబ్బలూరు గారు సేటివిసం ఉదయం కలకత్తా మెయిలులో చెన్నపురికివచ్చిరి.

మలబారు శిల్ప కలెక్టరు హెచ్. ఆర్. సేటుగారు కల్లికోటనుండి సేటివిసం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

రా. బ. తనికాచలంకెట్టిగారు సేటివిసం ఉదయం నాగపట్నంనుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి.

జై. యం. సి. ఎ సభ్యుడగు వ్యక్తుగారు సేటివిసం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

బొమ్మిలి రాజుగారు సేటివిసం చెన్నపురికి వచ్చిరి. హంబాయికి వెళ్లెదరు.

ఇంజీనీరులు బాంకి కార్యదర్శి డబ్ల్యు. లాంటుగారు బొంబాయినుండి సేటివిసం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

సర్. యం. సి. టి. ముత్తయ్యకెట్టిగారు శనివారం రాత్రి బొంబాయిలో వెళ్లిరి.

ముగల్గు నెడల యిప్పుడున్న పక్షములందలి సభ్యులవని యేమగును? ఉ:— భవిష్యత్తును గూర్చి యేదో ఒక మాటజెప్పుట సులభమేయగును. కాని భారత జాతీయపక్షమును నిర్మించుటలో యిటువంటి సంఘర్షణమేమియు రాకుండనే చూపజగును.

ప్ర:— ఎన్నికల పోటీయెట్లుండును? అందరను ఒక్కజేరుతోనే పోటీ చేసెదరా? క్రొత్త పార్టీ కార్యనిర్వాహకులు అభ్యర్థులను నిర్ణయించెదరా లేక వివిధ పక్షముల కార్యనిర్వాహకుల మధ్య సలహాతీర్పు జరుగునా? ఎన్నికలయందు తరువాత కాసనసభలందును సంఘర్షణములేకుండ జేయుటెట్లు!

ఉ:— ఈవిషయము లన్నియును నూతనపక్షకార్యనిర్వాహక వర్గము ఆలోచించి దేశమున కంతకును ఒక విధముగ నుండునట్లే లేక నేర్పేరు రాష్ట్రములకు నేర్పేరు విధములతో తగినట్లు నిర్ణయించును. పార్టీనిర్ణయము గాకను కార్యనిర్వాహకుల సెన్సుకొనకనుండు యీ విషయములకెదురు ప్రత్యుత్తర మియ్యవలెను.

ప్ర:— కాసనసభలో కార్యములను కాంగ్రెసు నకు పుటనుగూర్చి మీ ఆభిప్రాయమేమి? పాలు, బాపిసాగారలలో మీ రేకీభవించెదరా? అట్లెనయెడల క్రొత్తపక్షముగాని ప్రాతపక్షముగాని కెన్నికదారులలో మాత్రము సంబంధములేకుండా నెన్నికలు నడుపుటెట్లు సవరించెదరు?

చింతామణిగారు— కాసనసభలో సభ్యులేమి జేయవలెనో డైరీ రాజకీయసంస్థ లేవియును దిద్దరాదు. అందుచేత ఆ పక్షము యొక్కలంకేల పాల్గొనరాదో నాకు దెలియకున్నది. వారు అభ్యర్థులను తినురాజకీయార్థిభావముల ప్రకారముపోటీక బెట్టెదరుకానియెన్నుకోబడినఅభ్యర్థులుకాసనసభలున్నంత కాలము ఎన్నికదారులకు బాధ్యతవహించెదరుగాని డైరీసంస్థయొక్క ప్రతినిధులై వారియుత్తరవులకు బదులిచ్చుచుండరు. ఈవిషయము బంగ్లాదేశ్ములు ఉపన్యాసములోనే స్పష్టపడియుండెను.

ప్ర:— హిందూమహమ్మదీయ సమస్యకు, బ్రాహ్మణ అబ్రాహ్మ సమస్యకు మితవాది జోషువ మేమి? చింతామణిగారు:— దేశములోని మత విభేదముల బో

గొట్టుటకు మరియితర పక్షములకు వలెనే మితవాది పక్షము నకునూడ నిష్ఠాపగమేమియు లేదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులు అసహాయాత్మకము పురోజులోజేసిన విపరీతములవలన గర్భిణివని నాయభిప్రాయము. నేను జెప్పినది తప్పుగావచ్చును. ఒప్పుగావచ్చును. కాని అపోహలు తొలగటకు కొంతకాలము పట్టును. ఈలోన హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని బ్రాహ్మణులుగాని అబ్రాహ్మణులుగానిమితత్వపథి నవలంబింపవలయును. దొంగదారులు, రాజమార్గములలో నాకునమ్మకములేదు. ఏవైకైవ్వు పరిస్థితులు వచ్చిన వుడు సహనము మితత్వము, ఆలోచన, ఓపివి యుండవలెను.

ప్ర:— వచ్చేయెన్నికలలో కామను వెల్లు బిల్లుచేరుతో పోటీజేయుటను గూర్చి యేమి చెప్పెదరు?

ఉ:— నాకుబిల్లుంటే యిష్టమే. కాని నేను దానికిబద్ధమైయుండను. అందరినిబంధనలు కొన్నిటితో నే నేకీభవింపను దానిని యెన్నికలలో ముందుకు దేవలెనని నాకీష్టము లేదు. ప్రతివంధవాదులును, స్వరాజ్యపక్షమువారును, ప్రభుత్వపక్షమువారునుగూడ ఎన్నికలలో అపజయము గాంచవలెననియే కోరెదను. కాని ఒక్కజే మతము మార్గము గలవారందరును కలిసి పనిజేయుటకుమాత్రము మార్గ మరయుచున్నాము. నేను రెండువర్తులనుమాత్రము బెట్టెదను: (1) అభ్యర్థి సాధ్యమైనంతత్వరగా భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము గావలెనని ప్రాత్యాశాముజేయువారై యుండవలెను. (2) ప్రత్యక్షచర్య నవలంబింపకుండ సక్రమముగ పార్లమెంటరీ పద్ధతులనవలంబించి దానిని పొందజూడవలయును. ఈ రెండు విషయములను స్పష్టముగ చెలుపని అభ్యర్థి నెవ్వరిని గాని నేను బలపరచజాలను. ఏదైన ఒక్క విషయమై ప్రత్యేకముగ నిర్దితాభిప్రాయములు గల అభ్యర్థిని నేనుబలపరచెదను. ఇందువలన ప్రభుత్వసంస్కరణము గావలెనని కోరు యేపక్షమునకైనను కామనిసంత బలముగల్గును. అందరకును ప్రతిపత్తిసముహారులకు నిష్పంధము జేయబడిన విషయములకు తోడు విధేయము నెక్కువజేయుటవలన స్వరాజ్యపక్షమువారికి యెక్కువవసతిగల్గి బుర్రాక్రసీ ఆట ఆడుటకు అవకాశముగల్గుననియే నేను ఉపన్యాసములో చెప్పియుంటిని.

జైకలూరు, మార్చి 26:— జైకలూరు తాలూకాలోయి ఎన్నికలు జరుపబడునను నమ్మిక లేదు. బోర్డువారు నామినేషను చేయవలయునని సిఫార్సు చేసిరి. ప్రజలు దానిని ఖండించుచున్నారు. ప్రభుత్వమునకు విన్నవించుకొండవలెనది. 31 వ తారీఖునకు అన్నియు లేకును అని తంతి వచ్చినది.

పండిత మదనమోహన మాళవా నూతన రాజకీయపక్ష నిర్మాణమునుగూర్చి యామధ్య ప్రకటించుచు నిట్లుచెల్పిరి:— "కాసనసభలందున్న హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులు చాలమంది స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు యీపక్షమునందు జేరునటుల యిష్టమును చెల్పిరి." ఆప్రకటనమునందే నూతనపక్షము స్వరాజ్యపక్ష మంగీకరించిన కాన్ఫరెన్సుకాంగ్రెసు విధానమునకు ప్రతిహేతులగు నున్నటుల చెలుపబడెను. కాసనసభలందలి స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులెవరుగాని స్వరాజ్యపక్షమును ఎదలి క్రొత్తపక్షమునందు జేరునటుల నాకుగాని జెనరలు సెక్రటరీకిగాని వర్తమానము దెలియలేదు. ఒక్కపండిత క్యామలాలు సెహూ యం.యల్.ఏ. మాత్రము వచ్చేయెన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నుండుటలేదని చెలుపగనే స్వరాజ్యపక్ష సభ్యత్వమునకు రాజీనామా బెట్టిరి. ఆక్రొత్తపక్షములో జేరిరన్న స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుడు వీరయినటుకు సంజయములేదు. వీరివిషయమై పార్టీ కార్యనిర్వాహక వర్గము కాలక్రమేణ పరిష్కరించును. మరెవ్వరును అటుల జేయలేదని నమ్మెదను. అట్లు జేసియెడల త్వరలోనే ప్రకటించుటవలన పార్టీకిని ఆ సభ్యునకు గూడ మంచిది. కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారము కాసన సభలందు జేరిచిచ్చిన స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు అందరును నూతనపక్షములో జేరినదియు లేక జేర వద్దేమిచివరియు అలహాబాదు అనందభవనులో నాకు చెలుపగోరెదను. అనలు కాంగ్రెసువారులును కాసన సభలందును డైటును స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులను నేనుజెప్పినదానికపార్థములు గొప్పచక నేను యీ విషయగోరినది కాంగ్రెసు యొక్కయు, స్వరాజ్యపక్షముయొక్కయు వారియొక్కయు జేరును నిలువబెట్టుటకే యిట్లు జేసితినిని గ్రహించెదరుగాక. వర్గీకరణములే త్వరలోనే సమావేశమై ఆసెంబ్లీ రాష్ట్రీయ కాసన సభల అభ్యర్థులను నిర్ణయింపవలసి యుండునుగాన యీ విషయము వారికి చెలుపవలయును.

చింతామణిగారి అభిప్రాయములు

నూతన పక్షము కాంగ్రెసు

స్వరాజ్యపక్షేతర రాజకీయపక్షము లన్నిటిని ఒకటిజేసి భారతజాతీయ పక్ష మను దానిని బయలుజేరదీయుట కిచటికి వచ్చిన సి. జై. చింతామణి గారితో ఫ్రీప్రెస్ ప్రతినిధి యీక్రింది విషయగ సంభాషణము జేసెను:—

ప్ర:— కాంగ్రెసు యెన్నికల ప్రచారము ఉద్యోగస్థి కారము, పన్నయి నిరాకరణము రెండువయములలోదప్ప మిగిలినవానిలో రెస్పాన్సివు సహకారవిధానము గాదా?

ఉ:— ఆ రెండేముఖ్యమైనవి. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము ఆ నిషేధములతోగూడియుండి చెప్పినదానినే ఖండించుకొనుచు యే వ్యక్తిగాని పక్షముగాని ఆచరణలో బెట్టుటకు వీలులేకున్నది.

ప్ర:— ప్రస్తుత పరిస్థితులలో కాంగ్రెసు కావలసన్న సక్రమాందోళన వాదులు రెస్పాన్సివు పక్ష సహకారములో జేరకుండదా, కాంగ్రెసు సభ్యత్వము గూర్చిన నిబంధనము ఆయా రాష్ట్రమునకు దగినట్లు సభ్యుగానే యుండెనుగాదా, లేకున్న వారి ఆక్షేపణలేమి?

ఉ:— కాంగ్రెసు కావలసన్న సక్రమాందోళన కారులును, రెస్పాన్సివు సహకారవాదులును బాంబాయిలో జాతీయపక్ష మహాసభను జరుపనిశ్చయించిరి. అది జయప్రద మగు నెడల యేపక్ష మెందులో కలియునను విషయము రాదు. అప్పుడందరును ఒక్కజే సంస్థలో నుండురు. అంధుడవలన కొందరు వ్యక్తులు కాంగ్రెసులో నేను మరీయే రాజకీయ సంస్థయంజైనను యిష్టము వచ్చినటుల సభ్యులగ నుండవచ్చును. బాంబాయి పట్టణములోని రెస్పాన్సివు సహకారవాదులు కాంగ్రెసులో నుండట మానవద్దా యనువిషయము వారిపార్టీ సభ్యులకు వదిలేదరు. సంయుక్తజాతీయ పక్షము మరీయొక మార్గము ననుసరించునెడల నాకాశ్చర్యము గల్గును. మీరడిగినప్రశ్నజానేజాతీయవాదులందరును కాంగ్రెసులం దేల నుండకూడదని చెప్పునునేటుట్టున్నది. నాకుదెలిసినంతవరకు యెవరుగాని యిష్టము వచ్చినయెడల కాంగ్రెసులో సభ్యుడుగ నుండుట కాబంకపరచియుండలేదు. అయితే వారి పార్టీయేదమాత్రము విశ్వాసముగల్గియుండవలెను. కాంగ్రెసువాదియైనను, తదితరుడైనను నూతన పక్షమున జేరవచ్చును.

ప్ర:— క్రొత్తపక్షమునకు ప్రాతీపక్షమునకు సంఘర్షణ

చెన్న పురి శాసనసభ

దేశీయ పరిశ్రమల వినాశము

చర్చించుటకు కార్యక్రమము నాపుట
కనుమతి నిరాకరించుట

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ

శాసనసభ వారి యుద్దయము 11 గంటల తిరిగి సమావేశమైనపుడు సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చజరిగెను.

చెన్న పురి శాసన సభ ఈదినమున తిరిగి సమావేశమైనపుడు సభ్యుల సంఖ్య చాల పలుచగ నుండెను. 11 గంటలకు ప్రారంభముగావలసిన కార్యక్రమము 15 నిమిషము లాలస్యముగ ప్రారంభమయ్యెను. అప్పటికి కోరమునకు సరిపోవునటుల 30 కుంది సభ్యులు మాత్రమేండిరి. ఈదినమున చర్చించబడున ర్యల బిల్లుపైచర్చయందు సభవారికి సహాయమొనర్చుటగాను ప్రత్యేక సభ్యుడగు నియమింపబడిన వె. కె. హింద్యూను డి. బి. ఇ. సి. ఐ. ఇ. ఎం. ఎస్ గారు రాజభక్తి ప్రమాణ మొనర్చి సభ్యులను స్వీకరించిరి.

దేశీయపరిశ్రమల దుస్థితి

“ఇటీవల సంభవించిన విషయ పరిస్థితులవలన ఈరాష్ట్రమునందలి పరిశ్రమలలో చాలభాగము త్వరితము పక్షపాతమున చచ్చి పడిపోవుచున్నది. ప్రజల కత్యంతావశ్యకముగ నీ ముఖ్య విషయముదర్శించుటకు గాను శాసన సభాకార్యక్రమము నాపవలసివడి” అని ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగనే జె. ఎ. సాల్వానా గారు ప్రతిపాదించిరి.

సి.వి.రామస్వామి అయ్యగారు:-ఇది ఇటీవల సంభవించినదిగాదు. పక్షపాతము చిరకాలము గాన్పించియుండువానిది. అంతియగాక, కార్యక్రమము నాపి చర్చించడగు విషయ మొక్కవిషయముగ నుండవలెనుగాని అనేక విషయముల సంయోగముచే సంభవించిన ఫలితముగ నుండరాదు. పరిశ్రమలు పడిపోవుట ఈరెండవ తరగతిలోనిది.

జె. ఎ. సాల్వానాగారు,తమ ప్రతిపాదన ఎటుల సక్రమమైననో వివరించుచు సంగ్రామానంతరము ఆరువత్సరముల కాలములోను పడిపోయిన భారతీయ పరిశ్రమలకంటె గతవత్సరము పడిపోయిన పరిశ్రమలసంఖ్య చాల అధికముగనన్నది. మంగుళూరు నందు చాల పరిశ్రమలు పడిపోయినవి. చెన్న పురియందే గతవత్సరము చాల పరిశ్రమలు మూసివేయ బడెను. ఈవిషయము లామెంబరునకు అంత ముఖ్యమైనదిగాక పోవచ్చును. కాని ప్రజా సామాన్యముయొక్క జీవితమునకు ఇది చాలముఖ్యమైన విషయము.

సాల్వానాగారు ఇంకను మాటలాడుచుండిరి. ఇంతలో అగ్యుత్తుడులేచి, ప్రతిపాదనయందలి విషయము, ఇటీవల సంభవించినదిగాదనియు ఈవిషయమును తీర్మానరూపమున చర్చింపవచ్చుననియు డెబ్బపును ప్రతిపాదన కనుమతిని నిరాకరించెను.

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులు

అనంతరము సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చజరిగెను. గౌ|| ఎన్. ఇ. మార్పుబాంక్సుగారు (రెవిన్యూసభ్యుడు) “సర్వే సెటిల్మెంటు” ల కొరకు రు 116792 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. (గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

దత్తమండలముల ఇరిగేషను కమిటీ

గౌ|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు (లామెంబరు) ఇరిగేషను కమిటీకు రు 1250 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, దత్తమండలముల ఇరిగేషనుకమిటీ ఖర్చులకొరకు గావలసినవచ్చెనని నుడివెరి. (గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

గౌ|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు (లామెంబరు) శాసనసభకు గాని గృహములకొరకు రు 12000 నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించు, శాసనసభ్యుల ప్రయాణపుఖర్చులకొరకు మొత్తము గావలసినవచ్చెనని డి. పి. గి.

డి. టి. రాజమగారు, గ్రాంటునందు రు 100 ల తక్కింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, పొరుగురాష్ట్రముండినవిన్న శాసనసభ్యులు బసయ్యుటకు తగు వసతులు నిర్మింపవలెననియు, శాసనసభ సభ్యుల నిలబడుటకు వసతుల పొందింపవలసినదనియు కోరిరి. లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, శాసనసభ్యులకు వసతి నిర్మించుట చాల పెద్దపనియనియు ఆ విషయమున దానిప్పుడియందు జేయవలయునని నుడివెరి. ఇక రెండవవిషయమును సరించి ప్రభుత్వమునాద విచారించెదరు.

సాల్వానాగారు, గ్రాంటు పెదుర్చుచు, శాసనసభవారి తీర్మానములను, ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమునా శ్రేయోత్తమును లక్ష్యమొనర్చుటలేదనియు, శాసనసభ్యులు ప్రజోపయోగకరముగ పనులశ్రేయమును జేయవలకున్నారనియు నుడివెరి.

(గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

గౌ|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు (లామెంబరు) న్యాయపరిపాలనా కామిషనరు రు 22000 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

డా. నరేశమొదలియారగారు డిమాండునందు రు 1000 తక్కింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు ఇది ప్రభుత్వమువారిచర్యల చర్చించుట కుద్దేశింపబడెనని నుడివెరి.

గతవత్సరము 14 మంది జిల్లా స్పెషల్ జడ్జిలుగ నియమింపబడిరి. అందుబ్రాహ్మణేతరులకు తగిన ప్రాతినిధ్య మొసగబడలేదు.

ఇందు బ్రాహ్మణేతరులు 7 మంది మాత్రమే, జిల్లా మునసబు పదవులకు నియోజనములందు గూడ బ్రాహ్మణేతరుల సీటి యిట్లే యున్నది. ఈనియోజనములకు బాధ్యులియురు ఒకరు హైకోర్టు వారు, రెండవవారు, ప్రభుత్వమువారు. ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమున తగుచర్య దీనుకొనవలెను. లామెంబరు గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుటలో ఆగ్రహవేసులుగాక, తన గౌరవమునకును సభవారిగౌరవమునకును తగినటుల చెమ్మడిగ ప్రత్యుత్తర మొసగవలెను. అట్లాగ్రహముగ ప్రత్యుత్తర మొసగిన యెడల, ఒక శాసనసభ్యుని లామెంబరు చీవాట్లు పెట్టెనని ప్రజలు చెప్పుకొనెదరు.

అగ్యుత్తు:-ఆర్డరు, ఆర్డరు, శాసనసభల వెలుపల ఇతరులు అనుకొనుమాటలకు శాసనసభవారు బాధ్యులుగాదు.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, శాసనసభవారియభిప్రాయములను ప్రాతినిధ్యవారికి దెలిపియుంటిమనియు, ప్రభుత్వమువారి విషయమున నింతకంటె సేమియు జేయవలసినయు నుడివెరి. అంతియగాక అన్ని కులముల వారిహక్కులను సరిసమానము గ వ రి క ణింప బ డుట లేదని నరేశమొదలియారగారు గావింపిన యారోపణకెట్టి యాధారమును లేదు. గతవత్సరమున నియమింపబడిన 7 గురు పర్యవేంటు జడ్జిలలోను 4 బ్రాహ్మణేతరులు ఈసందర్భమునసీనియరులును ఎక్కువ అనుభవజ్ఞులును అగుబ్రాహ్మణ న్యాయాధికారుల హక్కుల నిరాకరించి గూడ బ్రాహ్మణేతరులు నియమింపబడిరి. దీనిని బట్టి జూచిన యెడల ప్రభుత్వము వారెట్టి సాంఘికాభిమానమును గవ్వరుమట లేదని స్పష్టపడగలదు. సభాద్దినేటు యుద్వోగులందు అధికభాగము బ్రాహ్మణులుగనుండిరను విషయము నిజమే. ఒకరొక కులమునందుజన్మించిరను కారణముచే, క్షత్రిసామర్థ్యముల పరిగణింపక, ఆకులమువారినే నియమింప వద్దెక నేనెంత మాత్రము సంగీకరింపను. అర్హులవారున్నయెడల అన్ని కులమువారిని సరిసమానముగా నాదరింపరని నేనుచెప్పట కాదు. అర్హులగు సరిసమాన హక్కులుగలవారిలో సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మాత్రము, అవలంబింపబడునా?

డా. సి. నరేశమొదలియారగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, లామెంబరుగారు ముగించుచు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు అనుకూలభావమును డెబ్బపనందుకు విచారమును దెలిపిరి.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు:-సీనియారిటీ అర్హతలనుబట్టిమాత్రమే నియోజనము లొనర్చబడునని నేను నుడివెరి.

డా. నరేశమొదలియారగారు లామెంబరుగారి సమాధానముతో తృప్తిపండి ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనిరి. (గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

ఇతర సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులు

సర్ పి. పాత్రోగారు (విద్యాంగమంత్రి) స్టేషనరీ, ప్రింటింగ్ కామిషను రు 51700 లను, మార్పుబాంక్సుగారు (రెవిన్యూ) ఏజన్సీ పరిపాలనకు రు 1142 లను ఏజన్సీ ప్రదేశములందు హాస్పిటల్యుకొరకు రు 8050 లను, ప్రింటింగు కామిషనరు రు 27895 లను నొసగవలసినదని గోరగా సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

లామెంబరు రామనాదుజిల్లాలో జిల్లామునసబుల నిర్వహణనకు నియమించుటగాను రు 6200 లను, విద్యాంగమంత్రి, ప్రభుత్వభావల బోధనకొరకు, పరిశోధన పాఠశాల నేర్పరుమటకు రు 16000 లను, సానికస్యపరిపాలనమంత్రి, పల్లెటూళ్లసీటి సరఫరాకొరకు రు 12500000 లను గౌ|| అభివృద్ధికామింత్రి మలబారులో ధాన్యగారము నేర్పరుమటకు రు 79500 లను నొసగవలసినదని గోరగా సంగీకరింపబడెను. సభవారికి పలహారములకు లేదెరి.

నాగపుర పురపాలకసంఘము

బడ్జెటుచర్చ

నాగపురము, మార్చి 27:- బడ్జెటు చర్చనిమిత్తము ఏర్పాటైన నాగపుర పురపాల సంఘసమావేశముందు భవానీ శంకరనియోగిగారు అగ్యుత్తుత వహించియుండగా నుండెడికరు గారు సవరణము ఉపపాదించిరి. ఎడతెగని ప్రతిఘటనయందలి నమ్మకముగలవారి సౌకర్యాగము ముగ్యపరగజాల స్వరాజ్యవాదులు పని శాసనసభలో పూర్తియగుటకు గవర్న మెంటు గ్రాంటులుగాని అప్పులుగాని పుచ్చుకొనరాదు. దీనిని ఉపపాదించుచు తాను ఈసందర్భమున సమ్యక్ నీయనక్కరలేదని చెప్పెను. వోటుకు బెట్టుగా సవరణ వీగిపోయెను. దేవుగారు మాత్రము అనుకూలముగా వోటుచేసిరి. ఉపపాదకుడును ఆమోదకుడును వోటు చేయనేలేదు. (అ. ప్రె.)

JUST OUT
Mysteries of Ramayana Vol. I
Mysteries
in the Marriage of JANAKI
 (COMEDY OF ERRORS.)
 BY
Mr. D. V. Krishna Rao, Berhampur (G),
 author of:—"tis He"; 'tis I"; & "Kalurai".

విభ్రమ రాఘవము
ప్రథమఖండము (తప్పల తమాషా)
(జానకీపరిణయ కథగల)

పరిణయ విభ్రమములు

గ్రంథకర్త:- 'వాండేపిడు', 'నే నే', 'కాలురాయి', అనునపూర్వ నిరుపమాన నిరూపక నవలాతిలకములవాసి మొప్పవడసిన ము|| శ్రీ|| దేవరాజు వేంకట కృష్ణారావు పంతులుగారు.

ఆకాశముం బలినిర్మలంబగు రామాయణ కథా వస్తువునం డెటునుండి తప్పల తమాషాలు రాగల వనదిగ్గనిమి ఈపుస్తకము చదువువరకును దెలిసికొనజాలరు. చదువ నారంభించిన మరీ విడువజాలరు.

శ్రీరాము వివాహమునకు బూర్వము జనక ప్రార్థితుడై సీతారాముల నెలులనైన గలుప నుద్దేశించిన వివ్వాదుత్తుని కల్పిత యజ్ఞమునకు రావణుడు సారణప్రేరితుడై, సీతాపహరణమునకు వచ్చియు దెన్నుగానక, దా రామునేసమున సీతను గొనిపో నుద్దేశించి మాయసీతను గాంచి నిజ సీత యని భ్రమ జెంది మోసపోయి, స్వయంకృతపరాధమునకుఁ జిందించి, పగసాధింప పాతాళలంకేశ్వరుని సహాయ మభిలషించి, తుద కారెందును చేజిక్కిన సీత స్వచ్ఛ భయమువలన మాయమగుట. రావణునికంటె వేయిమడుంగు లధికమగు మోసమునొంది, చింతించిరాముడు హరువిల్లు విరచుటయందును, సీతా కళ్యాణ సమయమునను, లంకేశ్వర పాతాళలంకేశ్వరులు పంతుమునెన్ని డ్రోహ యుపమలు పన్ని విఫలమనోరథు లగుటయు, లోన గుభయానక విషయములతో, నసంఖ్యాక రామాయణ సారాంశములతో, శ్రీరాముకాలపు ఆర్థిక, చరిత్రాత్మక, భూగోళ విశేషములతో, వివిధరంగుల చిత్రపటములతో, సమూహమైన నవరసభరిత మగు కథావిధానముతో పదమూడు చిత్రపటములతో, నొప్పుచున్నది.

అట్టిపైని జానకీపరిణయసమయమున తలచ్రాలు పోయుచున్న రంగు రంగుల చిత్రపట మొకప్రక్కను, శ్రీకానకీ పాణిగ్రహణ పట మింకొకప్రక్కను అలంకరించుచున్నది.

ఇపుడిప్పుడే ప్రచురింపబడినది. వెల రూ॥1-0-0.

పోస్టేజీలు ప్రత్యేకము.

మ.రా:- విభ్రమరాఘవ పోటీ బహుమాన పరిక్షలే 25-4-26 దీనిజరుగును. గ్రంథము చూచుచునే పరిక్షాపత్రమునకు జవాబులు వ్రాయవచ్చును. అందు తీర్పులగువారిలో గుణవంతు ననుసరించి మొదటిమగ్గురకును నగదును, పతకములును, భిన్న భిన్నములై బహుమానములు నొసంగబడును. తదితరులకు, పరిక్షలో ను తీర్పులయినటుల సర్టిఫికేట్లు ఒసంగబడును. వివరము తెలుగగోరువారి క్రిందిచిరునామాకు వ్రాసిన బడయ గలరు.

డి. వి. కృష్ణారావు, బరంపురం, గంజాంజిల్లా.
D. V. Krishna Rao, Berhampur Ganjam

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

పరిపాలనా విభాగము

వల్లెటూరు ఏకాగ్రహార ప్రలాపములు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ కుంబం)

అక్షయనామ సం అధిక చైత్రమాస శుక్ల ౧౫ సోమవారము ఆంధ్ర ప్రదేశ్
సభ్యులు బడ్జెట్ వివరాలు వివరించుచున్నప్పుడు...

సభ్యులను సంబోధించుట

సభ్యులు నిర్వహణాధికారుల జడ్జిమెంటు శాసనసభయందు
చర్చించవచ్చునని శాసనసభాధ్యక్షుని ఆధికారభట్టాను సర్
శామ్ ఒడవలగారు అడిగిరి.

అధ్యక్షుడు:—స్వామినిర్వహణాధికారిగావించిన ఆపం
బద్ధమగునగులగు గురించి సభ్యులు చర్చించుచున్నారని నే
నూ హించుచున్నాను.

సర్:—శాసనసభయందు రిమార్కులపై చర్చ జేయు
ట కొద్దన కమర్షియల్ కమిషనరుడే?

అధ్యక్షుడు:—కేసు యోగ్యతలపైగాని, కేసుతీర్పుపై
గానిగాక మధ్యమధ్య స్వామినిర్వహణాధికారి గావించినరీమార్కుల
గురించి సభ్యులు చర్చించుచున్నారు.

సర్:—స్వామినిర్వహణాధికారి మధ్యమధ్య కేసు
విచారణయందు గావించిన రిమార్కులపైనే శాసనసభ చర్చించుట
కొద్దనకు గౌరవహీనముగ నుండదా?

అధ్యక్షుడు:—నేనట్లు తలచుటలేదు. అధ్యక్షుని తీర్మా
నముపై కేసు కల ను బయలుదేర
దీయుట సర్ శామ్ ఒడవలగారు క్రమమునకు విరోధముగ
నుండలేదాయని పండిత బ్రహ్మదత్తగారు అధ్యక్షుని అడిగిరి.

తీర్మానమును ప్రశ్నింపవలయునని సర్ శామ్ ఒడవల
గారి అభిప్రాయము గాదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

తదనంతరము పండిత నాన్ చంద్రుగారు ఉపన్యాసము
ను బూర్తిజేసిరి.

ఇట్టి పిచ్చి ప్రేలాపనలుయే ఉద్యోగి గావించినను
రాంచి పిచ్చి అనుభూతికి వానిని నెట్టనే దొరతనము పంపవల
యునని పండిత నాన్ చంద్రుగారు నూచించిరి.

శాసనసభాసభ్యులయొడన గౌరవముగ ప్రవర్తించుటను
గురించి విచారణలను సర్వేదనని సర్ శామ్ ఒడవలగారు రభయ

చెప్పెను. జడ్జిమెంటును తా నికను వాడలేదనియు, ఏ అధి
కారియైనను యావత్తుజిల్లా దొంగజిల్లానుని నేరాకోపము చే
యునాయని తనకు సంకోచము గలుగుచున్నదనియు, జడ్జిమెం
టు రిప్పించి దగిన చర్య తాను ఈవిషయమున దవలచెదనని
యు ఆధికారభట్టాను వచించెను.

అధ్యక్షుని సూచన

“ఇటీవలి విషయములందు సూచనల జేయుట కధ్య
క్షు న కు హ కు ఉ న న్న యె డ, స భ్యు లు
కొంత గౌరవమును నిగ్రహమును కార్యక్రమమునందు జాప
వలయును.”

అధ్యక్షుని సూచన గ్రహించి, తీర్మానమును పండిత
నాన్ చంద్రుగారు రుపసంహరించుకొనిరి.

జనరలు పరిపాలనా విభాగముపై రెండుదినములు జరిగిన
చర్చకు ఫలితము రూ 224 లు కొనుబడిన పదిహెండు అయిదు
వరకు డివిజనుల కమిషనరుల సంఖ్య తగ్గింపవలయునని పట్టు
బట్టుటకు ఒకకోత కొనుబడిన. డిమాండుమొత్తమునుండి రూ
224 తగ్గింపబడిన. తగ్గింపబడినదిమాండుపై వోటుచేయుట.

లాంసు రివిన్యూ డిమాండు మొత్తముపై చర్చ జరిగెను.

ఈసభ్యు క్రింద రూ 6768717 లు గావలయునని దొరతనము
గోరెను. సర్వే సెటిలుమెంటు విషయమై డిమాండునుండి రూ
829150 లు తగ్గించవలయునని ప్రతిపాదన అధిక సంఖ్యకుల
వోటులవలన అంగీకరింపబడిన. ప్రతి 30 సంవత్సరములకంటె
అధికముగ సెటిలుమెంటు కాలము విస్తరింప జేయవలయునని
శాసనసభయొక్క కోరికను దొరతనమునకు సుభ్యక్తముచేయుట
కింత పెద్ద మొత్తము కొనుబడిన. కాలవ్యవధి చాలనందున
చర్చ లేకుండనే కొన్ని డిమాండులపై వోటుచేయుట.

తేజవరకును సభ నిర్వికలమైనది.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. శి. నెం 7/1925 లోని వి. ఏ. 62/1926

పేటివనరులు (దివాలాదారులు)

1. నిడమానూరి నాగయ్య 2. నిడమానూరి గురునాథం.

3. నిడమానూరి పేరయ్య. విడవలపాడు కాపురపులు, బాపట్ల
తాలూకా.

పైన తెలుపబడిన పేటివనరులు 1920 సం॥రం 5వ
ఆక్టోబరు 41 వ సెక్షను ననుసరించి వారలను పూర్తిగా విడుదల
చేయవలసినిట్లు 2-3-1926 తేదిన ఈకోర్టునందు ఆర్డీని దాఖల్
చేసుకొనియున్నారు. సదరు ఆర్డీ విచారణనిమిత్తము 10-4-26
తేదీకి వాయిదావేయబడియున్నది. ఏముదాహరించిన ఆక్షేపణ
లున్నయెడల సదరు తేదీనగాని లేక సదరు తేదీకి ముందుగాగాని
ఈ కోర్టునందు స్వయముగాగాని, లేక వక్తలుద్వారాగాని
హాజరై తెలుపుకోవలెను.

సబ్ కోర్టు, బాపట్ల } ఏ. ఎన్. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్,
28-3-26 } పిన్సెట్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

ఏలూరు డి॥ మ॥ కోర్టులో

O. S. 1338/25

వాది:—మాతే గంగరాజు జమీందారుగారు కనిగోళ్ల
శివరావువయ్య Commission కొట్టు represented by the
partner కనిగోళ్ల శివరావువయ్య.

ప్రతివాది:—1 కొసరాజు లక్ష్మీన్నారాయణ 2
యలమంచి రావువయ్య. etc

యీ నెంబరు దావా ప్రతివాదు హాజరు ఆవుటకు
12-4-26 సం॥ వాయిదా అయివున్నది. వాద్దవరముకు ప్రతి
వాద్దు యివ్వవలెనని రూ 500-7-0 లు దావా తేబడినది. గనుక
సదరు వాయిదాకు కోర్టుకు హాజరు అయి ఆక్షేపణలు తెలియ
పెట్టుకోవలెను. లేనియెడల ex parte గా చర్యలు జరుపబడును.

ఏలూరు, } K. V. Mutyalu
26-3-26 } Vakil for Plff.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-భాగము:—వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి
ననుభవజన్యముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగములును
గల వైద్యసంగ్రహము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0

2-భాగము:—సద్గుణులు, భస్మములు, వంటకములు, ఔష
ధములు, ఆహారములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, మూత్రములు.
మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో
యున్నది. (3) 8851 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-6-0
వి. శి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేషి నెల్లూరుజిల్లా)

దేరాడూసు వేల్పు యువరాజు
సైనిక కళాశాల

1925 సంవత్సరపు నివేదికము

దేరాడూసు సందర్శి వేల్పు యువరాజు రాయులు
ఇండియాను విలిటరీ కలెగర 1925 సంవత్సరపు నివేదికమును
ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు. ఆ నివేదికమును
సంగ్రహముగ ఈదిగువ ప్రకటించుచున్నాము.

ఈసంవత్సరము మొదటి ఆరు నెలలలో నలుగురు కొ
త్తకడెటులు, ఐదుక డిసంబరులో 9 మంది కొత్త కడెటులు
కళాశాలయందు చేరిరి. వీరు తన శిక్షపొందుచు ఆలస్యముగ
చేరిన ఇతరులతోపాటే అన్ని విషయములందు తన శిష్యు సంపా
దింపగలిగి రని తెలుపుటకు కళాశాలాధికారులు సంతసించు
చున్నారు.

విద్యావిషయములు

ఈసంవత్సరము వైస్రబరేటరీ భవనములు పూర్తియై
పగటియందు పని జరుగుచున్నది. కేడెటులకు భాషాజ్ఞానము
చక్కగ లేదు, ఇంగ్లీషునందు కొన్ని పుస్తకములు వారు చదు
వుచున్నారు. తమంతటతామే వ్యాసములు వ్రాయు అలవాటు
గరుపబడుచున్నది. భుగోళశాస్త్రము ప్రత్యేకముగ గరుప
బడుచున్నది. సామ్రాజ్యచరిత్రకు సంబంధించిన విషయములు
విద్యార్థులకు చెప్పబడుచున్నది. ఇందుకు ప్రత్యేకముగ కొన్ని
పుస్తకములు కళాశాల పుస్తకభాండాగారముగ చేర్చబడినవి.
సిమాసాండుహద్దు ప్రశ్నితకు ఈకళాశాలనుండి గురు అభ్యర్థులు
వెళ్లిరి. వారిలో ఇరువురే పరీక్షయందుకృతార్థులైరి. ఇందుచే ఈ
కళాశాల విద్యార్థులు అసమర్థులని తలచుట భారపాటు. ఏలయ
నిన తప్పిపోయినవారిలో ఒకనికి ఆరునాసములు అనారోగ్య
ముగనందెను. మిగిలినవారు మిగల చిన్నవారు. పరీక్షకు పో
తగిన ఎయిస్సు ఆఫ్ఫుడే వారికి వచ్చియుండెను. మొత్తముమీద
విద్యావిషయములందు కళాశాల అభివృద్ధిని సూచించుచున్నదని
చెప్పవచ్చును.

నూతనభవనములు

కాఫీహోటలు, సోదానాటరు ఫ్యాక్టరీ, స్టోర్సులకు ప్ర
త్యేకభవనములు నిర్మింపబడినవి. విద్యార్థుల సౌకర్యార్థమై ఒక
దేవాలయము మనీరు నిర్మింపబడినది. కేడెటు ల లో చి న్న
వారికి 14 గురికి సరిపావు పెద్దహాలు నిర్మింపబడినది. ప్రస్తుత
మున్న భవనములు కళాశాలయందు విద్యార్థుల సంఖ్య అధికమై
ననుచాలెను.

ఆరోగ్యము

చుట్టుపక్కలనున్న గ్రామములందు మహాచికిము అధి
కముగనన్నను కళాశాల విద్యార్థులు ఎట్టి భయములేక ఆరోగ్య
ముగనే యుండిరి.

దేహపరిశ్రమ అటలు

విద్యార్థుల దేహదృఢ్యము తృప్తికరముగ వృద్ధిచెందు
చున్నది. అన్ని ఆటలయందును విద్యార్థులు ఉత్సాహముతో
పాలుగై కొనుచున్నారు. ఈదుటయందు వారు ప్రత్యేక నైపు
ణ్యమును ప్రకటించుచున్నారు.

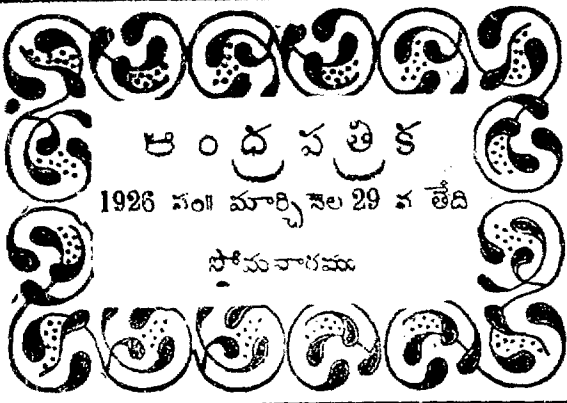
భోజనవసతి సౌకర్యములు చక్కగ నన్నవి.

ఈకళాశాలకు మంచి పుస్తకభాండాగారము మ్యూ
జియము చేయించుట లాభకర మని పలువురు సలహా ఇచ్చి
యుండుటచే ఆందులకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సంస్థా
నాధీశులు జమీందారులు స్థానిక ప్రభుత్వములు ఈక్షేత్రము
నెరవేరుటకు అన్నివిధముల తోడ్పడుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా
యుద్ధమున రాజీనన్న ప్రభువుగారి సైనికు లుపయోగించిన ఇత్త
డి గంటను రావిన్నను ప్రత్యేకముజేయముకు బహుమతిగ ఇచ్చె
ను. ఈగంటి నాలుగు టర్కి తుపాకులపై నిలిచియున్నది.

కళాశాలను దర్శించినవారు

ఈసంవత్సరము ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు కళాశా
లకువచ్చి, కళాశాల నిర్వహింపబడుచున్నవిధమును పరిశీలించిరి
రా లి స్స ప్ర భు వు గా గు పాటిమాల మహారాజుగారు
తెనకల సర్ క్లాడ్ జేటుగారు, కలనలు కాలిస్సగారు, యుజ్
టెడ్ ప్రావిన్సుల గవర్నరు సర్ విలియంమారిసుగారు, గౌరవి.
యస్ కర్నగారు చౌ. జి. ఎ నలేకమునుగారు, డి॥ బి॥ టి.
రంగాచారిగారు.

ఈకళాశాలాభివృద్ధికి చక్కని సాంప్రదాయము లేర్ప
డుట అవసరమని అందరు అంగీకరించుచున్నారు ఈవిషయము
ను వృద్ధియందుంచుకొని కళాశాలాపాధ్యాయులు పనిజేయు
చున్నారు. ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు తమ ధర్మములగునై
రిగి తగువిధమున బ్రవర్తించుచున్నారని తెలుపగలందులకుసంతో
షించుచున్నాము.

శాసనసభల ఎన్నికలు

శాసనసభల ఎన్నికలకు పోటీజేయుటకు, ప్రస్తుత సమయమున రెండు ప్రధానకక్షలు గను వస్తున్నవి. స్వరాజ్యపక్షము లేక కాంగ్రెసు పక్షము అనునది మొదటి కక్ష. రెండవది నేషనలిస్టుకక్ష. మహమ్మదీయ, జస్టిసు, మున్నగు సామ్యిక మతకక్షలు వేరుగ నున్నను, ఇవి యన్నియు వై రెంటిలో నేదియో యొక కక్షలో జేరకమానవు. దేశ మీ రెండు కక్షలలో దేనిని అభిమానించవలయును? మనస్సాక్షి ప్రేరేపణచే, శాసన సభాప్రవేశమునకే విముఖులై అందుకు తోడ్పడని వారిని బాధింప నక్కరలేదు. వారితో జోక్యము దీసికొన నవసరములేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానమునకన్నను, అంతరాత్మ ప్రబోధ మే ముఖ్యమని భావించువారు గౌరవార్హులే. వారు ఏ పక్షమునకు సాయపడరు. అట్టి వారి నటుంచి, ఎన్నికలలో పాల్గొను వోటరు లెల్లరు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి యావచ్చునీ వినియోగింపదలచిన కాంగ్రెసు పక్షమువారికే తమ వోటునిచ్చి, ఆత్మ గౌరవమును కాంగ్రెసు ప్రతిఘటన నిలుపుట యవసరము. దేశమునందు రెండుపక్షములకే తావు గలదు. అవి కాంగ్రెసుపక్షము, ప్రభుత్వపక్షములు ప్రస్తుత సందర్భసమయమున కాంగ్రెసును ప్రతిఘటించి, కాంగ్రెసు పలుకుబడిని ధ్వంసముజేయుట వలన దేశానర్థము వాటిల్లుట నిశ్చయము. ఇట్టి దురవస్థను తొలగించుటకు దేశాభిమానులెల్లరును నడుముగట్టవలయును. కాంగ్రెసుకు ప్రతికూలముగ పక్షముల నేర్పరుచువారు, ఏ పేరు బెట్టుకొనినను, ప్రభుత్వపక్షమునకు జేడనటులనే ఎంచవచ్చును.

ఏప్రిలు 1 వ తేదిన విజయవాడలోగూడ నున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభలో, కాంగ్రెసు అధ్యక్షుల కడపటినియామకము జరుగును. ఆసభలో సాధ్యమగునంతవరకు, ఎట్టి మనఃస్ఫూర్తి గలుగకుండ ఎల్లరకు సమ్మతమగురీతిని, అధ్యక్షులను నిర్ణయింప గోరెదము. అందరను సంతృప్తిపరచుట దుర్లుభ మని మాకు తెలియును. ఏవియో లోపములు జరుగుటయు, మానవ స్వభావమునకు అనుగుణ్యమే, అయినను నలుసులనే గోరంతను కొండంతలు నేయక, కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు ఎల్లరును బద్ధులై కృషిసలుపుట యత్నవసరము. నిర్ణయమొకమారు జరిగిన పిమ్మట నెట్టియభ్యంతరము జూపగూడదు. సైకులవలె కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద ముందుజనుటయే, ప్రజలవిధి యగుచున్నది. శిక్షణము, కట్టుబాట్లు, ఏ ప్రతిష్ఠాపనకయినను ముఖ్యములు. స్వరాజ్యపక్షమువారితో నేకీభవింపవచ్చును, ఏకీభవింపక బోవచ్చును. కాని నాయకుడు డిల్లీనుండి ఈల వేయగనే, శాసనసభల నన్నిటిని ఒక్కమారు

పరిత్యజించిన స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులచర్య ప్రశంసార్హమయినది. ఇటులనే సమయ మేతెంచినపుడు ఇంతకన్నను గొప్పత్యాగముల గావించుటకును, కాంగ్రెసు తీర్మానములను విధిగ నాచరణలోనికి దెచ్చుటకును స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు ముందుకు వచ్చెదరని నమ్మవచ్చును. అట్టిత్యాగముల నిది వరకు గావించలేదా? ముప్పదివేలమంది దేశభక్తులు కృష్ణ జన్మస్థానమున కరిగియుండలేదా? జండా రక్షణ కొరకు, అన్ని దిక్కుల నుండియు భారతీయు లరుచెంచి సత్యాగ్రహ మొనరింప లేదా? ఇక ముందుగావలసినవి, శిక్షణము, ఆత్మనిగ్రహము.

వ్యక్తుల యభిప్రాయములను జాతీయసంస్థ యొక్క నిర్ణయమునకు లోబడజేయుటయే, ప్రజాపరిపాలనమునకు మూలాధారము. ఇట్టికక్షి ఆంగ్లేయులకు మాత్రము గలదనియు, హిందూదేశమున గనుపింపదనియు, రిడింగుప్రభువుగా రిటీవల జెప్పియుండిరి. సంతతపరాధీనతవలన హిందూదేశమునందు ఐకమత్యము అడుగంటినను, నేడు నూతన దృక్పథము ప్రవరించుచున్నది. స్వరాజ్యసిద్ధికి ఏకీభావముతో కలసి కృషిసలుపుట యవసరమని ప్రజలమనము లలో నాటుకొనుచున్నది. సులభ సాధ్య మగు శాసనసభా పరిత్యాగమునందు గనుపించిన ఐకమత్యము, కష్టసాధ్యమగు నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమునందు, శాసనాతిక్రమణసందర్భమునను గూడ కనుపించు నని నమ్మవచ్చును. ఐకమత్యవిహీనతచే దేశమునందు గలిగిన విషమావస్థ, ఎంత త్వరలో దొలగిపోయిన సంతమేలు. స్వరాజ్యపక్షమున కొకకట్టు, ఒకపద్ధతియు గలవని, చెప్పియుంటిమి. జాతీయపక్ష మటులగాక, నానావిధాభిప్రాయముల గలవారితో నిండియున్నది. జాతీయ వాదులైన వెనుక నేవగించిన మితవాదులు, నేటి జాతీయపక్షమునకు పట్టగొమ్మలు. ఉద్యోగనిరాకరణ నిమిషము వలదని పట్టుబట్టి కాంగ్రెసును ప్రతిఘటించెడి రిస్సానీపు సహకారవాదులు, నూతనపక్షమున సభ్యులు. స్వతంత్రులు, హోంరూలర్లు మున్నగు వారు దీనియందు జేరెదరు. స్వరాజ్యపక్షమును ప్రతిఘటించుట దప్ప, వీరికి వేరొక సామాన్యాశయము గనుపించదు.

స్వరాజ్యపక్షమును గాని, కాంగ్రెసును గాని ప్రతిఘటించుట యొక గొప్పయా? గమ్యస్థానమిది యేనా? ప్రభుత్వమువారి కార్యమును మొదటి నుండియు జేయుచునే యున్నారు. అందుచే స్వరాజ్యపక్షమువారిదివర కనేక బాధలపాలగుచున్నారు. ఇది చాలక నూతన జాతీయపక్షము వారుగూడ ప్రభుత్వమువారితో చేతుల గలుపవలయునా? మితవాదులు దేశమునకు వెనుకజేసిన యపకారము చాలదా? లాలాలజపతిరాయిగారు లాహోరులో మొన్నటిదిన మిచ్చిన యుపన్యాసము నించుక పరికించిన, యీవిషయమున గల సందియములెల్ల దొలగిపోగలవు. రాజోవు ఎన్నికలలో ప్రజలకర్తవ్యమేమియో వారు చక్కగ నిరూపించిరి. కాంగ్రెసు పూర్వచరిత్రమేమయిన గుణపాఠమును నేర్పినయెడల, కాగితపు తీర్మానములవలన ఫలము లేదనియే. అసహాయోద్యమము నూతన మార్గమును జూపెను. సహకారమువలన గలిగెడి యిబ్బందులను తేటపరచెను. అసహాయోద్యమము

ప్రజలముగ నున్న సమయమున, మితవాదులు శాసనసభలను విడిచివచ్చినచో, దేశస్థితి వేరువిధముగ నుండెడిదనియు, ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు లోబడి వారి యభీష్టములను దీర్చెడివారనియు, లజపతిరాయిగారు దెలిపిన సంగతి యం దతిశయోక్తి గనుపింపదు. వేనకువేలమంది దేశభక్తులు కారాగృహమునకు జనుచుండ, మితవాదులు ఏ విధమున మనోవైకల్యము నొందక, సంపూర్ణ సహకారము సలుపుచుండిరి.

మితవాదు లింతసహాయము జేసినను, సమయమునచ్చినపుడు వారి సలహాలను ప్రభుత్వము వారు త్రోసివైచిరి. జిన్నా గారేమి, రంగచార్యులు గారేమి, ఎంతవేడినను, ఎంత దీనముగ బలికినను ఫలము లేకబోయెను. మితవాదులు వెనుక జేసిన లోపమునే నూతనజాతీయపక్షమువారిపుడు కొనసాగింపనొచ్చిరి. ఇందువలన ఫలమేమగును? దేశమునకు వీరు జేయగల యపకారము మృగ్యము. సంస్కరణములను వీరు జయప్రదముగ నిర్వహించుటకల్గ. లజపతిరాయిగారు దెలిపినటుల, పండిత జగత్ నారాయణ, సి. వై. చింతామణిగార్లు మంత్రి పదవులను గౌరవముతో నిర్వహింపజాలకనే రాజీనామానిచ్చి బయటబడిరి. అట్టి చింతామణిగారు మరల నేమి చేయగలుగుదురు? ఈమారు ఎక్కుడు నేర్పరితనమును జూపగలరా? తాము వెనుకనుండి మరియొకరిని మంత్రి సింహాసనము నెక్కించుచో, వారుమాత్రము ఎక్కుడు శక్తిసామర్థ్యముల గనుపరుపగలరా? సంస్కరణములు ఆచరణ సాధ్యములుగావని, మడ్డిమెనుకమిటీవారిఎదుట వారేనివే దించియుండిరి. అట్టి సంస్కరణములను పట్టుకొని ప్రేలాడిన లాభమేమిగలదో యూహింప నశక్యము. పండిత మదనమోహనమాలవ్యా, జిన్నా గార్లకు మంత్రిపదవుల నిచ్చినను, గౌరవముతో తమ పదవులను నిర్వహింపజాలరని లజపతిరాయి గారు పందెము వైచుచున్నారు. అట్టి స్థితిలో నూతన పక్షమువారు దేశమున కొనర్చెడి యుపకారము సున్నయయినను, మరల తీవ్రనిర్బంధ ప్రయోగమునకు మాత్రము తోడ్పడక మానరు. వెనుక నెట్టి విషమావస్థ జనించెనో, మరల నీ తరుణము నను జనింపకమానదు.

అసహాయపక్షమునకు గలిగించిన యిబ్బందులనే, స్వరాజ్యపక్షమునకును గలిగించుటకు జాతీయ పక్షమువారు తోడ్పడగలరు. వీరి ప్రధానాశయము లెవ్వి? శ్రీప్రెస్సు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, చట్టబద్ధమగు అందోళనము నతిక్రమింప గూడదనియు, ప్రత్యక్ష చర్య ఏసందర్భములలో నయినను బనికీరాదనియు, ఇందు కంగీకరింపని వారిని జాతీయపక్షమున చేర్చికొనగూడదనియు, చింతామణిగారు ఖండితముగ దెలిపిరి. శాసనాతిక్రమణ మెట్టిస్థితిలో గూడ పనికిరాదనుట నిశ్చయము. ఇందుకు జాతీయపక్షమున చేరెడి వారందరును అంగీకరింతురా? సప్లయిలను నిరూపించుట విప్లవపద్ధతియని జిన్నా గారు బలికియుండ, తమ కామక్ష వెల్లుచట్టమును నిరాకరించుచో బడ్డెట్టులను త్రోసి వేయవలయునని జాట్లరు బిసెంటుగారు హెచ్చరించియుండిరి. రిస్సానీపు సహకారపక్షముగూడ శాసనాతిక్రమణమును పూర్తిగ తిరస్కరించదు. అట్టితరీ చింతామణిగారి నియమము నంగీకరించుటలో దెలియకున్నది.

మితవాదనానుకులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రిటీవల నిచ్చిన "కమలా" యువనానములలో కొన్ని సం దర్భములలో శాసననిర్దేశము విధియగు నని పలికిరి. 1924 సంవత్సరమునందు బడ్జెటును నిరాకరించుచు, ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరుపనిది తాము పన్నులను విధించుటకు అప్పుడు గాని మరొకప్పుడు గాని తోడ్పడజాలమని మూలవాద్యులు పలికి యుండిరి.

అట్టివారు నేడు మంత్రపదవులను స్వీకరించి సంస్కరణములను నిర్వహింపవలయు నని గోరుట పిచ్చిత్రము గాదా? రాజాపు శాసనసభల ఎన్ని కలలో నూతన జాతీయపక్ష మొకవేళ జయమొందినను, ఏడురోజు లయినను నిలువజాలదని లజపతి రాయుగారు ఖండితముగ బలికిరి. ఏలనన, ఒకరి పద్ధతు లింకొకరికి సరిపడవు. ఒకరిమనుస్సు ఇంకొకరి మనస్సులో గలియదు. ఒకకట్టుకు గాని, శిక్షణకుగాని యీపక్షము లోబడియుండదు. తాడు బొంగరము లేని యిట్టి పక్షమునకు తోడ్పడువారు, తీరని యపకృతి గావించెదరు. మరల నిర్బంధవిధానమునకు సహాయము జేసెదరు. భారతీయు లీ తరుణమున అప్రమత్తులై మెలగనివో, భావిపరిణామముగూర్చి ధైర్యమేర్పడజాలదు. లజపతిరాయుగారు నుడివినటుల, పరాధీన దేశములందు ఉద్యోగమును స్వీకరింపని పక్షమొకటి నిలుకడగనుండవలయును. వాకిద్యారాగాని, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపజాలదు. సహకారపక్షవలంబులయినను, యిట్టి పక్షమును నిలుపుటకు తోడ్పడవలయును. దానిని సజింపజేయుచో, స్వాతంత్ర్యమే అడుగంటును. దౌర్జన్యమును అవలంబింపని భారతీయులకు, కడపటి ప్రతిక్రియ యగు శాంతియుత శాసనోల్లంఘనమే శరణ్యము. దేశము నిందుకు సంసిద్ధముజేయుట యవసరమని లాలా లజపతిరాయుగారితోబాటు దూరదృష్టిగల నాయకులెల్ల రంగీకరించెదరు. దేశమిప్పుడు సంసిద్ధము గాకున్నను, తదర్థమై ప్రయత్నములు సలుపుట ధర్మమని యంగీకరింపవలెదరు. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము, గ్రామోద్ధరణము మున్నగు కార్యము లిందుకు పాధనములు. ప్రజాశక్తి నివి వృద్ధిజేయగలవు. అనిలభరణ రాయుగారు సూచించినటుల, స్వరాజ్య పక్షమువారు శాసనసభలలో జేరి జేసెడిపని యత్యల్పము. ప్రజాశక్తిని పెంపొందించుటకు వెలుపల జేయగలవనియే ముఖ్యమయినది. ప్రజలను పూర్తిగ విడనాడి, ప్రభుత్వానుగ్రహముపై నే ఆధారపడెడి నూతన జాతీయపక్షము, స్వరాజ్య సిద్ధి కేమాత్రము తోడ్పడజాలదనుట నిశ్చయము. లజపతిరాయుగారు బలికినటుల, కాంగ్రెసును ధ్వంసము జేయనొచ్చెడి పక్ష మేదియనినను, తనను తానే ధ్వంసము జేసికొనును.

జాతీయపక్షమువారి ప్రయత్నముల గాంచిన ఎంత విషాదము గలిగినను, తల్లడిల్లనదనరములేదు. కాంగ్రెసు పక్షము వారు ఎక్కుడు త్యాగములకు సంసిద్ధులగుటయే, తగిన ప్రతిక్రియ యని భావించవలయును. జాతీయపక్షము నందు పేరు జేరిరనియు వారు జేరిరనియు ప్రకటించుట ఏలన, మోసపోవ నవసరములేదు. అటుల జేరదలచినవారు ఎంత త్వరలో స్వరాజ్యపక్షమును వీడిన నంత మేలని, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు తలచుచున్నారు. ఇక్కడ నొక

కాలు నక్కడ నొకకాలు బెట్టువారు, ఒక శిక్షణకు లోబడియుండజాలరు. స్వరాజ్యపక్షముల మిట్టి సభ్యుల మూలమున ఊచింపక మానదు. కాని, శ్యామలాల్ నెహ్రూగారు రొక్కరు దప్ప స్వరాజ్యపక్షమును వీడినవా రెవరును లేరని, మోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రకటించుచున్నారు. ఏ రయినను, కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నియమింపబడుటకు వీలులేదని గ్రహించిన పిమ్మటనే, స్వరాజ్య పక్షమును విడనాడిరి. అట్టివారున్నను లేకున్నను నొక్కటియే. ఏలనన, ఏదియో నొక పక్షమున చేరి శాసనసభలలో ప్రవేశించుటయే పరమావధి యని ఎంచువారు, దేశభ్యుదయమునకు తోడ్పడజాలరు. ప్రస్తుత సమయమున నిరుత్సాహమున కవకాశములేదు. కాంగ్రెసుపక్షవిజయమునకు తోడ్పడుటయే, వోటరుల పరమధర్మము. శాసనసభా ప్రవేశమునందు నమ్మకములేని సి.రాజగోపాలాచార్యులు, మాలనా షేకతాలీ మున్నగు బహిష్కారవాదులు, స్వరాజ్యపక్ష విజయమునకు తోడ్పడ నిశ్చయించుట ప్రశంసాపాత్రము. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను నిలుపుటయే, వీరిముఖ్యోద్దేశ్యము. షేకతాలీగారి రిటీవల కలకత్తాలో ముచ్చటించుచు, తమకు శాసనసభలందు బాత్తుగ నమ్మకము లేకున్నను, ఎన్నిక లగువరకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు తాము ఏ శెంబుగా పనిజేసి తోడ్పడెదమని గంభీరముగ చాటిరి. షేకతాలీ బోలు నాయకులు వోటరుల ప్రబోధమునకు తోడ్పడుచో, ఫలితము గూర్చి సంజేహింప నవసరము లేదు. 1927 వ సంవత్సరమునందు, కాంగ్రెసు మహా ద్యమము చాల పట్టుదలతో జరుగుననియు, 1928 సంవత్సరమునందు హిందూదేశము స్వేచ్ఛనుగాంచుననియు, షేకతాలీగారు నమ్ముచున్నారు. ఇట్టి విశ్వాసము ప్రతిపాదించునను, ప్రతిమహమ్మదీయు నావహించుచో, మైగడువుకు పూర్వమే స్వాతంత్ర్యసిద్ధిగలుగుననుటకు సందియములేదు. గాంధీమహాత్ముడేమి, లజపతిరాయు, షేకతాలీ మున్నగు నాయకోత్తము లేమి, విశ్వాసము నేమాత్రము విడువలేదు. వెనుక జేసిన లోపములను సవరించుకుని, ముందుకు నడుచుటయే కాంగ్రెసు నాయకుల యుత్తమధర్మము. దేశము కాంగ్రెసు సభిమానించుననియు, కాంగ్రెసు సంజేహమును శిరసావహించుననియు, ఇంగ్లండుకును, ప్రపంచమునకును దెలియజేయు నిమిత్తము, కాంగ్రెసు సభ్యుల సంపూర్ణ విజయమునకు తోడ్పడుట, ప్రతి భారతీయుని విధియని ఎంచవలయును.

పరిపాలనార్హత

ప్రజలు స్వపరిపాలనార్హతను గాంచలేదని ఎల్లప్పుడును అధికారులు ధ్వజమెత్తుచుచుందురు. బ్రిటీషు వారు పరిపాలనార్హతను జూపిరాయనిగూడ విచారించవలయును. ఇర్విన్ ప్రభువుగారు, ఈ మానవుల ఆరంభమున లండనులో ముచ్చటించుచు, బ్రిటీషు వారు ఎవరి స్వంతవ్యవహారములను వారు జూచుకొందురు గాని, సామాజ్యవిషయములు వారికే మాత్రము పట్టవని, దెలిపిరి. ప్రతిక లేమి జెప్పిన వానినే వేదవాక్యముగ పరిగణించెదరు గాని, నిజ సిద్ధిని గ్రహించుటకు వారు శ్రద్ధ వహింపరట. హిందూదేశ పరిస్థితులను గ్రహించుటకు ఇర్విన్ ప్రభువుగారింత ప్రయత్నించినను వారికి తోడ్పడు

వారు లేక బోయిరట. ఇట్టి బ్రిటీషు ప్రజలు హిందూదేశమును పరిపాలింప నర్హులనుట కెటుల వీలగునో దెలియదు. హిందూదేశము పట్ల బాత్తుగ నిర్లక్ష్యము జూపువారు, స్వపరిపాలనావకాశమును భారతీయులకు వెంటనే ప్రసాదించుట న్యాయము. అనర్హులగు వీరలు ఇతరుల అర్హతను పరీక్షించుటకు సమర్థులుగాజాలరు.

ఉక్కుచట్టము

సివిలుసర్విసు ఉక్కుచట్టపు స్వభావమును పండిత నానక్ చందుగారు సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభలో తేటపరచిరట. అక్షను అను జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు, శాసనసభ్యులగు నానక్ చందు మున్నగు వారి నవమానపరచిరట. వీరిచర్యలను శాసనసభ వారు నిరసించుచు తీర్మానించినను, అక్షనుగారు లక్ష్యపెట్టలేదు. ఒక కేసులో తీర్పుశెప్పచు జిల్లాయంతయు దగాకోరనిము, అసత్యచంతమనియు, వీరు బహిష్కరముగ వెలిబుచ్చిరట. వీరిపై తగినచర్య దీసికొందుమని, ప్రభుత్వసభ్యుడు పలుకుటచే నానక్ చందుగారు తమ తీర్మానము నువనంపారించుకొనిరి. ప్రభుత్వసభ్యు డెట్టిచర్య దీసికొనునో ముందుగాని తెలియదు. కాని సంయుక్తరాష్ట్రమునకు వెలుపల గూడ నిట్టి నిదర్శనములు గనుపించునని గ్రహించుట యవసరము.

ప్రతిష్ఠ

తమను విప్లవకారులని బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు దెలుపుట కెట్టి ఆధారము గనుపింపదనియు, తమ పై నారోపించెడి నేరములను రుజువుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు పాల్పడుచో, అవి కేవలము అసత్యములని తాము న్యాయసాసమునందు స్థాపింపగలమనియు, అనిలభరణరాయుగారు ప్రతిష్ఠ చేసిరి. ఈ పందెమును ప్రభుత్వమువా రంగీకరించెదరని దోచదు. ఏలనన ప్రభుత్వాభిప్రాయ మిప్పుడు మారెనని, నర్ సింహనునగురు పలికిరట. రాయుగారివలె, సుభాషచంద్రబోసు ప్రభృతులుగూడ తాము నిర్దోషులమని నిర్భయముగ ప్రకటింపగలరు. బెంగాలు నిర్బంధము లేంత యుక్రమమో గ్రహించుట కిట్టి నిదర్శనము లక్కరకు వచ్చును.

అనిలభరణరాయుగారి జెయిలు అనుభవములు

కలకత్తా, మార్చి 27— ఘోరస్థ పరిస్థితుల తన విడుదలయైన తరువాత నిల్లు చేపెను: ఎన్ను తైదులో పెట్టిన ఒక నెలలో ఒక చార్జీపీటు నాచేకిచ్చిరి. అందులో నమ్మదౌర్జన్య సహితములూ భాగముగను దౌర్జన్యముతో ప్రభుత్వమును మూలద్రోయుటకు ప్రయత్నించినట్లును ఆయోగములను దొంగతనముగ తెప్పించినట్లును ప్రభుత్వ ఉద్యోగులను చంపుటకును కుట్రయందు భాగముగను నిల్లడించి నేరము మోపు పత్రికను నాచే తినుంచిరి. వీనిని రుజువు చేయవలయు నని సవాలు చేసితిని. కాని కోర్టులో నా పడతిను సంగించుకొనుటకు నాకవకాశమియలేదు. నావిడుదలకు పూర్వము జెయిలు చూడవచ్చిన సర్ హ్యూస్టీ వెన్నుగాదిని సంకల్పించితిని. "ప్రభుత్వమునకు ఇప్పుడు మా పై వేరభిప్రాయము గలిగినది ఏమరకులును లేకయే మిమ్ములను విడువనున్నారు" అని చెప్పిరి. మిరింగ దౌర్జన్యముతో సంబంధము కలగజేసికొనకుండురని నమయిన్నాను. అని స్త్రీ వెన్నుగారినిరి. ఇతరతై దిలసంగతి నడుగ, సర్ హ్యూగారిమయ చెప్పరైరి.

విల్పనుసరికి చాల జబ్బుగానున్నది

బొంబాయి, మార్చి 27:— ఈక్రింది రెండువార్తలు ప్రభుత్వవ్యవహారమునకు మార్పునుండి వచ్చినవి. "విల్పను సరికి ఇంకను చాల జబ్బుగానున్నది. చాలకోజలమండి జబ్బుగానున్నందున సరములపట్టుత్వము పడలివది. (ఆ. ప్రె.)

దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభ

సాంవత్సరిక సమావేశము

శ్రీ రావిళ్ల అప్పాసామినాయుడుగారి
రధ్యక్షత వహించుట

దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభయొక్క సాంవత్సరిక సమావేశము గతవారము సాయంత్రం 4 గంటలకు చెన్నైలో సాంధ్య సమావేశమునందు ఎలగరసందర్భ జమిందారు మ.రా.రా.శ్రీ రావిళ్ల అప్పాసామినాయుడుగారి అధ్యక్షతన జరుపబడినది. సభాధ్యక్షులచే నిండిపోయిన సభ కరుణించిన ప్రముఖులలో శ్రీయుతులు వేదవర్మ రామదాసుపంతులు, సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడు, బ్రి. చల్లా శేషగిరిరావుపంతులు, టి. పురదరాజునాయుడు, ఆర్. మదనగోపాలనాయుడు, పి. చెంచయ్య, పి. టి. మహారాష్ట్రా శ్రీ, గద్దెరంగయ్యనాయుడు, కొడూరి శివరామ కృష్ణారావు, గోసుగుంట్ల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశ్రీ, బ్రి. పంచాగ్నల ఆదినారాయణశాస్త్రి, సాధు పురదరాజుపంతులు, పి. వి. రంగారామనాయుడు, కోడి రామమూర్తి, కొప్పరపు శేషగిరిరావుగారలు శ్రీమతి యామినీపార్థసారథిలక్ష్మి మున్నగువారు గలరు.

రా. బి. టి. పురదరాజునాయుడుగారి రుపపాదించగ వి. రామదాసుపంతులు, గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారి జమిందారుగారి గౌరవాధిక్యములను, ఉన్నతవంతమును, సద్గ్రహణంపై తిని గూర్చి ముచ్చటించి బలపరచినవిషయములను ఆపాసామినాయుడుగారి గ్రాసనాధిపత్యము వహించి కరతాభ్యసము చెల్లెలు ముఖ్యమాలంకరము గావించబడిరి.

పివప వి. రావిళ్లద్రవ్యనాయుడు జమిందారు, దొడ్డప్ప నాయుడు, అనంతరామకంపిళ్ళ, పి. వి. యస్. నాయుడు, దక్షిణ కమ్మమహాజనసభ, ఆంధ్ర ప్రాగైస్తి యూనియన్ కాశ్యద్యులందఱుండియు, కళ్యాణక కాశీనాథుని నాగేశ్వర బాపుపంతులుగారివద్దనుండియు తాము రాజాలనందుకు వగమును సభ నిర్విఘ్నముగ జరుగ నాశించుచు బంపిన సానుభూతి తేలు చదువబడినది. పివప అధ్యక్షులు లుపన్యసించిరి.

తీర్మానములు

(1) "నూతనముగ స్థాపించబడిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ యాజమాన్యమున స్వచ్ఛమున ఆంధ్రవిజ్ఞానము ఆంధ్రజీవనముల సాంకేతికమును నిలుపునుటకై తమిళ, కేరళ, కర్ణాటక రాష్ట్రములందు కాశ్యేతముగ నివాస మేర్పరచుకొనిన దక్షిణాంధ్రుల నుంచి నలుగురు సూతనాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నెలెలు సభకు వియముకము గావించుటవలన దక్షిణాంధ్రులకు ప్రాతినిధ్య మొసంగవలసినదిగ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయాధికారుల సీసభవారు గోరుచున్నార" అను తీర్మానమును వి. రామదాసుపంతులుగారు రుపపాదించుచు, ప్రభుత్వాధికారులను ఆశించెడి యలవాటు కొలదికాలమునుండి తమను లేకున్న సకలవిషయ విద్యావిషయముగావునను మరొకవిధమున ప్రస్తుత మీ ఆవసరమును సాకార్యములు జరుగుట కవకాశము లేదు గావునను తామి తీర్మానమును రుపపాదించుచున్నామనిరి. ప్రస్తుతము నెలెలుసభకు నామినేషనులు మాత్రమే యుండునుగాన ఇట్లు విశ్వవిద్యాలయాధికారులను గోరవలసివచ్చినది. కొంతకాలము జరిగినపిదప దక్షిణాంధ్రులకును తమ ప్రాతినిధ్య మొసంగవలసిన చట్టమును సందర్భ గావించవచ్చుననిరి. ఈసభయొక్క స్థాపనకు నాధు పురదరాజుపంతులుగారి కారకలనియు, విద్యాసాకార్యములన్న ఉత్తరాంధ్రలే మాతృభాషను వీడి పర్యాయమున ఆంగ్లమునకే ఉత్తరప్రభుత్వములు మొరలు వ్యవహారమును జరుపునంత విట్టిసాకార్యములు లేని దక్షిణాంధ్రులు ఆంధ్రమును చదువను, వ్రాయను, మాటాడను నేర్చుకొనుటకును విచిత్రము గాదనియు, ఇకనుండి భాషాభివృద్ధి లందరు ప్రయత్నించి దక్షిణదేశమును తెలుగుపాఠశాలలను బెట్టి భాషాప్రచారము జేయుటకు పట్టుబట్టవలె ననిరి.

వెంకటాచలం పంతులుగారు బలపరచిన పిదప తీర్మాన మేకగ్రహముగ నామోదించబడినది.

(2) "మధురయందుగాని లేక దక్షిణదేశముందలి మరియే ఇతరపట్టణముందుగాని ఈ సభయొక్క ద్వితీయ సాంవత్సరికోత్సవమును ఏప్రిలు చేయవలసినదినియు ఆసభకు ఆంధ్రుల నెల్లరను సమావేశపరచుటకు ప్రయత్నములు జేయవలసినదిగ ఎలగరసందర్భ జమిందారు (అధ్యక్షులు) గారిని సభవారు గోరుచున్నార" అను తీర్మానమును సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు రుపపాదించుచు దక్షిణదేశముందలి ఆంధ్రులు ఆంధ్రమును చదువను,

వ్రాయను, మాటాడను నేర్చుటకై ఈసభవారి ప్రయత్నము గావున ఇట్టి దక్షిణదేశముందే జరుగుట యొక్క మన పట్కరి. చెన్నై పట్టణము సంగరపట్టణము. (నవ్య) అందుచేతనే ఇట్టి జనోపకారమును మహోద్ద్యమమునందు పాల్గొనుటకై వందలకొలది ఆంధ్రులు వచ్చియుండరా నేటి సభకు కన్నతల్లి, మాతృదేశము, మాతృభాషలపై నభిమానములేనివాడు పశువన జెల్లును. ఇది నాదేశము, ఇది నాజన్మస్థాన మని చెప్పజాలనివాడు మూఢుడు. తల్లియొడ ఎట్టి భక్తి యుండవలెనో తల్లిభాషయొడల నట్లే యుండవలెను. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసభ సంకల్పించిన తీర్మానము దక్షిణదేశమున వృద్ధిదేవలయు నని పట్టు బట్టినపుడు ఉత్తరాంధ్రులు పేక్ష వినించుట పాడిగాదనిరి. పిదప ఉపన్యాసములు మధురాపట్టణముయొక్క ప్రాశస్త్యమును ఆపట్టణమును ఆంధ్రుల వైభవోన్నతులను, వర్ణించి అట్టి పట్టణముం దీవహాసభను జరిపిన ప్రశంసనియునుగ నుండుననిరి.

ప్రొఫెసర్ రామమూర్తిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు భాషాభివృద్ధి స మ మ న వు న క త్యం తా వ త్య క మనియు, ప్రపంచభాషాభివృద్ధి సందే, మహాకవులను, రాజులను గనిన ఆంధ్రమాలను, ఆంధ్రభాషలను నిర్లక్ష్య మొనర్చుట తగదనియు రాజులు, జమిందారులను పూర్వము కళలను పోషించెడివారనియు, ఉత్తర దక్షిణ దేశములం దంతటను తెలుగువా రనేకులున్నారనియు, వారి నెల్లరను ప్రోత్సహించి మాతృభాషను పెంపుజేయవలెననియు బట్టిరి.

(3) "తమతమ స్థలములందు తెలుగు పాఠశాలలను స్థాపించుటకుగాను వివిధ సంఘముల వారి నిధనమును నేకరించవలసినదిగ ఈ సభవారు గోరుచున్నార" అను తీర్మానమును పి. టి. శ్రేష్ఠిగారు రుపపాదించుచు, ఈ పనికి ముఖ్యముగ ధనము గావలయుననియు, తెలుగు భాష రాసురాను ఊజించుచున్నదనియు, అట్టిభాషను పునరుద్ధరింపవలయు ననిన ధనము అత్యవసర మనియు బట్టిరి. కె. వెంకటాచలం గారు రుపపాదన బలపరచినపిదప, ఉపపాదన ఎల్లరచే నామోదించబడినది.

(4) దక్షిణదేశముందుండి జమిందారులు మున్నగువారి స్వతీ భాషాభివృద్ధికి లగువారిక సంఘముగ నేర్పడి, తెలుగు భాషయందు పరీక్షల నేర్పరచి, తెలుగుభాషను ప్రోత్సహించుటకునై అభ్యర్థులకు బహుమానము లొసంగవలయు నని ఈ సభవారు జేచుచున్నారు. అను తీర్మానమును బ్రహ్మశ్రీ చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారు రుపపాదించుచు ఏ ఘనకార్యము జేయవలసి వచ్చినను జమిందారులు మున్నగువారి సహాయము సంపత్తి లేని దే కా ర్యము ను ని ర్వహిం ప్ప బడ జాలదనిరి. "నిర్గుణ లు మాబోంట్లు ప్రతి యుద్దయమునకును ధనికులనే పీడించుటావశ్యకముననున్నది. ఆంధ్రదేశమునందేమి, దక్షిణదేశముందలి ఆంధ్రులలో నేమి, జమిందారులు ధనవంతులు పలువురు గలరు. అట్టివారిలో మన అగ్రాసనాధిపతులొకరు. ఉత్తరముందు పీఠికాపురాధీశ్వరులు చాలవరకు భాషాభివృద్ధి గావించుచున్నారు. పూర్వకాలముందు భాషాభివృద్ధి గలిగెననిన రాజులు భాషను పండితులను పోషించుచు వచ్చిరి. ఇప్పటికిని గద్దెలకు, వనపర్తి సంస్థానములందు ఆంధ్రభాష ఆంధ్రవిజ్ఞానములు పోషణ సంఘమున్నవి. సంస్థానములున్నచోట్ల నెల్లరమాతృభాషలను పోషించుకొనుచున్నాము. కాబట్టి ఇప్పటికిని జమిందారులే భాషాభివృద్ధి గావించక తప్పదు. దక్షిణదేశములో, పలువురు తెలుగువారున్న వారు వ్రాయనుచువున లేరు, తెలుగు పాఠశాలలు లేకుండుట ఇతరపక్షాలలో తెలుగు జెప్పకుండుట పూర్వకాలముందేమి బదులను తీసివేయుట మున్నగు అసౌకర్యములకు లోనైయున్నారు. కావున తెలుగును వ్రాయుటకుచదువుటను ప్రోత్సహించవలయుననిన, పరీక్ష నేర్పరచి బహుమానము లొసంగవలెను. మేమిదివఱలో తిరువాన్కూరులో జరుపునపుడు ఒకరిద్దరు ఆంధ్రభాషను చదువవలయు నను కుతూహలము గల వారై ఒక సంవత్సరములో భారతభాగవతమును జదివి గొప్ప విజ్ఞానమును బడసియుండిరి. కావున అందులకై పూనుకొనిన త్వరలోనే అభివృద్ధికి రాగలరు. కాన తీర్మానము కేవలము మాటలతోనేగాక ఆచరణయందుగ నవ్వరతురని మాశించుచున్నా" నని పట్టిరి.

మరియుకరు బలపరచిన పిదప తీర్మాన నామోదించబడినది.

(5) ఈ కేంద్రసభకు దక్షిణదేశముందు తమతమ స్థలములందు ఆ ను బంధముగ సంఘములను స్థాపించి, ఆశయ సాఫల్యమునకై ఆంధ్రులెల్లరును ఉత్సాహముతో కృషి చేయవలసినదిగ ఈసభవారు దక్షిణదేశ ఆంధ్రులను గోరుచున్నారు. అను తీర్మానము శ్రీ గద్దెరంగయ్యనాయుడుగారు రుపపాదించుచు దక్షిణదేశముందు భాగ్యం

తులు ఉత్సాహము రున్నను భాషాప్రచారమును చేయుటకు ఆంధ్రదేశమునుండియే రావలయుననియు, నిజముగ ప్రచారము జరుగవలయు ననిన గౌరవప్రచారము జేయవలసిన నెరవేరదనియు, గౌరవప్రచారములు ఎల్లప్పుడును తోరూరు తిరిగి ప్రచారము సలుపుటకు సాధ్యపడదనియు, జమిందారులు మున్నగు ధనికులను సందర్శించి ధనమును ప్రోత్సహించి దానిని మూలధనముగ నుంచి అందు వచ్చు ఆదాయముతో ప్రచారము సాగింపవలెననియు బట్టిరి. విద్యాధికులు, విద్యావిహీను లనిగాని ధనాధికులు దరిద్రులనడి భేదములనెల్ల వీడి ప్రజలందరు నేకీభవించి దుగ్ధకేయందున్న సోదరుల బాంపరచుటకు కంకణము గట్టి పని జేయవలయుననియు ధనమొసంగడివారును బనిజేయువారును ఇరువురును క్షేమించిన లేక తోడ్పడవలయు ననియును బట్టిరి. కె. వెంకటాచలం గారు బలపరచిన పిదప తీర్మాన నామోదించబడినది.

(6) "దక్షిణాంధ్రులను తమగాఢనిద్రనుండి మేల్కొల్పుటకుగాను దక్షిణదేశముందలి పల్లెలందును పట్టణములందును దీపావళి సంవత్సరాది పర్వములందును మహాసభలు బహిరంగ సమావేశములను జరుపవలయునని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నార" అను తీర్మానమును పి. వి. రంగారామనాయుడుగారు రుపపాదించుచు ధనాధికులు చదువలయుననిన ప్రత్యేకముగ గురువులను ధన మిచ్చి పోషింపజాలదురనియు, వీరు చదువుటకు పాఠశాలల నేర్పరచవలయుననియు, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలను జమిందారులు మున్నగువారు ధనమొసంగి నను ముఖ్యముగ ప్రజలవద్దనుండి వసూలుజేసినద్రవ్యముతోడనే పోషింపవలయుననియు అట్లుంట డబ్బుచదువుటయేగాక తన స్కూలును ప్రచారమును వివిధగ కొనసాగవల దనియు, అట్లే దక్షిణదేశముందలి ప్రతిపల్లెలందును పట్టణముందును ఉన్న ముయొక్క ప్రాముఖ్యమును బెట్టి ప్రచారము జేయవలెననిరి.

వెంకటాచలం పంతులుగారు బలపరచినపిదప తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

(7) "దక్షిణదేశముందు తెలుగువిద్యార్థులకు తెలుగు సభ్యుల సమీపము వసతులు నేర్పరచవలసిగ దక్షిణముండలములందలి స్థానికవిద్యాసంఘములు, స్థానికపరిపాలనాసంఘములను చెన్నై రాష్ట్రప్రభుత్వమువారి సీసభవారు వేచుచున్నారు" అను తీర్మానమును కె. ఆర్. రామయ్యగారు రుపపాదించుచు, తాము తిరునల్వేలిజిల్లానివాసు లగు ఆంధ్రుల మనియు దక్షిణదేశముందనేక సంవత్సరములనుండి తమిళ భాషాసంపర్కముచే ఆంధ్రము చాలవరకు ఊజించినదనియు నాలుగైదు శతాబ్దములనుండి ఇట్లు భాష అచివేయబడుచున్నను, ఆంధ్రభాషా మాతృభ్యము వలన నిష్పటికిని ఇంకను ఆచటచటబిలిచియున్నదనియు బ్రతిః ఘ రాజ్యపరిపాలనకు ముందు తెలుగు పాఠశాలలు విచ్చలవిడిగ నుండవలయు ప్రస్తుతము నాలుగైదు మండలములలో పాఠశాలలను స్థాపింపవలయుననిన ధన మత్యవసరమనియు, ఉత్తరదేశమునందలి ఆంధ్రుల నాహ్వనించుటకు దక్షిణాంధ్రు లెంతయు సుముఖులుగ నుండగలరనియు ఉత్తరదేశముందలి ఆంధ్రులీయువ్యులును తమ కేమిజోక్యములేదని తొలగియుండరాదనియు, ఆంధ్రుడై జన్మించినవా డెల్ల ఉద్యమముందు బాల్గాన భాషాభివృద్ధి గావించవలయు ననియు గోరిరి.

శ్రీమతి యామినీపార్థసారథిలక్ష్మి గారు మాట్లాడుచు తెలుగుభాషను మొట్టమొదట గృహములందు స్త్రీలకు నేర్పుట మొదలుపెట్టిన చాల త్వరలో భాషాభివృద్ధిగలుగు నని పట్టిరి. (నినుడు వినుడు) జీవనోపాధికై గాని కారణాంతరములేగాని పురుషులు పాశ్చాత్యవిద్య సభ్యనింపక తప్పవలయుటలేదు. అందుచే స్త్రీలకు విద్యకు నేర్పినవారు తమబిడ్డలకు గజపి త్వరలో భాషను అభివృద్ధికి జే గలుగుదురు. తెలుగుభాషయం దనంత మగు విజ్ఞానము గలదు. భారతమునందు గృహవిషయములు, రాజకీయములు ఆదిగాగల విషయములు పుట్టుక మొదలు చావువరకును గలవు. మనుజుడై జన్మించినవానికి సత్యము, నీతి మున్నగు ధర్మము లుండవలెను. కాస్త్రులు లెన్ని పఠించినను ధర్మాచరణమే మనుజుని అగ్రాత్యక్తికస్థితికి గొంపోవును. ప్రతి మనుజుని యందు బ్రాహ్మణ్యబ్రాహ్మణ్యములు గలవు. కాన అట్టి నీతిని, మతధర్మముల నెల్ల నాతృభాషయందే నేర్పవచ్చును. రాజకార్యములుగాని, తక్కుంగల స్వరహారాదికములలో నిమగ్నులై యుండేది యవసరము లేని స్త్రీయందే ప్రథమమున నీయుద్యమమును వ్యాపింపజేసిన, భాషాప్రచార మతి శ్రేయకమునను జరుగగలదు. దీనికంతకును ధనియ ప్రధానము. తెలుగునేర్పినవారు దక్షిణదేశమునకుబోయి పనిజేయవలెను. నామట్టుకునేనా యభావేక్షిని పనిజేయుటకు సిద్ధముగనున్నానని పట్టిరి.

పివప తీర్మాన నామోదించబడినది.

“ఇదివరకు సభాగృహమునను శ్రీ.టి.నంబెరుమాళ్లు శ్రీకృష్ణ మురళీమణివలన సభవారు తమభూరిసంతోషమును తెలియజేయు వారిమంటుంబును సానుభూతి తెలుపుచున్నా” రని అధ్యక్షులు తీర్మాన ముపపాదించుచు శ్రీ. శ్రీ. నంబెరు మాళ్లు శ్రీకృష్ణగారు సభకై కావించిన నేపను గొనియాడిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను.

నూతనాధ్యక్షులు

పిదప మునగాల రాజాగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొన బడిరి. వావిళ్ల అప్పారామి నాయుడు జమీందారు, మునగాల రాజాగారు, కోడి రామయ్యగారును ప్రధాన పోషకులుగ జేరినందులకు కార్యదర్శి వారలకు వందనము లర్పించిరి. అధ్యక్షులు తమ సంతసమును తెలుపుచు తామియుద్యమమందు భక్తి శ్రద్ధలతో కార్యదీక్షతో బనిజేసెదమని తెల్పిరి.

పిదప, తిరునెల్వేలి జిల్లా వర్షాదేవివా ప్రత్యులు వైచిక్ కిభామణి యన్. సుబ్రహ్మణ్యకృష్ణగారు (ఆంధ్రులు) వీణపై తమ అనూనకాశల్యమును ప్రకటించి సభ్యుల నానందపరచుట లకు గావించిరి. ట్రిమాళ శంకరమీనన్ గారి మృదంగవాద్యము ప్రాగగనుండెను. పిదప సభ జయప్రథముగ ముగిసెను.

పోలీసువారు కాంగ్రెసు కార్యదర్శిని బాధించుట

కలజల్, మార్చి 27:—తెలంగాణ సబ్డివిజనులో లాఖాతి గ్రామమునుండి, అక్కడి కాంగ్రెసు కార్యదర్శిని నిష్కారణ ముగ పోలీసువారు బాధించి రని కబురు తెలియవచ్చినది. కొత్తగా యూనియను స్థాపించి సందర్శమున అక్కడి ప్రజల కిష్టములేదు. అధ్యక్షుడైన పంచాయతు జాడూనాథ చక్రవర్తి గారు ఊరిలోని పెద్దమనుష్యులపై క్రిమినలుకేసు తెచ్చెను. గ్రామస్థులు పన్నులు చెల్లింపమనివేయగా అధ్యక్షుడు అధికారులసహాయముగోరెను. నిన్న సబ్డివిజనుల ఆఫీసరుగారు పరిశీలు లను గ్రామస్థులకు తెలియబరచు ఆగ్రామమునకు వెళ్లెను. ప్రజాపక్ష నాయకులలో గ్రామ కాంగ్రెసు కార్యదర్శిమాడ నక్కడ నుండెను. న్యాయాధిపతితో వచ్చిన పోలీసు వశము ప్రజాపక్ష నాయకుల ను చిందరవందరగావించి తోలివేయసెంచిరి. ఆసందర్భమున కాంగ్రెసు కార్యదర్శిని పోలీసులు పైబడి కొట్ట బోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

వై. యమ్. కేలుగారికి సన్మాన పత్రము

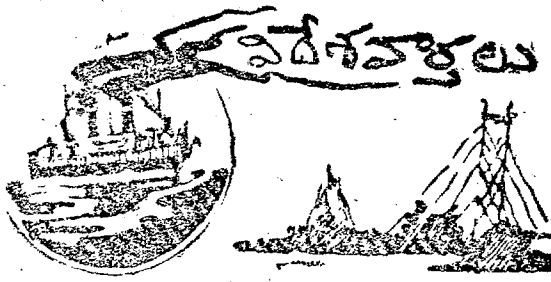
మధ్యపరగణాల శాసన సభాగృహమునందులకు!

యోట్కూర్, మార్చి 27:—బుల్టానా పురపాలక సంఘ ప్రత్యేక సమావేశముందు 21 వ తేదీని శాసన సభ్యుడు కనిక్తా రుగారు అధ్యక్షత వహించియుండ, గౌ. వై. యమ్. కేలుగారికి సన్మానపత్ర మిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. కేలుగారు మధ్య పరగణాల శాసనసభకు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనబడిన సందర్భ మున దీని నిచ్చుచున్నారు. బుల్టానా పురపాలకసంఘము దా నితీవితమున రిగి సంవత్సరములకు సన్మానపత్రము నిచ్చుటకు ని దియే ప్రథమము. (ఆ. ప్రె.)

మసీదునందు ‘ఓమ్’ వ్రాయుట

నలుగురు హిందువులు పట్టువదుట

శిల్లి, మార్చి 27:—హిందూదేశము ప్రక్కగా నున్న ఒక పురాతనపు మసీదును కొంతకాలమునుండి తరచుగా హిం దువులు కొందరు వెళ్లుచుండిరి. మసీదు కాపలావానిని అల్లరిచేసి వానిని తోలివేసిరి. 21 వ తేదీన కొన్నిచాపలను ఒక తొట్టి దొంగిలింపబడినట్లు పోలీసువారికి తెలియబరచబడెను. మరు నాడు మసీదులోని ఆర్యమీద ‘ఓమ్’ అని సింహారముతో వ్రాయబడినట్లు తెలుపబడెను. పోలీసువారు జాగ్రత్తతో కాపలా చేసి ముగ్గుర హిందువులను పట్టుకొనిరి. వారు చివను సర్కాఫ, బాబు, రాము, పదేండ్ల వాడైన అమర నాథుడు, వాల్ల వ వాడు ధీరంజి దొరకతేరు. నలువురు ఇద్దరు పోదావేయబడెను. కాని ఏమియు దొరక లేదు. ఒక హిందూ పాస్వాలావద్ద నుండియు పాకి నాని వద్ద నుండియు సాక్షులు అమర నాథుడగ్గ ట్టు మెంట్లు తీసికొనబడినవి. అమరనాథుడు మైన రని విడిచిపెట్టిరి. మిగిలిన ఇరువురను బందీచేసిరి. జామీనుకొనుట ధడలేదు. నగరముందు సంచలనము ఏమాత్రమునులేదు. (ఆ. ప్రె.)

యువరాజుకు చెవిపోటు

కొంచెము శస్త్రచికిత్సను జేయించుకొనుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, మార్చి 29:—చెవిపోటు మాటిమాటికి వచ్చుట చే యువరాజుకు కొంచెము శస్త్రచికిత్స నొసర్పిరి.

తర్కో ఇరాను సరిహద్దు

కనిబెట్టుట వసరము

లండన్, మార్చి 27:—తటస్థజాతులలో జేరిన ఇద్దరు అధికారులు తర్కో ఇరాను సరిహద్దును కనిబెట్టి జామయందు టకు ఏర్పాటుజేయవలె నని జాతినమితిసమ్మతిని చాల బలెను గారు బొందిరి. కుద్దస్థానులో బయలుదేరిన తిరునబాటు సంద ర్భమున తురుష్క సైనిక ప్రచలనమును కనిబెట్టుట అవసర మైనది.

చీనా కల్లోలము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

ష్యాంగుహే, మార్చి 29:—చీనాలో ‘సివిలు యుద్ధ ము’ అంతఃకలహములు మంచురంగములో బడినవి. వందూరి యా నేనానులు లీచింగ్స్ చాంగ్స్ చంగ్గార్లు ముకుడెను యుద్ధవాదకుని క్రిందివారు. కోమిక్ చక్ నైస్యమునుండి టీ వ్విస్సును చాంగ్స్ లిక్ గారు తిరిగి బట్టుకొనిరి. పికింగు ముఖ ముగ రైలుమార్గమున ఇతడు బోవుచున్నాడు. చాంగ్స్ నీరుగారి ఆశ్రితదళము అచటికి తూర్పునుండి బోవుచున్నది. పూర్వాపూ గారు దక్షిణమున కోమలినున్న హోగ్ రాష్ట్రమును స్వాధీనముజేసికొనిరి. పికింగు హ్యుంకో రైలుమార్గమున పికింగు లే గుచున్నారు. రాజధానిని బట్టుకొన్నతరువాత ఎంతమాత్రము చాంగ్స్ నీరుగారు యుద్ధముచేయదలంచలేదని జపాను వార్తలు తెలుపుచున్నవి. పెంగ్హుసింగు, కూమిక్ చువలకు ప్రధాన కార్యాలయము కాలనులో ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించుచున్న విప్లవకారులను ఊర్వాపూగారు ముట్టచీవ దలంచుచున్నారు. క్యాంటన్ పైగూడ బడనున్నవారు ఈలోపుగ ఊర్వాపూగారి వెనుక నైస్యము చాంగ్స్ లో జరిగినట్లులే ఆకస్మికముగ తమపై శత్రువులు బడెదరేమోయని భయపడుచున్నారు. హ్యుంకోపై విప్లవకారులు దాడివెడలనున్నారు.

న్యాయాధిపతిపై చెప్పవినరినకేసు

18 నెలల కఠినపరకము

బొంబాయి, మార్చి 27:—గర్గాము పోలీసుకోర్టు విచారింపబడుచున్న క్షేదీ న్యాయాధిపతిపై చెప్పన గిరాటు వేసెను. అధ్యక్షముచే గరితప్పి న్యాయాధిపతిప్రక్క కిటికీకి తీసిరెను. అక్రమంలో నేడు వానికి 18 మాసముల కఠినపరకము విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆర్యసమాజ ఉత్సవములు

హిందూ మహమ్మదీయ కొట్లాట

శిల్లి, మార్చి 27:—అశ్వీరునుండి ఆర్యసమాజ ఉత్సవ ములో భక్తి గీతములుపాడుసందర్భమున కొట్లాటలు జరిగినవి. కబురువచ్చినది. చాలమందికి సామాన్యగాయములు తగిలినవి. పోలీసువారు ముందే జాగ్రత్త పడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కార్యనిర్వాహకవర్గపు మార్పులు

బొంబాయి, మార్చి 27:—కార్యనిర్వాహక వర్గముందు జి. యి. బి. హోట్టనుగారిని నియమించినందున కార్యనిర్వాహక ముందు ఈ క్రింది మార్పులు చేయబడినవి.

ఆర్థిక సభ్యుడు:—గౌ. సర్ ఘులిలాలు మెహతా, జనరలు మెంబరు:—కావాసి జహంగీరు, (జ్యూనియరు) రెవెన్యూమెంబరు గౌ. జె. యల్. రూ. హోముమెంబరు గౌ. జె. యి. బి. హోట్టనుగార్లు నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ మార్చి నెల 29-వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్య స్థానములు	అత్యధిక వర్షము గ్రాడ్ 24 గంటలలో	అత్యల్ప వర్షము గ్రాడ్ 24 గంటలలో	వర్షము గ్రాడ్ 24 గంటలలో	జనవరి నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	జరిగిన సాధారణముగ వర్షము
గోపాపురం	89.5	78.2	...	5.45	44.96
నిజాపట్టణము	88.1	77.8	...	5.35	87.09
కాకినాడ	93.7	75.1	...	4.63	89.09
మచిలీపట్టణము	89.2	74.1	...	6.49	41.59
కర్నూలు	101.4	74.0	...	1.11	26.01
బల్లారి	98.4	76.4	...	0.56	20.51
అనంతపురం	0.88	27.88
కడప	101.0	76.2	...	2.77	81.28
నెల్లూరు	92.9	75.8	...	2.62	87.98
మద్రాసు	93.4	75.3	...	1.11	50.74
కడపూరు	88.5	75.6	...	4.39	52.54
నీలము	96.7	78.0	...	2.18	89.80
కోయంబూరు	93.4	78.6	...	2.74	22.29
తిరుచనాపల్లి	99.0	75.3	...	2.47	88.13
నాగపట్టణము	89.5	81.6	...	9.19	54.98
మధుర	96.2	76.8	...	1.42	83.58
పాంబల్	90.8	77.9	...	1.40	87.00
తిరునల్వేలి	4.58	28.84
తిరువేంకటము	90.6	76.2	...	1.83	64.51
కొచ్చిక్	92.1	80.0	0.02	2.89	114.51
కాలికట్టు	92.8	78.1	...	2.22	117.16
మంగళూరు	90.4	76.1	...	1.07	125.68
తెంగుళూరు	92.3	65.4	...	1.56	85.87
మెదకార	82.8	63.4	...	1.06	125.43
కొడకనాల్	70.8	48.2	...	9.08	62.13

పక్కరులు:—ఆకాసము నిర్మలముగనున్నది. మచిలీపట్టు ములో రిక్తి డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. గోపాలపురములో రాత్రివేడిమి రి డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—ఆకాసము నిర్మలముగనున్నది. ఆర్ధ్రత చాల తక్కువ. పగటివేడిమి బల్లారిలో 2½ కడపలో రి డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు పలచగనున్నవి. కడపూరు లో ఆర్ధ్రత తక్కువ. నెల్లూరులో 4½, కడపూరులో 2½ డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ.

వాతావరణము అనుమలముగ నేయున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

వాతావరణము

సిమ్లా, మార్చి 28:—మధ్యపంజాబులో అధిక వర్షము కురిసినది. టావాన్ 1½ అంగుళములు, ముట్వా, పిషావర్, ఛిరాకు ద్రోపులలో ½ అంగుళము, పరాచినానలో 1 అంగుళమువర్ష మున్నది.

నూచన పంజాబులో వర్షము, సంయుక్త పరగణా లలో అక్కడక్కడ వర్షము. (ఆ. ప్రె.)

అక్కొంట్లను ఆడిటును విడదీయుట

అలహాబాదు, మార్చి 27:—అధికారీత్వాసంయుక్త పరగణాల అక్కొంట్లను ఆడిటును ఏప్రిల్ 11వ తేదీనుండి విడదీయు దురని ప్రకటించబడినది. ప్రభుత్వ ఆర్థికకార్యదర్శి కాఖాధి కారు లందరకు ఈ దివస సర్క్యులరు నంపెను. సంస్కరణ ములు వచ్చినప్పటినుండియు అక్కొంట్లు ఆడిటు కలిసియుండు ట చేత తృప్తి కర మగ లేదు. కావున త్వర లో దానిని ముచుటబెట్టవలసియున్న విషయము చాల గో జాలనుండి కనబడుచున్నది. ఈవిధాగమునుగూర్చిన నియమములు ప్రకటించబడినవి. దాని ఫలితముగ ఇక్కడికి అక్కొంట్లు జనరలు ఆఫీసు విభజింపబడి దీతములు, అక్కొంట్లు ఆఫీసులు పెట్టుబడును. ఇవి ప్రతికాఖాసను ప్రత్యేకింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

ప్రథమ వైశ్య రాజకీయసభ

పెద్ద కోడండ (గంజాం జిల్లా) 28-3-1926

శ్రీయుత పాట్నారు స్వామిబాబుగారి
అధ్యక్షీవనానము

నేడు మన కులచరిత్రయం దొకగుభవన మని చెప్పదగినది. ఇంతదనుక రాజకీయములందు ఉదాసీనత్వము వహించి యున్న మనము రాజకీయవిషయ పర్యాలోచనకొరకు ప్రత్యేకముగ నొక సభ గావించుట ప్రశంసనీయును. నన్నీసభకు అధ్యక్షునిగ నియమించిన ఆహ్వానసంఘమువారికిని, కుల మహా కయాలకును, నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమందనములను సమర్పించుచున్నాను. నాకంటే విశేష లోకపరిజ్ఞాతలైన, విద్యాధికులు, నిజ నెన్నియోతుల మిన్నుల నయి యాస్థానము నలంకరించు వర్ణులను వ్యవహారములందుగ, కించిజ్ఞుడనగు నన్ను పెద్దజేసి సభాధిపతిగనియమించుట నాయెడగల యభిమానవిశేషమే కాక వేరుకానేరదు. ఈపదవి నధిష్ఠించు ననర్హుడనని నేనెఱుంగకపోలేదు. విషయ అనుల్లంఘనీయ మగు నాజ్ఞను శిరసావహించి సాహసకార్యమున కొడిగట్టితిని. ఈకార్యభారము నుండి నన్ను విముక్తిగఁజేయునట్లు జేయుటనొసగు భారము మీయందగలదు

ఆంధ్రవైశ్యశాఖలు

హిందూవుల సాంప్రదాయ సిద్ధాంతములను నాలుగు వర్ణములలో వైశ్యులొకరు. దేశభేదములనుబట్టి బ్రాహ్మణులైన వైశ్యులుం డెలల కాఖ్యాభేదము తేర్చుకొనవలయుటనే వైశ్యులందును, కాఖ్యాభేదము తేర్చుకొనియున్నది. ఆంధ్రవైశ్యులలో మనవైశ్యులొక యవాంతరకాఖ్యావారు. ఆంధ్రవైశ్యులందు అవాంతరకాఖ్య తేర్చుకొనుట కారణములను అనేకులనేక విధముల చెప్పకొందురు. అవాంతరభేదము తేర్చుకొనుట కారణములను నిరూపించు ప్రబల చరిత్రాధారము లగపడవు. కులకరములను ప్రయాణసౌకర్యములకేని పూర్వకాలముందు జీవయాత్రకొరకు కొందఱు కొందఱు తొక్కిలిప్రాంతమును నివాసముగ నేర్పరుచుకొని కాలక్రమమున నొకప్రాంతమువారింకొకప్రాంతము వారినుండి విడిపడి యుండవచ్చును. అవాంతరభేదనూచకముగ తమ తమ నివాసప్రాంత నామమునో, తామవలంబించిన మతనామమునో, లేక యప్పటిపరిస్థితుల కనుగుణమున మతయే యితరనామమునో, తమ కులనామములకుఁ జేర్చుకొని పీఠ వ్యవహారించుచున్నటుల ప్రస్తుత పరిస్థితులను బట్టి మనముగ్రహించవచ్చును. ఇట్టి విభాగములనల సరిబంధ బాంధవ్యములు తెగి, భోజన ప్రతిభోజనము లంతరించి, నివాస దేశసంపర్కముచే నాచారసంప్రదాయములందు మార్పుగలిగి నేటికాలమున కొక యవాంతరకాఖ్య యింకొక యవాంతరకాఖ్యయొక్క మూలాధికీలను పరిగణించు నవధి సంప్రాప్తమయినది.

వికమత్యము

ఇంతియేకాదు. మన స్వకాఖ్యలో నేకీభావము అనేక కుల చాలకొరపడి యుండుట చూచుచున్నాము. ప్రపంచమునందంతటి చిన్న కార్యము కూడ నైకమత్యము లేక సాధింప నవశ్యమను విషయము త్రొత్తకాదు. ఏవంకఁ జూచినను ప్రకృతి యొకమత్యసిద్ధాంతమునేబోధించును. అనైకమత్యము విధ్వంసహేతునని ప్రపంచవ్యవహారములందు నిత్యానుభవమయ్యెను. అట్టికటి మనలో మొలకెత్తియున్న యనైకమత్యమును ద్రెంచుచుచి యొకమత్యబీజములను నాటుటకు ప్రయత్నించుట మనకుప్రథమకర్తవ్యము. ప్రతిగ్రామమునందును కుల సంఘముల నేర్పాటుచేసి భేదాభిప్రాయము గలవారి నెల్ల నొక్కచోట చేర్చి పరస్పరానురాగమును వృద్ధిపరుపవలయును. ఇంతియే చాలదు. ఆంధ్రవాంతర కాఖ్యలవారు తమతమ కాఖ్యాసభలను గావించుకొనచుండట ప్రశంసనీయునను, నన్నీయవాంతరకాఖ్యల నొక్కచేదికయందు సమావేశమై యాంధ్రవైశ్యుల పురోభివృద్ధికి ఆవశ్యకములగు సాంఘిక రాజకీయవిషయములందు నేకమార్గావలంబులగు కులమునకును, కులముతోబాటు దేశమునకును క్షేమదాయక మను విషయము గుర్తించగలది. ఇట్టి పరిణామము పెద్దలగు వారి ప్రయత్నవిశేషము వలననే సాధ్యమగును.

వృత్తి

కృషి, గోరక్షణము, వాణిజ్యము, వైశ్యునికర్తవ్యము లని హిందూధర్మశాస్త్రములు చెప్పచున్నవి. ప్రస్తుత

కాలమందు మొదటిరెండు వృత్తులను మనయందు నామమాత్రమకములై యున్నను ద్వైతవ్యవస్థాధిక మగు వాణిజ్యము నిలిచియున్నది. పూర్వము వణిజ్యము సముద్రయానము చేసి ఖండాంతరములకు జని తమవ్యాపారమును సాగించినటుల వినుచున్నాము. మన వైశ్యులందు అట్టి విదేశవ్యాపార చిహ్ను మగుపడకుంట యటుండ, స్వదేశవ్యాపారమునందైనను చేర్చుకొనిన వణిక్రేష్టులంతగ గానరాదు. మతనవారు చిల్లరచేరములతో తృప్తిపొందుచున్నారు. చిన్నదిగనో పెద్దదిగనో కులవృత్తిని విడక దరిద్రమునకు లోనుగాక మనము జీవయాత్రము గడపుచున్నాము. తృప్తియనునది యాముష్మికఫలప్రాప్తికి మహాసాధనమైనను, లోకవ్యవహారమునందు మనుజునియభివృద్ధికి పెద్దయాటంకమేయనవచ్చును. తృప్తిలేనివాడే యున్నదానికంటే సభికమునకు ప్రయత్నింప కొరకజనించును. ఆప్పుడే క్షీణించిన మన వ్యాపారమును విజృంభింపజేసి ద్వైతవ్యవస్థను మనము తోడ్పడగలిగి యుండుము. కాని ప్రపంచపరిస్థితులు తాదామాత్రయన్న యీకాలమునందు విద్యావ్యాప్తి వలనగాని ప్రపంచజ్ఞానసంపాదనయు, దానిద్వారా వాణిజ్యాభివృద్ధి మార్గములను, సరిప్రాప్తములు గానేరవు.

విద్య

మనలో విద్యావ్యాప్తి హత్తిగా లేదని చెప్పటకు సిగ్గుచున్నది. చదువును నేర్పుటమాత్రమే విద్యకానేరదు. నూటికేదినుండిరెండు ఉన్నతవిద్యావంతులను నాడే మనకులకు విద్యావంతులని చెప్ప సాహసము కలుగును. విశాలవ్యాప్తి గల కులములో ప్రేరేపక లెక్కింపగలయే తొలినుండియే విద్యావంతులు గలరుట గౌరవప్రదముకానేరదు. విద్యలోపముల వలన నాగరికతయు, తోడివారితో సమానసాహసమును, మనకు లభింపకపోయినది. మనవారలు వ్రాలి, చుట్టు పచ్చిన మాత్రమననే తమపిల్లలను వృత్తులలో బ్రకేశపెట్టుచున్నారు. విద్యయనుటచే నాంగవిద్యయేకాని నేటోడకుకాదని నా యభిప్రాయముకాదు. కాని ప్రస్తుతకాలముందు అంగవిద్యా పాఠశాలలు దక్క నున్నతవిద్యాసాధకములను, కులభిసాధ్యములను నపు నితరవిద్యాసాధనములు, అంతగ లేవు. అంగవిద్యావిదానము దేశానర్థదాయకముగ బరిణమించినదనియో, జాతీయపాఠశాలల నెలకొల్పి దావ్యత్యంతులములనుండి భౌవిగతతీకి విముక్తిగావించవలెననియు, గాంధీ మహాత్ముడు ప్రబోధించెను. ఆంధ్రదేశమునం దెవరిండి జాతీయపాఠశాలలో ప్రస్తుతము పనిచేయుచున్నను, చాలినన్ని లేక మహాత్ముని యుద్వృద్ధిఫలితముగ విడిచి వచ్చిన విద్యార్థులు మరల నాంగపాఠశాలల కేరణుపాండక లిప్పినది కాదు. జాతీయపాఠశాలలు విరివిగ వ్యాప్తిచెందు కుభకాలము సంప్రాప్తించుచుండు మనబాలరును, ప్రస్తుత పాఠశాలలకు బంపి, మనయందు విద్యావ్యాప్తి గలుగఁజేయుట చాల అవశ్యకము. అట్లని జాతీయ విద్యావిషయక ప్రయత్నముల విడవరాదు. జాతీయ విద్యావ్యాప్తిలననే, యాత్మగౌరవము, జాత్యభిమానము, దేశసేవానురక్తి, నాటుకొనగల పని మనము గ్రహింపవలెను. ఆర్యవైశ్యులొక గురుకులమును నెలకొల్పి తమ బాలరులకు అన్నపానాదులొసంగి విద్యనుగర్భింపుచున్నారు. వారి కార్యదీక్ష యభినందనీయము. వారి మార్గము మనకును అనుసరణీయ మని నా యభిప్రాయము. మనముకూడ నొక గురుకులమును నెలకొల్పి మన బాలరు నందు తరిఫీదుచేయుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ప్రప్రథమమున నిట్టికార్యము మన కులముయొక్క సమష్టిపోషణచేసి నెఱవేర్చుట యు త్రమమనోచును. ఇందులకు ధనమును, స్వార్థత్యాగలను సేవాతత్పరులను గావలసి యుండును.

స్వాతంత్ర్యదీక్ష

ప్రస్తుతము ప్రపంచ మంతయును స్వాతంత్ర్యవాతారణముయ మై యున్నది. కాని స్వతంత్రజాతులు పరాధీనజాతులను పీడించుచునేయున్నవి. పరాధీనజాతుల స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ యడియాసమాత్ర మగుచున్నది. విరోధామహాయుద్ధమునకు దర్భాత్ర ప్రపంచమందు కాలిస్థాపన జరుగునను నాశలు విరగ్ధకములైనవి. ఎవ్వోటఁజూచినను స్వాతంత్ర్యసంరంభకల్లాలములు మిమ్ముముట్టుచున్నవి. ఇట్టి విపరీత పరిస్థితి కుట్టురుదకు అడుగంటి మానవకళ్యాణసాధన మగు ననుటకు మనపూరాణగాథలే తాత్పర్యములు. హిందూదేశము చిరకాలమునుండి పరజాతులపాలనను లోపై, పరిపాలన విధానమునందు అనేకమార్పుల జెందుచువచ్చినది. దేశము బ్రిటిషు ప్రభుత్వాధీన మైన తర్వాత కాలగ్రెను మహాసభ తలయెత్తువలకు హైందవులు స్వాతంత్ర్యార్థిరుచిని మరచియుండిన కాలగ్రెను మహాసభయు తొలచికాలము క్రిందటివలకు భ్రాతుక విధానమునే యవలంబించియుండెను. బెంగాలురాష్ట్ర విభాగమునకు ఫలిత

ముగ కాలగ్రెను ప్రభుత్వముతో పాఠాటమునకు దిగి స్వాతంత్ర్యోద్యమమును స్థాపింపసమకట్టినది. ప్రజలయందు స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ పెరుగుచువచ్చినకొలది, ప్రభుత్వము అదాని నాచివేయ నిరంకుశమార్గముల నవలంబించుచువచ్చినది. ప్రభుత్వ నిరంకుశ పాలనావిధానము ప్రజలయందు మొలకెత్తిన స్వాతంత్ర్యవాంఛను పెంపొందింప సాధనమైనది. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాలగ్రెను మహాసభ ప్రభుత్వవిధాన ప్రతిఘటన మునుము, స్వరాజ్య సంపాదనమునకును, దలపడినది. దేశమందు ఐకమత్యము, మనోనిగ్రహము, చాలమి గాంధీమహాత్ముడు తన సహాయ నిరాకరణాస్త్రమును దాతాగ్రామి కముగ తేరజైచినను, ప్రభుత్వముతో స్వాతంత్ర్యసంపాదనాసంరంభము సాగుచునే యున్నది. దేశము దనేకరాజకీయకక్ష తేర్చుకొని, కొన్ని కక్షలు కాలగ్రెనునకు భిన్నముగా స్వాతంత్ర్య సంరంభమును నల్పుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరోద్యమ కక్ష ప్రభుత్వముయొక్క యండ తేరి దేశముపేరిట వ్యవప్రయోజనసాధనాత్మక మగుచున్నది. కాలగ్రెసాక్షాతి మాత్రమే ప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణ ప్రతిఘటన మొనర్చి దేశసాభాగ్యబద్ధకంకగామై యున్నది. అన్ని రాజకీయకక్షలును కాలగ్రెనునందు లీనమై యేకమూత్రానుబంధము లైననాడు హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యసంపాదనము కులభిసాధ్యము కాగలదు.

రాజకీయకక్షలు

మనవైశ్యశాఖ ప్రస్తుతము ఏరాజకీయకక్షలో గూడ సంబంధమును గలిగి యున్నటు లగపడదు. ఏకీకరించుకొనుటయొక్క యభిప్రాయములతో నేను గమనించుట లేదు. కులముయొక్క సమష్టికార్యమును నావృప్తియం దివకొని ప్రసంగించుచున్నాను. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము మనదేశమునందు నాటుకొనియున్నది. బ్రాహ్మణేతరు లనుటచే బ్రాహ్మణులనుటచే మిగిలినవారని యర్థమిచ్చినను మన వైశ్యుల కాయవ్యమునందు సంబంధము కలుగలేదు. బ్రాహ్మణేతరోద్యమాదర్శములు విశాలములగు నగపడుచున్నను, నా యుద్యమావలంబు లనేకులు ప్రభుత్వముప్రాపున ఉద్వ్యగసంపాదనా స్వప్రయోజనకార్యపరతంత్రు లగుటచే. మన కాయవ్యమును నందు చోటు లేకపోయినది. ఉద్యోగవాంఛ లేక ఉన్నదానితో తృప్తిపొంది స్వస్థులైన నమ్ముకొని జీవయాత్రను గడపుకొనువారు మరుటచే మన కాయవ్యముప్రయోజనము కూన్యమైనది. ఇంతియేగాక బ్రాహ్మణేతరోద్యమము బ్రాహ్మణుద్వేషపూరితమై దేశకళ్యాణమునకు తోడ్పడలేక యున్నది. కాని బ్రాహ్మణులయొక్క స్వార్థపరతయే ఇట్టి మనోవికలత్వమునకు కారణ మని చెప్పక తప్పదు. ఇంకను బ్రాహ్మణుల స్వార్థపరత కొంతవరకు దేశాభ్యుదయమునకు అలంకమును కలుగజేసెననిమాడ నంగీరింపవలయును. గాంధీ యంగోదయారంభము నుండియును, స్వార్థమును వెనుకకునెట్టి సర్వసంగపరిత్యాగమును జేసి దేశసేవాకంకబుధులైన బ్రాహ్మణులన్నాముల ననే కులను గాంచుచున్నాను. ఇప్పుడంతకలహములకు ఈర్ష్యలకు, తావులేదు. అన్ని కులమువారు, అన్ని మతములవారు, ఏకమై దేశసేవ చేయఁజలసిన కాల మానన్నమై యున్నది. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు అనుభేదము మన కగత్యములేదు. ఎవ్వరు దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనా కంకణబద్ధులొ వారే మనబంధుగలు. వారితోకలిసి పనిచేయుటయే మన కర్తవ్యము. స్వార్థపరులు లేను ప్రయోజనముకొరకు పలుకుబడి గలవారిని లోబరచుకొన మాయలను బండ్తుదురు. అట్టిమాయలకు తానీయక మెలవవలగి ప్రవర్తించుట యత్యంతావశ్యకము.

ఖద్దరు

ప్రస్తుతము స్వరాజ్య సంపాదనకొరకు కాలగ్రెను మహాసభ వికలక నిర్మాణకార్యక్రమమును, ఇంకొక వలక కొన్నింటి పోరాటమును అవలంబించియున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమమును గాంధీమహాత్ముడును, కొన్నింటి పోరాటమును నైజామాహాళయఁడును నడుపుచున్నారు. నిర్మాణకార్యక్రమముందు ఖద్దరు, అన్నతృతానిచారణము ప్రధానములు. పూర్వకాలముందు మన దేశీయప్రత్యపరిశ్రమ ప్రపంచ విఖ్యాతిని గాంచినది. బ్రిటిషురాజ్య తంత్రజ్ఞుల రాజ్యపరిపాలనాకార్యవిధానఫలితముగ స్వదేశ వస్త్రప్రతిశ్రమ నాశనమై, మనము మానసంరక్షణకొరకు అవ్యదేశీయులవంక జూడవలసి నంతటి విపత్తు సంభవించినది. ఖద్దరువలన నార్థికప్రయోజనము కలుదుగాని, ఖద్దరు స్వరాజ్యము నొసంగఁ జాలదని హైందవ రాజకీయక్షేత్రందు తీవ్రముగు అభిప్రాయభేదము కలదు. అర్థికముగనూడ మన హిందూదేశము తుట్టుకుద నున్నదని అర్థిక పరిశోధకులు లెక్కలుజేయుచున్నారు. తిండికి లేక మలముల నూడుచున్న మనసోష

హైందవ ప్రజలకు అధ్యక్షుల పరిశ్రమలను అన్న మునుగల్గించి హైందవ దేశ ఆర్థిక స్థితిని బాగుచేయుట మాత్రము చిన్నపని యగునా? ఆర్థికముగ నభివృద్ధి చెందుదేశము రాజకీయస్వాతంత్ర్యమును బొంద కీర్తిమంతమైయుండును. గాంధీజీహోతుని ప్రబోధానంతరము, హిందూదేశమును అధ్యక్షుల విశేషముగ వ్యాపించుట శుభసాధనము. ఇంకను జేయుదుండు లభికముగ అధ్యక్షుల వ్యాపింపవలయును. అధ్యక్ష పవిత్రమగు వస్తువు. అధ్యక్ష భాగము యు భూభాగమును బురికొల్పెను. దేశక్షేమాభిలాషి యగు ప్రతి హైందవుడును అధ్యక్షభారము కడంగ వలయును. స్వరాజ్యసంపాదనకొరకు అధ్యక్షుల ఎంతవరకు తోడ్పడ గలవను విషయముల భేదాభిప్రాయము లున్నను ఆర్థిక ప్రయోజనమును అంగీకరించిన వహనీయులు అధ్యక్షుల ధరింప నిండు శంకించుచుండుట వారి మనోదృష్ట్యమును, వారిదాస్యవనోన్మత్తిని నూచించును. ప్రతిమండి నూలు వడుకు పని మనవైఖ్యల కందుబాటులో నుండవని నానమ్మకము. నూలు వడుకుపని సామాన్యముగ నాడువారిది. మూలవడుకుటకంటె చిల్లరవ్యాపారములచే నెక్కువ ప్రవృత్తి మార్చింపబడును. కిమ్మత్తును లెక్కించి చూచు మనవారలు నూలువడుకుట కిచ్చు గింపరు. నూలువడుకుపనిని ఏ వృత్తియైతని యితరులకు విడిచి అధ్యక్షుల ప్రయత్నములను ధరించి అన్నములేని దేశీయసోదగలకు తోడ్పడుటలో నేమి యభ్యంతరముకలదు? మనవైఖ్యలందు అధ్యక్షభారముచాల అరుదుగనక పడును. అధ్యక్ష ప్రయోజనము నింకను మనవారు గుర్తింపకుండుట శోచనీయము. అధ్యక్షుల ధరించి ఆర్థికరాజకీయాభివృద్ధికి తోడ్పడుట విధికృత్యమని సవివరముగ మనవిచేయుచున్నాను.

అస్పృశ్యత

అస్పృశ్యత (అంటరానితనము) మనదేశమును జీరకాలమునుండి పీడించుచున్నది. అంటరానితన మనునది కేవల మమానవకృత్యము. అంటరానితనము హిందువులలోతప్ప యితర మతస్థులందుగాని హిందూదేశమునందు దక్క యితరదేశములందుగాని కానరాదు. హిందూమతగ్రంథము లగు వేదాదులు ఇట్టి దురాచారము నంగీకరించి యుండలేదని మహాపండితులు ఘంటాపథముగ చూపుచున్నారు. అంటరానితనము శాస్త్రసమ్మతమని వాదించు పరమ ఛాందస శిఖామణులుగూడ లేకపోలేదు. శాస్త్ర మెటులున్నను, ఆచారము మాత్రము వేరుపన్ని యున్నది. ఇట్టి విపరీతాచారము దేశసౌభాగ్యదాయకము కానేరదు. ఇట్టి యాచార ఉత్పత్తికి బ్రాహ్మణులే మూలభూతులని యూహింపవచ్చును. తిరిగి నివారణమగుటకు వారి పుష్కలము సంపూర్ణముగ మారవలెను. అప్పుడు వారిమార్గమునే జీతము అనుసరించు ననుచు సందియ ముండదు. “అత్యవశ్యకభూతాని” ఆమ అద్వైతసిద్ధాంతమునకు బుట్టినిల్లుగు మన హిందూదేశమందిట్టి దురాచారము ప్రబలియుండుట మహాఘోరము. స్వరాజ్య సంపాదనాసాధనముగ పరిగణింపబడిన అంటరాని తనమును, నివారించుటకు విశేష ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. స్వార్థ త్యాగలగు వారి నిరంతర కృషివలన అంటరాని వారియందును ప్రబోధము కలిగినది. అన్యమతముల స్వీకరించిన యంటరాని వారు తిరిగి స్వమతాభిమాన ప్రేరితులై హిందూమతమును స్వీకరించుచున్నారు. ప్రభుత్వ సంస్థలందును, దేశీయ సంస్థలందును వారికి ప్రాతినిధ్య సౌకర్యములు కలుగజేయబడినవి. అంటరాని తనమునకు మనకు నావరించుకొన్న యొకవిధముగ సంశయవ్యాధి కాని వేటొందు కానేరదు. వ్యాధినివారించిన ఆరోగ్యమే కలుగును.

శాసనసభలు

ఇంక శాసనసభా ప్రవేశ విషయమును గూర్చి ముచ్చటింప వలయును. హిందూదేశ సంస్కరణ శాసనమునకు ముందుండి శాసనసభలు ప్రభుత్వవిధానమునకు తోడ్పడ మాత్రమే సాధనము లైనవి. ప్రాత శాసనసభలలో గొంతలు సభ్యులు ఎన్నుకొనబడినవా లైనను, వారియెన్నిక లోక ప్రత్యక్షునిగా నము ననుసరించి జరుగుచుండెడిది. సంస్కరణశాసనము వచ్చిన తరువాత శాసనసభ్యులను ప్రజలు ఎన్నుకొను హక్కు ప్రసాదింపబడినది. ఎన్నికసభ్యులసంఖ్య ఇతరులకంటె అధికముగ నున్నను శాసనసభలు మాత్రము నిర్దిష్టములుగ జేయబడినవి. ప్రజాపిత కార్యములు సాగించుట కెన్నియో అడ్డుకులు ఏర్పరుప బడినవి. ఇట్టి శాసనసభల నిరుపయోగము నూహించియే సహాయ నిరాకరణ మాత్రము నవలంబించిన కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రభుమయ్యెన్నికలందు శాసనసభలను బహిష్కరించినది. సహాయ నిరాకరణోద్యమముయొక్క యంత్యసాధనముగ శాసన తిరస్కారమునకు దేశము సంసిద్ధముగ లేదని మహాత్ముడు నిర్ణయించిన వెనుక, క్లిలిత దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు శ్రీయాంపండిత మోతీలాలు నైహూగారులు గయ కాంగ్రెసు ఆవంతరము స్వరాజ్యపథమును లేవదీసి, శాసనసభలందు ప్రవేశించి, ప్రభుత్వ విధానమును బ్రతిఘటించి, శాసనసభల నిష్ప్రయోజకత్వమును బహిష్కరము చేసిరి. రెండవ యెన్నికల కాలమునకు

“బాతీయమహాసభ” శాసనసభా ప్రవేశము నంగీకరింపక పోయినను ప్రతిఘటనమును విరమించి తాత్కాల్యమును విమోచనము. కాంగ్రెసు పలుకుబడిలము లేని స్వరాజ్యవాదులు అధికసంఖ్యకులు శాసనసభలందు ప్రవేశము గాంచలేకపోయిరి. బెంగాలు సెంట్రలు ప్రోవిన్సులందు మాత్రము స్వరాజ్యవాదులు ప్రభుత్వమును బ్రతిఘటించి ద్వంద్వపరిపాలనా విధానమును నిర్వహించుకొనిరి. కాన్పూరులో జరిగిన 40-వ కాంగ్రెసు మహాసభ తుదకు శాసనసభాప్రవేశము నంగీకరించినది. శాసనసభలలో ప్రవేశించి, ప్రభుత్వవిధానమును బ్రతిఘటించి, శాసనసభల నిష్ప్రయోజకత్వమును బయల్పరచి, స్వరాజ్యసంపాదనము గావించుటయే కాంగ్రెసుయొక్క ఆవశ్యమైయున్నది. ముందు రానున్న యెన్నికలందు కాంగ్రెసు, స్వరాజ్య పథములంబులు శాసనసభల నాక్రమించి కాంగ్రెసు ఆవశ్య నిర్వహణమునకు సమకట్టి యున్నారు. సత్వర స్వపరిపాలనము నొసంగుటనుగూర్చి సామ్రాజ్య శాసనసభలందు ఇటీవల జరిగిన ప్రభుత్వ ప్రకటనమునకు తర్వాత కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారముగ స్వరాజ్య వాదులును, కాంగ్రెసు పక్షవలంబులు నగు శాసనసభ్యులు భారత, రాష్ట్రీయ, సభలనుండి లేచి బైటికివచ్చిరి. దేశమునందు నిర్వాహ కార్యక్రమము సాగించి రాబోవు ఎన్నికలకొరకు దేశమును సిద్ధముజేయ వారు సంసిద్ధులైయున్నారు. స్వరాజ్య కాంగ్రెసు పక్షేతరులును ప్రమత్తుములను సల్పుచున్నారు. కాని, దేశపిత మొక్కటియే యభిలషించువారెల్లరు స్వరాజ్యవాదులే శాసనసభలకు యెన్నుకొనుట కర్హము.

ప్రాతినిధ్యము

శాసనసభాది సంస్థలందు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమాత్రము అన్యధాయకమని కొందఱి యభిప్రాయము. ఇందు కొంత సత్యముండినను, నుండుగాక! ఆనూత్రమును ఆచరణయందు తెట్టు మార్గము లనర్థము లగుగలగలజేయవచ్చును గాని కేవలము మాత్రమే యనర్థమువారితోనే నేకీభవింపజాలను. దేశకార్యనిర్వహణముకొరకు కేర్పడిన ప్రభుత్వసంస్థలందుగాని దేశీయసంస్థలందుగాని అన్ని సంస్థలకు ప్రవేశము గలుగుట అత్యంతవశ్యకము. స్థానికపలుకుబడి గల యొక్కటి రెండుసంస్థములలో ప్రాతినిధ్యము గలిగియుండుట డ్రేముముకానేరదు. ఆవకాశ ముండునంతవఱకు అన్ని సంస్థలందును ప్రాతినిధ్యమును నటల ప్రయత్నింపవలయును. ఆట్టియేర్పాటులననే యన్ని సంస్థలందును పరస్పరమై హాభావము గలుగుట కవకాశమేర్పడును. విద్యాధికు లగు బ్రాహ్మణులే యన్ని సంస్థానాక్రమించుచున్నారను నవవాద కిప్పుడు చూతులేము. బ్రాహ్మణులు వెనుకకు నెలిచి యితరసంస్థలందు ప్రాతినిధ్యవకాశములను గలగజేయుచున్నారనటకు నిదర్శనములు చూపవచ్చును. రాబోవు ఎన్నికలలో గంజాంజిల్లా పక్షమున నిలుచు శాసనసభాభ్యర్థులలో మనవైఖ్యలోకిని నిలువజేయవలయునని స్థాయిసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు. ఆతీర్మానము మీయామోదమును బొందవలసి యున్నది. గంజాంజిల్లాలో మన వైఖ్యలకు ప్రాముఖ్యమును, పలుకుబడియుం గలవు. కావున మనవారి నొకరిని నిలువజేట్టి మన మెల్లరము పూనికతో నేడు మొదలు పనిచేయగల్గిన, మనకపజయము రానేరదు. ఇంతటితో మనపని యయిన దని మనము సంతసింపజగదు. సర్వత్రులను వినియోగించి స్వరాజ్యవాదులే శాసనసభలకు బంపుటకు మనము ప్రయత్నింపవలయును.

పాలనావిధము

దుర్భరముగ పన్నులభారము దేశమును వీచి పిప్పిచేయుచున్నది. దేశావసరములకు వించి మితిమీరిన వైస్యమును బోషింప హిందూదేశము నిర్బంధింపబడుచున్నది. దేశవాసులు బోషక భాగము వైస్యబోషణమున కగుచున్నది. వైస్యకులందు కేరీయులకు బాధ్యతాయుత ఉద్యోగము లొంగబెట్టెను. బెంగాలు ఆర్థికసేవకు ఒకవిపరీతనిరంతరపథతి సృజింపబడి నేగాబోషణలేకయే దేశపుత్రులు నిర్బంధముల పాలు చేయబడుచున్నారు. ఆయుధశాసనము స్వతస్సేవకై వైస్యకులవైస్యములను నిర్బంధించుచున్నది. ప్రజాయత్తశాఖాధీనము గావించబడిన మత్తుపదార్థ పాలనావిధానము చెన్నరాజధానియందును ప్రజాక్షేమభంగకరముగ నిర్వర్తింపబడుచున్నదని శాసనసభా సభ్యులు విశవము చేయుచున్నవి. దేశక్షేమమునకు వేరువురై యున్న త్రాసుడు పాలనము స్వదేశీయులును, ప్రజాప్రతినిధులును అగు సర్ పాత్రోమహాశయులంగారి హస్తగతమయిన నాకుగూడ విదేశీయుల మార్గములే యనుసరింపబడుట మిక్కిలి శోచనీయముగా నున్నది. ఇంకను నెన్నియో రితుల మన జన్మస్వత్వములు నిరసింపబడుచున్నవి నూలుయేజుడి యెండ్ల నిలుపుపాలనానంతరము పాన మిట్లు నిస్సహాయులై యుండుట ప్రభుత్వవిధానమునకు గొంపప్రసము గానేరదు. ప్రజాస్వత్వభంగకరములగు ప్రభుత్వవిధానములను హైంద

వాంగ్ రాజకీయ నేత్రులు నిరంతరము విమర్శించుచునేయున్నారు. మనదేశము క్రికి స్వరాజ్యసంపాదనమే తక్కు వేటొందు మార్గము లేదు. ఆందులకు కాంగ్రెసు మహాసభ నిర్వచించు కార్యవిధానమే మనకు సర్వదా అనుసరణీయమై యున్నది.

గంజాంజిల్లా ఆంధ్రోత్పత్తి విభాగముకొరకు ఉత్పత్తి ప్రాంతములందు నివసించుచున్న మనవాడిని ఉత్పత్తి సులక్రింద జవాభారతలలో లెక్కించి మన కన్యామును గావించిరి. ఇంతియేగాక మనకులమునకు మారుకేరులుకూడఁ బెట్టిరి. భగవదనుగ్రహములకు విపత్తును గడచినవారము. ఆంధ్రోత్పత్తి సమస్య పరిష్కారముకొరకు ప్రభుత్వ నియమితు లైన డి.వి. డిఫో కమిషనువారు మనలను ఆంధ్రులగనే పరిగణించినారు. ద్వితీయ వైశ్యమహాసభ్యులుగ నుండిన శ్రీయుత కొత్తకోట వేంకట సరస్వత్య శ్రేష్ఠి బి. యె. బి. యల్. గారు ఆంధ్రోత్పత్తి సమస్యను గూర్చి తపయంపన్యాసమునందు విభులముగఁ జర్చించియుండిరి. ఉత్పత్తి ప్రాంతములందు నివసించుచున్న మనవారలు మాతృభాషయగు నాంధ్రమును కేవలము మరచియుండుటయే దురభిప్రాయములకు తావిచ్చినది. వ్యవహార సౌకర్యముకొరకు ఉత్పత్తి భాష యావశ్యకమైనను, మాతృభాషను మఱుటకు ధర్మముగాదు. భాషాసంబంధ మితరసంబంధము లన్నింటికంటె గూడ బలవత్తరమని గ్రహింపవలయును. ఉత్పత్తి ప్రాంతవాసులగు మనవారలు ఆంధ్రభాష నభ్యసించి కులవ్యక్తిత్వమును బోషింపవలయును.

మనము ప్రస్తుత మెంతవఱకు రాజకీయములందుఁ బాల్గొన నవకాశముగలవో యంతవరకే నాకుతోచిన విధమును మనవి చేసినాను. ప్రపంచమునందు దనదినము ననేకవిధముల రాజకీయ పరిస్థితులు మార్పును జేచుచున్నవి. కార్మిక సమస్యలు ప్రపంచమును కలత జేచియు చున్నవి. ప్రస్తుతయు గము రాజకీయయుగ మని చెప్పవచ్చును. రాజకీయ పరిణామముల పయనే మానవాభ్యుదయము నిలిచియున్నది. హిందూదేశము రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లేక యితరదేశములతో బాటు సమాన స్థానము నాక్రమించలేక యున్నది. ప్రజలయందు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాభిరుచి విజృంభించినగాని దేశమునకు విముక్తి కలుగదు. హిందూదేశమునందు ప్రతిజాతిరూప సంస్కృతిని విజృంభింపజేసి, తద్వారా రాజకీయస్వాతంత్ర్యసంపాదనకు గడంగజేయును. ప్రభుత్వ, దేశీయ రాజకీయ సంస్థలందు మనసంఘము ప్రవేశము గలిగియుండవలయును. దేశాభివృద్ధి ప్రత్యేక సంఘములయొక్క అభివృద్ధిపై నానుకొనియున్నది. ప్రపంచ విఖ్యాతిని గడించిన గాంధీజీహోతును వైస్యకులు, అట్టి మహాపురుషుని దేశమున కొసంగిన వైశ్యభాతి ధన్యత గాంచినది. ఆమహాపురుషుని ప్రబోధము ముందు జ్యోతియై నడచుచున్నది. మనమెల్లరము రాజకీయములందు సమయానుసారముగ ప్రవర్తించి కులమున కభివృద్ధియు దేశమునకు విముక్తియు సమమార్చి స్వాతంత్ర్యమును ప్రతిష్ఠంప వలయును.

నాయభిప్రాయములను వెల్లబెట్టి నాటిటియవకాశమును గలగజేసినందులకు తమకు మఱియొకసారి నాకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను. భగవంతుడు మనకులము నాశీర్వదిండుగాక!

ఒకగుట్టము బెదరుట

బండిలోనున్న ఇరువురు శ్రీలగతి నిన్నరాత్రి ఇరువురు నర్సులు ఎగ్జూరు మెట్రిక్చి హాస్పిటల్ లు నుండి సెంట్రలు స్టేషనుకు కోచి బండిలో పోవుచుండిరి. ఎదురుగ ఒక చాలాగాన చాకలిమూటతో రాగ వానిని చూచి నర్సులు దెవరి బడన త్రొక్కినను, డ్రైవరు నర్సులను నిలుప యత్నించెను గాని లాభము లేకపోయెను. పైచెప్పు గట్టము దెవరి పరగల్గునో డ్రైవరు బండి నుండి క్రిందపడి గాయములు తగిలెను. బండిచ్చ క్రిందికి పడునును. ఆ మెతుపాడ గాయములుతగిలెను. ఇంతియు నర్సు డ్రైవరుతో బండిలోనే కూర్చుండినను, గుట్ట ము ఎగ్జూరు రు డ్రైవర్ వైస్యమండ్రుల జెల్లను. అచ్చట ఒక బస్సుతోడికొట్టుకొని బండి చెడిపోయెను. ఇంకను కొంతయారము గట్టముపరుగెత్తి ఒక బావియెదుట నిలిచెను. అప్పుడు ఆనర్సు బండి దిగిపారిపోయెను.

అలహాబాదు, మార్చి 27.—శ్రీయుతి సరోజినీదేవి అలహాబాదువచ్చి పండితమోతీలాలు నైహూగారి అగ్రగృతక్రిందజనపబడిన ఒక బహిరంగసభలో నుపన్యసించెను. ప్రస్తుత రాజకీయ ఆర్థిక సాంఘికపరిస్థితులగూర్చి మాట్లాడెను. సర్వ దేశికానవలసినదని, కట్టుదిట్టములు చేసికొనవలసినవియని, అంతఃకలహముల రూపుమాపవలసినదనియు ఉద్ఘోషించుకొని మాట్లాడెను.

ఆక్షయసంవత్సరాదిసంచిక వెలువడినది!

ఆంధ్రమహాజను లనుగ్రహించిన యమూల్యములగు వ్యాస రాజములతో బిప్పియున్నది. విషయవిభజనము గావింపబడినది కాన్పూరు జాతీయసభకు సంబంధించినచిత్రములు, ఇతరాంధ్రదేశసంఘములయు, మహాజనులయు, వ్యాసకర్తలయు చిత్రములును గలవు.

ఇందలి వ్యాసము లెల్లవిధముల నాంధ్రుల విజ్ఞానాభివృద్ధికి దోడు పడగలవు. క్రింద ప్రకటితమైన విషయానుక్రమణిక యీసంచిక విలువను చాటగలదు. ఆంధ్రమహాశయు లెల్లరు నీసంచికను స్వీకరించి దీనివలని ప్రయోజనమును బడయదగుదురు.

మిగుల పరిశ్రమను గైకొని ఆమూల్యము లగు వ్యాసములను వ్రాసి యీసంచికా ప్రటనమందు మా కెంతయు తోడ్పడిన పండిత వర్యులకు కృతజ్ఞతతో వందనముల నర్పించుకొనుచున్నాము. ఈ

సంచికయందు స్థలాభావముచే ప్రకటితములు గాని వ్యాసరాజముల యొక్కరచయితలను మన్నింప మిక్కిలి వేడుకొనుచున్నాము.

ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా 1-4-0, వారపత్రిక చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా 1-8-0 ఇతరులకు పోస్టేజితో సహా రు-4-0 లకు నీసంచిక లభింపగలదు. కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రితము లైనవి. పలసినవారు త్వరగా మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

వైధరలకు చందాదారులకు వి. పి. గా సంచికను పంపుకొను చున్నాము. అక్కఱలేని చందాదారులు మాకు వెంటనే తెలుప గోరుచున్నాము. ఊరకుండి వి. పి. లను త్రిప్పగొట్టి మాకు వ్యయ ప్రయాసల గలిగింపకుండ మఱిమఱి ప్రార్థించుచున్నాము.

విషయానుక్రమణిక

వ్యాసముల నూచి, చిత్రముల నూచి, జయదుందుభి—గుండిమెడ వేంకట నుబ్బారావుగారు (ప), చిత్రముల వివరణము, పంచాంగము, ప్రస్తావన, వేదాశిస్సులు—ఆంధ్రీకృతములు—పెండ్యాల వేంకటసుబ్బాస్వామిశాస్త్రిగారు (ప), అక్షయ—సాక్షి మంగపతిరావుగారు (ప), అక్షయ—అల్లమరాజు రామకృష్ణయ్యగారు (ప), అక్షయ స్వాగతము—దోహ వేంకటస్వామి గుప్తగారు (ప) అర్చన—ఆహ్వానము—పంచాంగుల ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు (ప), కీ. శే. సర్ పిట్టి త్యాగరాయ కెట్టిగారు, దేశ బంధుని హృదయ వేదన—ముడుంబ నరసింహాచార్యులుగారు (ప), కీ. శే. చిత్రరంజన దాసు—శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వరప్రసాద బహద్రుగారు (ప).

౧. రాజకీయము

40-వ దేశీయమహాసభ - కాన్పూరు, శ్రీమతిరిసోజినీదేవిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము—తీర్మానములు, మహాత్ముడు - సన్నిధానము నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు (ప) కర్ణాట ప్రభువర్ధని పరిపాలనము—మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారు, మేలుకొలుపు—కాట్రాపులపల్లి రామమూర్తిగారు (ప), సిపాల్గారి యుద్ధము - కే. వి. శ్రీకంఠ శాస్త్రిగారు, మానవబోధము - పండిత శేషలక్ష్మిశాస్త్రిగారు (ప), భారత్ప్రభుత్వదాయము - కోన వేంకటరాయశర్మగారు, ఉపాధ్యాయవృత్తి—పంగనామముల రామచంద్రరావుగారు (ప) కానన్లోలుసుము - నల్లూరి నూర్య నారాయణరావుగారు, మాతృనిదేశము—మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు (ప), స్వరాజ్య పక్షము—జాతీయోద్యమము—మోచర్ల కృష్ణమూర్తిగారు, వృత్తుంజయ స్తవరాజము—తెన్నేటి నారాయణశర్మగారు (ప).

౨. సారస్వతము

కవికృత్య సిద్ధాంతము—జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు, మార్పు-దీపాల పిచ్చయ్య శాస్త్రిగారు (ప), విమర్శనపథ - కవికొండల వెంకటరావుగారు, లీల - దుర్గ మహాంతి సీతారామశర్మగారు (ప).

3. గ్రంథవిమర్శనము

సాహిత్యరత్నాకరము—వారణాసి ధర్మసూరి మహాశయి—శ్రీరంగమ సోమేశ్వర శాస్త్రిగారు, పూజాయాత్ర—పెనుమర్రి వెంకటరత్నముగారు (ప), అశ్వేషణము - తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు (ప), శ్రీపర్వము - తిక్కన—గర్భాము అప్పారావుగారు, కృతజ్ఞత—జనమంచి సీతారామస్వామిగారు (ప), యెంకిపాటల గాలిదుమారము—బసవరాజు వేంకటస్వారావుగారు, హనుమంతుని హితోపదేశము—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు (ప), వేమనకాలము—బండారు తమ్మయ్యగారు, సారంగధరచరిత్రము—నిడమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, కోకిలామాసికొనుమింక గుబురులోన—కాళూరి వెంకటనరసింహరావుగారు (ప), నందూరి బాపయ్యపుత్రి - విఘ్నేశ్వరచరిత్రము—విద్యాం దేశరకొండ రామజోగిశాస్త్రిగారు, శివరాత్రి మాహా త్యయము—విద్యాం కట్టి సాంబమూర్తిశాస్త్రిగారు, ఋషి స్తవము—పొన్నలూ నూర్యనారాయణశర్మగారు (ప), నూరనూర్యని ప్రేమవర్ణన—యడ్లపాటి వేంకట సుబ్బారావుగారు, ప్రాణప్రయాణసమయవిస్మృతి—అల్లమరాజు వేంకటనారాయణ భట్టుగారు (ప).

౪. నాటకము

గ్రహచారము—క్రొత్తపల్లి నూర్యరావుగారు, ఆశీర్వాదము - గున్నేపల్లి అక్షయలింగంగారు (ప)

౫. కథ

పులిహాస—రాయసం వేంకటశివుడుగారు, కలివిడంబనము—మల్లాది నూర్య నారాయణశాస్త్రిగారు (ప), పిచ్చినమ్మకము—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు, శత్రు పాలంభము—కలువలపల్లి రంగనాథశాస్త్రిగారు (ప), వరశుల్కము—శ్రీపాద జోగి

చిత్రములు:—కాన్పూరు జాతీయసభా నాయకులయు, సభాభవనాదులయు, ఆంధ్రదేశసంఘములయు, ఆంధ్రమహాజనులయు, వ్యాసకర్తలయు, చిత్రములు ముద్రింపబడియున్నది.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

సోమయాజులుగారు, కాకమా నీవు వినువిశ్వగాన మేమి?—కాళూరి వెంకటరామా రావుగారు (ప), మహావీరుడు—దశిక నూర్యప్రకాశరావుగారు, అరుణోదయము—దేశరాజు రామదాసుగారు (ప)

౬. చరిత్ర

ఔరంగజేబు భార్యలు—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు, ఆతిథ్యము - పండితా రాధ్యుల నాగభూషణంగారు (ప), తొల్లి భారతీయు లేకజాతీయులుగా నుండిరా? - కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు, శ్రీరామని నిర్వేదము—భాగవతుల నృసింహశర్మ గారు (ప), మశేషగరము—బుద్ధనిర్యాణము—కొ. నరసింహాచారిగారు, ప్రేమలత—అనంతపంతుల రామలింగస్వామిగారు (ప), నిజామురాష్ట్రచరిత్ర పరిశోధనము—శ్రీ శేషాద్రినరసింహపులు, అన్యూపదేశము—శ్రీరాం వీరబ్రహ్మంగారు (ప), కాసనా వలి—సి. ఆర్. కృష్ణమాచార్యులుగారు, కపిలధార—కొత్తపల్లి సుబ్బణ్ణాచార్యులు గారు (గే) శ్రీద్విజేంద్రులారాయలశిష్యము—జంధ్యాల శివన్నశాస్త్రిగారు, చిత్ర లేఖనము—నెలగపూడి భుజంగరావుగారు (ప), శ్రీవిఖనసమూహి - వైఖానసులు—ఆర్. బి. పార్థసారథి కృష్ణమాచార్యులుగారు, వనలక్ష్మి—సుసర్ల రామమూర్తిగారు (ప), మనప్రాచీనవిద్యాపంథులు—పల్లి సోమశేఖరశర్మగారు, గాంధీమహాత్మ్య - సోమంచి నూర్యనారాయణశర్మ (ప)

౭. నైతికము

ఎవడు త్రయముడు - కాశీభట్ట సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు, ప్రియలేఖ—వేదము వేంకటకృష్ణశర్మగారు (ప)

౮. సాంఘికము

సంఘసంస్కరణము—వల్లభానీ వేంకటరావు చౌదరిగారు, కవిత్—కో.తి శ్రీపతిశాస్త్రిగారు (ప), నాగరికత—పోడూరి రామచంద్రరావుగారు, చిలుక—గోద పంక—మొసలికంటి రామాబాయమ్మగారు (గే)

౯. వేదవాజ్ఞయము—మహాము

పురుషసూక్తము—యస్. కే. వెంకటేశంగారు, ప్రణయలేఖ—నూపాటి కొండమాచా ర్యులుగారు (ప), శ్రీనాగభూషణరావు (పం.) - వేంకటశేషేశ్వరావధానులు (ప)

౧౦. జ్యోతిషము—ఖగోళవిజ్ఞానము

చంద్రుడూ—చర్ల యశ్వేశ్వరసోమయాజులుగారు, పుణ్యలగ్నము - 'కవిమహారు' (ప), మహాత్మునిజాతకము—వి. కే. శేషకోపాచారి గారు,

తత్త్వము

ప్రార్థనము—చేపూరు సింహాచలముగారు, ప్రాచీన గురుశిష్యులు—కోలాహలం సీతారామరాజుగారు(ప), పారతాళితత్త్వము—సోమయాజుల వేంకటరామమూర్తిగారు అగస్త్యుడు—నెలగపూడి దాసయ్యచౌదరిగారు (ప)

సంగీతము

పురాణపారికథ—బం.వల్లయ్యశాస్త్రిగారు, సత్యవిరహము—వి. అణ్ణాశర్మగారు(ప) ప్రకీర్ణకము

స్వరత్నావళి—ఒకవాసన—పారసంది జగవ్వాధస్వామిగారు, భారతమాతృ సమాఖ్యాసము—నేమాన నూర్యప్రకాశవిగారు, ఆంధ్రవారాపత్రికలు—కొదాలి శివరామకృష్ణరావుగారు, మేలుకొను మంధ్ర మిదేశమేలుకొనుము—గాడేపల్లి నూర, నారాయణశర్మగారు (ప) 88,00,000 (ముప్పదియొంతుల)దాక్షిణాత్యాంధ్రులకుగతి యెవరు?—సాధు నరదరాజంపంతులుగారు, విరాగి—కొడిదన వెంకటనారాయణగారు (ప)అవెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల దొకపల్లెటూరు—మాగంటి బాపినీడుగారు, శివకవులు (ప) - నిడుదవోలు సుందరము పంతులుగారు, మదరాసు పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ—'పరిక్రమాభిలాషి'

శ్రీ దిగుమర్తి హనుమంతరాయని నిర్మాణము

ఈ పుట్టెను సాధువంశమున బూని సువిద్యులనేర్చి లెస్సగా మెట్టెను ధర్మమార్గమును మోతిన కాంతము తాండవింపగ వృట్టెను దివ్యసాత్వికగుణంబును నాత్మబలంబుతోడఁ జే

కై పరోపకారతను భారతపుత్రుల నగ్రగణ్యుడై. కి. విద్యలుపూర్తిగా వెలయించి మనమును జేతనేవార మై లేచుపరిచి; గాంధీమహాత్ముని ఘననాక్యముల కెల్ల నాదరణంబును సభిగమించి;

ప్రియశిష్యుడై యొప్పి ప్రేమతో నడవోయ నాదియై నిరతంబు వరలుమండి; యోగివర్ణునివలె నొప్పుచుదీక్షతో నిండ్రియజీతు డయి నెగడుచుండి;

సత్యాగ్రహంబును సాధ్యాశ్రమంబును వెలకొల్పి పూర్ణితో నిర్వహించి; ఆరోగ్యహీనుడై యలచుట దీర్ఘంక స్వస్థలంబును జేరె స్వాస్థ్యమొంద;

గీ శమదమాదిగుణంబుల కాంతుడగుచు భక్తివిహంబులను గల్గి భారతాంబ కగ్రపుత్రుడుగా వెల్లి యధికమైన త్యాగమును జేసి, చిడలెను ధన్యు డగుచు.

గీ. యావనం బింక పూర్తిగ నలరుమండ తోడి వారలయార్దుల దోలకుండ జేతకాంక్షల పూర్తిగ దీర్చుకుండ మాయమైనాచే హనుమంతరాయవర్య!

సీ. తనవలెనందఱ దయతోడఁజూచుచు మిత్రభావమతోడ మెలఁగెనెవఁడో దూషితుండైనను దొడ్డభావముఁ జూపి క్రమచర్య నేర్చిన ఘనుడెవఁడో ఇతరులు తన్నెపు హింసించుచుండిన

తెగిపై బడక పైరించె నెవఁడో అత్యంతదు స్థరోద్యమముల నైన, సా త్వికశక్తిచే సా-ధించెనెవఁడో గీ. కాంతితో నిత్య మధ్యాత్మికశక్తితోడ నధికముగ వెల్లుమండెడు నట్టిఘనుడు పూత హనుమంతరాయుండు పుణ్యమూర్తి మనల విడనాడి పోయెగా మహిని వీడి!

సీ. ఆతని యుద్యమం బతికెయ మందంక నాశీర్వదింపు డో యాద్యులారా! ఆతనిచరితంబు నాదర్యకముగాగ నాశీర్వదింపు డో యనఘులారా! ఆతని బోలుమహాత్ము లుద్ధనమొంద నాశీర్వదింపు మో యాంధ్రమాత!

ఆతని సుగుణంబు లంతల బ్రసరింప నాశీర్వదింపు మో యార్యగాంధీ! గీ. బంధుమిత్రులమఃఖంబుఁ బాయనట్లు లతనిసత్కీర్తి భువిలోన నాటునట్లు ఆత్మ పరమాత్మతోఁ నైక్యమందునట్లు జేపుఁ దాతని నాశీర్వదింపుఁగాఁ!

బా. నీతాభాయి

శ్రీ. శ్రీ దిగుమర్తి హనుమంతరాయని పద్యములు

సీ. చిరకాలముననుండి గరుభావమున నిన్ను ప్రేమించు మిత్రులి బిడుగునేసి కలసి నీతో నెల్ల కష్టముల్యుఖముని నేవించు భార్యకు జిచ్చు వెట్టి కనిపెంచితన బుగ్గి గావించువని యెంచు తల్లిని రుఃఖసంధమున ముంచి దారి తెన్నునులేక దాసిగా బడియున్న భారతమాతను బాని ద్రోసి

గీ ఇంతలో మమ్మునెడబాసి యెగి నాన చెంతలేకుంటు రుదినేవ జేయలేక పోతిమయ్యయై నీస్వృతి శత్రుమయ్య రమ్ముమాదిక్కు-హనుమంత - రాయవర్య.

సీ. పట్టభద్రుండవై భాగ్యభోగ్యంబులకొ దేశనీవాదీక్ష రోసి నాపు సత్యాగ్రహంబును నిత్యవ్రతంబుగా

నెంచిలేమని వరియించినావు గాంధీమహాత్ముని కడుభక్తి నేవించి వారివలను మెప్పు వడసినావు పల్లెపాడున సర్వబంధము ల్వలకుక

స్వారాజ్యతత్త్వంబు జాటివావు. గీ. నీచత్యాగశక్తి నీవత్యసంధత నీచదేశభక్తి నీచుక్తి ర్తి నీవు దివికిజరిన నిలుచు నీ జగమున మమ్మునిజీచితే హనుమంతరాయ.

ఈ అంబితభక్తితోడ వివిధాశ్రమవాసుల జాడగోరి నీ వెంచగరాని దుర్బుధిత-నేగితి గౌతమి తీరప్రాంతముతో కాంచితి నీతిగామును - కన్నులకింపకు పోల్వరంబునుకో ఎంచిత వన్ని సంతలను - ఏకముఖంబున నడచి యో చించగ న్నేహబృందమును - చెంతకురమ్మని చేరులోన చా

రించిత నీచదోహమును - లేవిక మాకయై మిత్రవర్య యా సిందినదయ్య నీచు ఘన-నేనకు భారతమాత యంతలో ముంచితి మా మెదుఃఖమున మోసముజే నెగమాయబ్రహ్మయూ కొంచెముగాని మాకొక- గొబ్బున దీర్చవె వేదజన్మముం గాంచి యపారదీక్ష మెయి-కార్యములన్నియు జక్కబెట్టి నీ మించిన యాత్మశక్తి పర-మేషునియందున జేర్చియుండుమో మంచిగా నాలరాసి హను-మంత! నుభావణ! ఆంధ్రభూమ! దా!

చేబియ్యం సోమయ్య.

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

జీ వి త ర హ స్య ము

అష్టమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము బోషధాది ప్రదర్శనము-సంద్యాల

ఈ మహాసభ ఏప్రిల్ నెల 8 తేదీనుంచి 5 తేదీవరకు సంద్యాలలో జరుగగలదు. ఏర్పాటుబన్నియు గావించబడినవి. ఈ మహాసభకు రాబోవు ప్రతినిధుల కెల్లరకుతు, దిగుటకుగాను సంద్యాల విక్టోరియాగ్రీడ్ రోయనందును మరియొక వసతిగృహమును ఏర్పాటుచేసినాము. 2 తేదీనుంచి సుధావృత్తింరైలు కును ఆరాత్రియు, 3 తేదీవరకు సంద్యాల రైలుప్రేక్షాదగ్గర విచ్చిక్ నేవాదళమును ఉంచుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు తగు ఏర్పాటుచేసినారు. 3 తేదీ ఉదయముననే మహాసభ ప్రారంభ మగును. గాన రాబోవు అభిమానులెల్లరును రాత్రికిగాని 3 తేదీ తెల్లనానవప్పటికిగాని సంద్యాలచేరునటుల రావలయునని ప్రార్థన. అఖిలభారత ఆయుర్వేదవైద్య సమ్మేళనము జయత్రాచ లో జరుగగలదు. ఏప్రిల్ 8 తేదీ మొదలు 12 తేదీవరకు జరు గగలదు. ఆ సభకు చెట్టుకుగాను, సావ్యమనువరకు 4 తేదీ సా యంత్రమువరకు సభను ముగియించుట చేసే ప్రయత్నం చేయు చున్నాడు. తేదీనో 5 తే రాత్రికి సంద్యాలనుంచి ప్రయాణ మెనను కర్నూలుమార్గముగా జయపురం 8 తేదీకి సుఖముగా జేరగలరు. అందును గురించి ఏలాటి సంతకము అవసరములేదు. ఆయుర్వేదాభిమాను లెల్లరును, యీసభకు విచ్చేయుదురు గాక యని ప్రార్థన.

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై 1926 (29-3-26)

ఇరువది జముల "సీన్" ధరలు

కాకిక ముల్లులు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి) రు 10-6

కాకిక ముల్లులు — 22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 9-12, సరాసరికము రు 8-14.

తెలుపుముల్లు— 1708 రు 15-0; గ్లాస్ 9000 రు 15-0; ఎ. ఎ. 78 రు 9-12; ఇ. సి. 78 రు 10-0; 88-388 రు 12-12; డి. సి. 78 రు 10-0; 8978 రు 9-12, 3702 రు 12-6. 7978 రు 10-0 2908 రు 8-8.

నూలు

40 నెంబరు, సీను (5 పాకట్టుకు) — ట్రాక్స్—రు 6-0-0 చలవ రు 7-4-0 పచ్చరంగు రు 10-1-0; పడవ రు 8-15-0; కాకి రు 8-14-0 సవరణ రు 8-8.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) — నత్త (రిసా) రు 12-7-0, సీలసరము

60 నెంబరు సీను (5 పాకట్టుకు) అడకతెర 18-12-0; నెమలి రు 18-8; "గేట్" రు 18-4; గొడ్డలి రు 10-10-0; గడ్డిబండి రు ఎద్దుగడియారము రు 10-8-8; సింహము మేకాడు రు సెనలు రు

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — ధూగోళము- సీలంచేప రు 20-1-0.

లోహములు

ఇనుము:— తెల్లయిన చట్టకమ్మిలు ఒక బారెనకు ధర రు 84, 85.

ఇత్తడిరేకు:— ఇంగ్లీషు రు 258. జర్మను (డిట్ మాక్) రు 256; రాగిరేకు రు 268,

టిక్ రేకు:— (90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటికి) 9" రు 18-12-0.

కలాయి పెంకురేకు:— 24" గేట్ 8" 7" 8" రు 15-0 9" రు 15-4.

సిమెంట్ పిపాకు వెల:—

హార్వే ఆవుమార్కు రు 10-14; "బెన్-లేర్"

జర్మన్ నెమలి రు 10-0.

చక్కెర (రెడి) రు 81-2.

వాయదాధరలు:— మార్చి రు

పేరు సెనగ పప్పులు

మార్సెల్ నెంబరులు— "మిసిక్" రు 52 0-0 సాదా పాను రు

పేరు సెనగనూనె

"గాను" రు 119. "సెన్" రు 117-0.

అముదము

(గానుధర) రు 92.

వదును చేసిన తోలు రు 1 లక్ష

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డతోలు (7½ మొదలు 9½ వరకు) రు 0 12 6	రు 0 18 2	
" (తేలిక) రు 0 14 8	రు 0 15 6	
" బెంగుకూరు (8 మొదలు 9½) రు 0 18 1	రు 0 18 6	
" " (తేలిక నరకము) రు 0 15 0	రు 1 0 0	
" (మట్టాడ) రు 0 18 8		
" (విజయనగరం 7½ 7½) రు 0 18 8	రు 0 18 6	
" (ఏలూరు 7½ 7½) రు 0 14 0	రు 0 14 8	
గేదతోలు రు 0 10 0	రు 0 10 3	
గేదూడతోలు రు 1 0 0	రు 1 1 0	
అవుమాడతోలు రు 1 10 6	రు 1 12 0	
మేకతోలు రు		
గొడ్డతోలు రు		

వదును చేయని పచ్చితోలు

బెంగుకూరు మేకతోలు	100-కి రు 185 0 0	రు 195 8 0
రెజవాడ మేకతోలు	" రు 170 0 0	రు 180 0 0
బెంగుకూరు గొడ్డతోలు	" రు 180 0 0	రు 170 0 0
రెజవాడ గొడ్డతోలు	" రు 120 0 0	రు 175 0 0
అవారముపట్టు బారసు 1-కి	రు 80 0 0	రు 86 0 0
పొన్నపట్టు	" రు 25 0 0	రు 26 0 0
రెక్కాయలు	" రు 38 0 0	రు 55 0 0 0

గొడ్డతో భారతీయులకు కలుగజేయబడిన యిబ్బందులు

"విదేశీయులకు నావికుల (ఎలయినసీమెను) పేరులను నమోదు చేయవలెనని 18-8-1925 వ తేదీని హోమి సెక్రటరీ ఒక ఉత్తరువును ప్రకటించెను. ఆ ఉత్తరువు 1926 జనవరిలో గొడ్డతో పట్టణమునకును మండలమునకును గూడ వర్తింపజేయబడినది. దాని ప్రకారము పోలీసువారు చాలమంది భారతీయులను పేర్లనుగూడ విరంతుకముగా విదేశీయుల పట్టికలో చేర్చిరి. వారి పేర్లను విలాసములలోను గల పట్టిక యందులో పంపబడినది. వారందరూ భారతీయులే. వారిలో హెచ్చుమంది పంజాబులోనే వుట్టిరి. వారు సంస్థానములలోనివారు కారు. వారందరూ మూడేండ్లకు తక్కువ వయస్సు వారిని దేశమునందున్న వారే. వారిలో కొందరు 14 ఏండ్లనుండిగూడ (బ్రిటనులో నేయున్నారై. యుద్ధకాలమున వారిచట పనిచేసిరి. ఇప్పటికిని కొందరు కార్మికులుగాను కొందరు హోటరులుగాను కొద్దిమంది నావికులుగాను నున్నారు. వారందరూ యోగ్యులేగాని తుంటరులుకారు. వారికి వ్యవసాయ గురుతువు ప్రకములలో వారి జాతి జన్మస్థలమును వివరింపబడలేదు. భారతీయులను బహిష్కరించుటకు ఇటీవల కొన్ని యేండ్లనుండి (బ్రిటనుదేశమున గట్టి ప్రయత్నము జరుగుచున్నది గొడ్డతో నగరము స్కాట్లండులో సుప్రసిద్ధమైనను అచటగూడ కొన్ని నాటకకాలకును ఇతర విద్యార్థులములకును భారతీయులను రానిచ్చుట లేదు. బ్రిటిషువారికి ఆపత్కాలమున న గా యుద్ధ సమయమున అత్యధికమగు సహాయము నొసరించిన భారతీయులకు బ్రిటిషువారు చేయుచున్న ప్రత్యుపకారసౌభ్యమిదిగానున్నది" అని.

68 మందిపేరు లా ఉత్తరువులోనున్నది. ఒక్క పేరు హిందువు పేరువలెనున్నది గాని తక్కిన 62 మందియును మహమ్మదీయులే. వారిలో యిద్దరు మాత్రమే నావికులు. తక్కినవారందరూ హోటరులే (పెద్దరు) పంజాబులో మిరుపూరు, జలందరు జిల్లాల యందే వారిస్వగ్రామములు కలవు. అట్టివోవారిని ఏషియాటిక్ అనుటకు బదులు కలర్లు అని ఏల వ్రాసిరో వారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకే చేరియుండగా విదేశీయులని (ఎలయను) ఏల వ్రాసిరో తెలియదు.

దక్షిణాఫ్రికాలో నవలంబింప బడుచున్న పద్ధతియే స్కాట్లండులోగూడ నవలంబింపబడినది. హెచ్చుమంది భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికా యందున బ్రిటనులోగూడ స్థిరపడినవో అచటివలెనే యిచటగూడ నివో ధకచట్టము లామోదించబడును. అనదుమలి వర్సూలులో చాకలిపని చేయుచున్న చీనాదేశపు స్త్రీలను అచటి తెల్లవారు పీకలుపిసికి చంప బోయిరినగుడ ప్రతికూలలో ప్రకటింపబడినది. అమెరికాలో గూడ నిటులే జరుగుచున్నది. విరోధాఖండమునున్న (కాంటు నెంటు) ఒక భారతీయవిద్యార్థి వ్రాసిన లేఖను యిటీవలననే నేను ప్రకటించితిని. అమెరికా నుండిరిగి వచ్చిన ఒక భారతీయవిద్యార్థి నన్నిటివలననే చూడవచ్చెను. ఆతడు ఆంగ్ల భాషను స్వచ్ఛముగా మాటలాడ గలడు. మర్యాదల నెరిగి నడుచుకొనగలవాడు. అమెరికాలో ఆసియా ఖండ వాసులపట్ల నిరసనను చాలాధికముగా నున్నదనియే ఆతడు నా కెరిగించెను. కావున భారతీయుల పట్ల నిరసనాభావమును దక్షిణాఫ్రికా వారొక్కరేగాక తెల్లజాతుల వారందరూగూడ మాపుచునేయున్నారని స్పష్టమైనది. ఆసియా ఖండవాసులు పోలీసులుగా నుండుటయేగాక స్వల్పభమును గూడ గమనించుట లేదు. అందువలన వారి నటుల నగౌరవించుట కడు సులభముగాని ఎల్లకాలమును ఆసియావారిటులే నిద్ర పోవుచుండుదు. కావున వారు మేలుకొనినవో చాల కల్లోలము కలుగకముందు పాశ్చాత్యులు (ప్రాయ్యుల సాత్తులను వోమగొనట మాని న్యాయమైనసహాయమును చేయుచుండవలెను. లేదా ప్రాయ్యులు పాశ్చాత్యులకు సహాయముచేయుటయైన మానవలెను. ధీరులగు పంజాబీలు స్కాట్లండులో నేల ఇట్టి అనమానమునకు పాల్పడవలెను. అగౌరవము కలుగునని తోచినవో ఏల మాతృదేశమునకు రాగూడదు. లేదా ఎదిరించి కా రాగృహముల కేలపోగూడదు? పంజాబీలవలన లోపమేమైన నుండినవో వారు ముందుగా తమ ప్రవర్తనమును సరిచేసికొనవలెను. మానవులకందరికిని ఆత్మగౌరవము కలదు. దానికి కలిమిలేమట సంబంధమేమియును లేదు.

"యుద్ధసమయమున అధికముగ సహాయము చేసియుండగా నిపుడు బ్రిటనువా రెటులచేయుచున్నారో చూచితిరా? అని యీ విలేఖరి వ్రాసెను. అప్పుడు భారతీయులు మనఃపూ

ర్వకముగా సహాయముచేసియున్నవో నిపుడు దానికి ప్రత్యుపకారము నకేషించి యుండగూడదు. అసహాయము ఫలాపేక్షతో చేయబడినదిగాదు. కాని నిజమామోచిన పారమార్థిక బుద్ధితో భారతీయుల పుడు సహాయము చేయలేదు. బెవరించుటవలననే చేసిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు గ్రామములకు వెళ్లినపుడు గ్రామములు వారికి సకలసదుపాయములను ఎటులచేయుచున్నారో లేక చేయవలసివచ్చియున్నదో యుద్ధ సహాయముగూడ నట్టిదేగాన ఏరు మాటిమాటికిని సహాయముచేసి తి మనినవో మీరు చేసినదేమి కలదు? మేమేమీ చేకచేయించితిమని ఆంగ్లేయులు చెప్పుటగూడ తలస్థింపవచ్చును. ఏకారణముననే యంతవరకును వారటుల ననలేదు. యుద్ధకాలమున నిర్బంధమున పంజాబునుండి యుద్ధభూమికి వెళ్లినవారందరూ గర్వపడనవలసివచ్చును. బ్రిటిషువారి కృతజ్ఞతనకేషించుట కట్టి కారణమునుగూడ లేదు. సర్ మైక్లు ఒడయారూగాను పట్టుకట్టి సాధించెనుగాన ఆగొప్ప ఆయనకే చెందినది (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 18-8-26)

భారతీయుల కారక సంఘము నూలు చందా

రాష్ట్రము	ఏక్లాను.	బిక్లాను	మొత్తము
1. సుజరాతు	859	321	480
2. ద్రవిడ	427	44	471
3. పంజ	487	28	460
4. ఆంధ్ర	858	45	403
5. బెహారు	198	81	274
6. మహారాష్ట్ర	199	20	219
7. మధ్య హిందీ	87	168	200
8. కర్నాటక	168	25	193
9. ఆసాం	146	0	146
10. సంయుక్త	100	12	112
11. బొంబాయి నగరము	69	14	83
12. మధ్య మరాఠీ	57	18	75
13. కేరళ	54	2	56
14. సింధు	42	18	55
15. పంజాబు	26	4	40
16. ఉత్తర	24	10	34
17. ఢిల్లీ	21	2	23
18. బేరారు	8	2	10
19. అక్బరు	8	0	8
20. బర్మా	4	2	6
మొత్తము	2747	601	3348

ఎంగుయిండియా 4-3-26

అభ్యుదయము

శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా 800 పుటములు చేయబడినది. దయబిలిస్ అనే బహుమూల వ్యాధిని బోగొట్టి అందుకు తీసిపదార్థమును మాయముచేయును. తేదీని, దగ్గను, తీయను బోగొట్టి కథమును తెల్లించును. అనుపానవి కేవలములే నన్ని వ్యాధులను గురుచును. సూప్రప్రభుధకమున కంటే హెచ్చుననిమిచ్చును. ఉపయోగించు విషము మందుతో పంపబడును.

2126 నెల కులం 1 కి రు 5-0-0 లు. 2
మేనేజరు, ఆర్డర సాయనశాస్త్రము, 264 ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

మీకు తెలియునా? 211
హిందూదేశమునను, తినితరదేశములందును గూడ యీ పుస్తకము ప్రతిగృహమును అలంకరించుచున్నది. ఇదియే కామశాస్త్రము:— ఇది ఆయురారోగ్య విశ్వవిద్యములను సంపాదించుకొనుటకు చదువదగిన అపురూపమైన గ్రంథము. మీరు ఇదివరలో ఈ గ్రంథమునందలి యంతములను రిప్రూగ చూడనియెడల వెంటనే తెప్పించి చూడుడు. మీరు ఒక కార్డు వ్రాసినంత మాత్రముననే గ్రంథమును బడయగలరు. ఆతనినిగ్రహం ఫార్మసి, 26 బ్రాడ్వే, న్యూయార్కు.

చెన్నై బజారుధరలు

1926-వ సం. మార్చి 29-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

చెన్నైలో కా 1-4 కు 85 0 0 మొదలు 49 0 0 వరకు

తెలుగుబియ్యము

మొదలు తెలుగుబియ్యము ,, 48 కులకు 11 8 0 18 0 0

మొదలు ,, దిబ్బా ,, 14 0 0 15 0 0

మొదలు ,, దిబ్బా ,, 15 0 0 16 0 0

మొదలు కా. 164 అన్న 1-4 ,, 8 12 0 9 0 0

మొదలు ,, ,, 20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు అన్న 1-4 కు 205 ,, 12 8 0 18 0 0

మొదలు ,, దిబ్బా ,, 12 8 0 18 8 0

మొదలు ,, దిబ్బా ,, 14 0 0 15 0 0

మొదలు ,, దిబ్బా ,, 17 0 0 18 0 0

మొదలు ,, క 164 ,, 8 8 0 9 0 0

3. మానవస్తువులు

మొదలు కా 1-4 ,, 160 0 0 162 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 14 0 0 25 0 0

కొండాపురం నెలగవత్త కా 1-4 ,, 58 0 0 59 0 0

మొదలు ,, ,, 54 0 0 56 0 0

మొదలు నెలగవత్త కా 1-4 కు 119 మొదలు కా 1-4 ,, 117 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 92-0-0 94-0-0

4. చిల్లరవస్తువులు.

కాయకవత్త కా 1-4 ,, 75 0 0 80 0 0

కాయకవత్త ,, ,, 40 0 0 42 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 115 0 0 126 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 45, 00

కాయకవత్త కా 1-4 ,, 50, 55

కాయకవత్త కా 1-4 ,, 40 0 0 60 0 5

మొదలు కా 1-4 ,, 28 0 0 70 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 81 0 0 40 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 82 0 0 88 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 82 0 0 88 0 0

5. లోహములు

మొదలు 100 కులకు ,, 68 0 0 71 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 21 4 0 21 8 0

మొదలు కా 1-4 ,, 18 6 6

మొదలు కా 1-4 ,, 258 0 0 264 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 269 0 0 275 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 81 2 0 81 10 0

7. కూడి

మొదలు కా 1-4 ,, 800 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 215 0 0

8. నూలు

మొదలు కా 1-4 ,, 6 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 8 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 8 12 0

మొదలు కా 1-4 ,, 8 14 0

మొదలు కా 1-4 ,, 7 0 0

మొదలు కా 1-4 ,, 7 8 0

మొదలు కా 1-4 ,, 6 8 0

మొదలు కా 1-4 ,, 6 10 0

మొదలు కా 1-4 ,, 6 8 0

మొదలు కా 1-4 ,, 5 15 0

మొదలు కా 1-4 ,, 6 2 0

మొదలు కా 1-4 ,, 6 2 0

మొదలు కా 1-4 ,, 6 11 0

మొదలు కా 1-4 ,, 6 8 0

మొదలు కా 1-4 ,, 6 4 0

మొదలు కా 1-4 ,, 7 12 0

అమెరికా నది అధిక ప్రామాణిక కు ౧౫ సోమవారము

రక్త హాతి

Deschiens' syrup

మొదలు కా 1-4

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలమును, నిద్రాశయమును, 30,000 వైద్యులచేత ప్రశంసించబడినది. దీనిని, హాతి

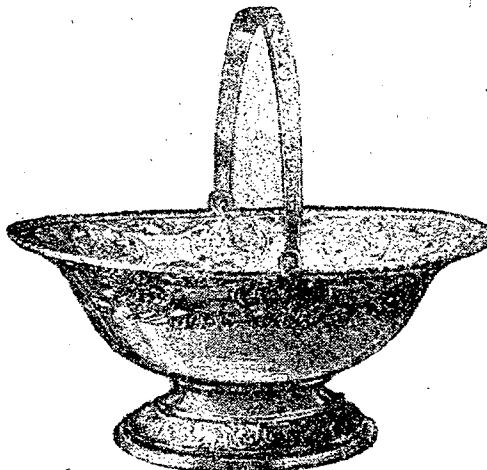
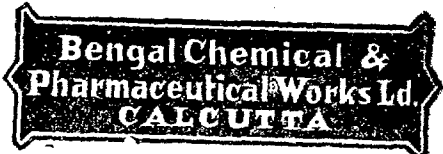
To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co, 174, Broadway, Madras.

ఓషధులచే చేయబడిన దంతచూరము

ప్రతిరోజు దంతముల కుపయోగించుటకు తగిన దంతచూరము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును,
నోటియందు దురువాసనను పోగొట్టును,
శ్వాసము విడుచునప్పుడు నువాసనగా నుండును.

డబ్బా 1-కి ధర రూ 0 6-0.

తంబిలినాం సోద విజయం: జి.యం. తెట్టి అందు సన్ను, "సత్యవర్ష" 229, చైవాబజారులో, మద్రాసు.

మీ కొరిక ప్రకారము నగలుతయారు చేసి యివ్వబడును. అన్ని విధములైన బంగారు, వెండి నగలు, వేడుకసామానులు కాజాలు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, వాగవత్తులు మొదలగు వవి సాఅందముగా తయారుచేసి యివ్వబడును. మావద్ద తయారుగల యావత్తు మానులకు యంత్రసహాయముచే, జక్కగాను, అందముగాను, భరిమం చేయు మెరింగుల యంత్రోపేక్షలు గలవిగా యందును. యింకా అన్ని విధములయిన సీనుకములముల కట్టడపుపనులు చేయబడును. యొకరూర్తి మా వద్ద ఆర్డరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణతృప్తి చెందెదము. సమ్యక్ముగలరు. వర్తకులు మాకంపెనీవల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును. 12 యించి వెడల్పు వెండిరేకు పొదుగు యంతకావలసినచో యిస్తాము కూలి వివరము వ్రాసినయెడల తెలుపుచున్నాము.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్ష

ప్రాప్తయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, నెం 2/19 కొత్త వెంకటాచలయ్యరు వీధి, మద్రాసు.

ఫౌన్ టెన్ కలములు

(బ్రిటిష్ లాల్కు 14 కేరెట్టు బంగారు పాళితో కు 4-0-0, లాల్కు సయిజు పెద్దపాళితో కు 7-0-0, ఫ్రెంచి కేమ్మ 18 కేరెట్టు బంగారుపాళితో కు 4-8-0, బ్లాక్ బర్డు కు 8-8-0, వెంట్రిగాజుపాళితో 0-12-0 కిల్లరుకింగు కు 0-12-0, రాయల్ కు 1-4-0, తపాలాఖర్చులు శేపు.

జర్మను నావల్టీ స్టోర్సు, కాకినాడ.

మాన సోల్టా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలసులభము! (హిందూభిర్లు ప్రత్యేకము) గుణభక్తికము! కిరీములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి పైకొకకల కిమాత్రలు వివాదస్పృతము. ఆజీర్ణము, అరుచి, అపులింకలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, కిరగ్గు, వేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు నచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే నేమిచ్చును. ఇందు ఆనేక విషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ ముగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడినచివ నిజము తెలియగలదు.

విరువాత: (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా

నాయకురాలు

(పల్నాటి వీరచరిత్ర) 2574

సిద్ధముగా నున్నది.

చరిత్రాత్మకమగు ఆరు అంకముల నాటకము. మాతనపక్కిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని పలపాటలు గలవు. ఉన్న ప లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుచు, మంచిలైందు. ఫెడర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రూ 1-0-0 వలయువారు:—ఉన్న ప లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

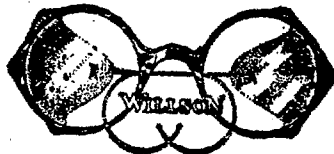
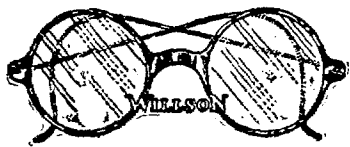
మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. చూడుతూ లోలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాలో వ్యాధినిర్మూలమును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టుబడినది. కలె కబ్బా 2-4-0. దీనికనుసారము గొప్పతెలుము కొద్ది 2-0-0 రెండును ప్యాకెట్లవగైరా ఖర్చుతో 6-0-0. 2678 గంధర్వ పార్కునీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0, డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

విల్సన్ గాగుల్సు

సూర్యుని ఉష్ణమును ఆటంకపరచునట్టి.

అసలు విల్సన్ గాగుల్సునే కొనుడు.

శ్రేయునందు విల్సన్ పేరు ఉన్నదాయని గమనించి తీసిన, చాకయైన అడేమాదిరి గాగుల్సును మోసపోయి కొనుడు.

మల్టర్ మాక్స్ అండు కో., ఇన్స్.

ఇండియాకు ఏజంట్లు, ప్రతినిధినిగా నుండువారు.

మెసర్సు విల్సన్ అండు కో., పోస్టుబాక్సు నెం 2 మద్రాసు.

మెసూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములలో నొకటియగు, రోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

9. మ. జయంతిలో అమృతాంజనం మ. వెడ్ అమృతాంజనం దామోదరదాస్, ఎల్లిస్ వీడ్ అహమ్మదాబాద్ నుండి వ్రాసినది. తమరికస్తూరిమాత్రలను ఒకతూరి వుపయోగించ వారు ఎప్పుడునూ దానినే వాడుదురని తమకు తెలియజేయ చాలాసంతోషముగానున్నది ఇంక 25 సీసాలను బంప ప్రార్థన.

10. మ. ఎ. డేవిడ్. హెడ్ మాస్టర్, హిందూరిజ్జ్ స్కూల్ దొనకొండ పి. బి. నెల్లూరు నుండి వ్రాసినది. తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా బాగా పనిచేస్తున్నావని తెలియజేయ సంతోషించుచున్నాను. ఇంక 12 సీసాలను బంపకోరినాను.

మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్ల్యూ గుమాస్తాడ కవులరాం పి. బి. కృష్ణా డి, వీరు వ్రాసినది. తమరి కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకూ, మరెవరికైనా పెద్దవారికినీ చాలా వుపయోగకరముగా నున్నది. గావున ఇంకనూ

12 సీసాలను బంపించవలెను.

11. మ. ఎ. చంగయ్య చెవిన్యాఇక్ సెక్టర్ చిత్తూర్ పి. కడప డిస్ట్రిక్టు తమరికస్తూరిమాత్రలు రోగముపైన ఆత్మీయముగా పనిచేస్తూవున్నవి గావున, ఇంకను 6 సీసాలను బంపుము.

250 నుండి 300 మాత్రలుగల సీసా వెల 4 అణాలు, పోస్టేజీతో పోస్టేజీతో 6 సీసాలకు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0

25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలవారూ అన్ని దుకాణములందును దొరకును. (3)

594

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మెసూరు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ లిమిటెడ్.

19 హారిన్ రోడ్డు, మాంటూ రోడ్డు, మద్రాసు

భిక్షగ్రాత్తు డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ, ఎం. బి. సి. యం. గారిచే స్థాపనబడినది.

శాస్త్రాక్రమముగా తయారుచేయబడ నమ్మకమైన మందులు దొరకునట్లు.

“భృంగామలకతైలము”

తలకు చల్లదనమిచ్చును, అధికోష్ణము, తలనొప్పి, కండ్లకోష్ణము, మెదడు దుర్బలత్వము మొదలగువాటికి ఆయువుమైన నివారిణి. 4. ఔస్సుల సీసా 1 కి ర్పు. 1-0-0. 1 పౌను. సీసా 1 కి ర్పు 8/- కావలసినవారికి క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. ఏజంట్లు కావలెను.

వి. కృష్ణస్వామి బి. ఏ.

మేనేజరు.

నర్తనశాల

[కీచకపథ యను నవీననాటకరాజము]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ విరచితము

తేనెతేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి పద్యములు గలిగి, ఆదర్శప్రాయముగా, రంగానుకూలముగా రచింపబడిన శృంగార రసప్రధానముగు నీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల నలవడజేయును. వెల రూ. ౧-౨-౦

పరా:—శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన “హృదయేశ్వరి” “నర్తనశాల” కలిపి ఒకే సారి కొనువారికి రూ. ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వబడును, వర్తకులకు మంచి కమీషను యివ్వబడును.

ప్రభులచంద్ర శేఖరశర్మ, తెనాలి.

ఆరోగ్యపారిశుధ్య గ్రంథములు

ఆరోగ్యోపన్యాసములకు శ్రేష్ఠమైన సహాయక గ్రంథములు

ఆరోగ్యోపన్యాస గ్రంథావళి ఆంధ్ర, ద్రవిడ, ఆంధ్ర భాషలలో ముద్రింపబడెను.

1. ఇండ్లు-ఆరోగ్యము	అణాలు 2
2. డాక్టరు పప్పులోపల ఏమి చేయవలెను	2
3. పాతశాలలలో ఆరోగ్యశాస్త్రము, (వ్రాసిన)	2
4. జలము-ఆరోగ్యము	4
5. గాలి-ఆరోగ్యము	2
6. ఆరోగ్యము-వ్యాధులు	2
7. నిరోధింపబడదగిన వ్యాధులు	2
8. క్రిములను వ్యాపింపజేయు సామాన్యవ్యాధులు	2

శ్రీ కృష్ణా బ్రదర్స్,

కెమిస్టు అండు ఆప్టిషియన్సు, పోస్టు బాక్సు 166, 3861 మదరాసు.

శిరోరక్షణితైలము:— నల్లసోమంతిపూచే తయారు చేయబడినది. దీర్ఘ కాలముగానుండు తలనొప్పిలను, తలపొట్టును, కర్పాణి, కంటిలో నీరుకాటులు వీనిని మొదలంట పోగొట్టుట కిదియే మంచిమందు. 24 తులముల తైలము రు 2-0-0 1121 పక్యన్డ్ కంపెనీ 1, ఆలంగా తాపిళ్లవీధి తిరువల్లిక్కేణిమద్రాస్.

ఆయుర్వేదాపథ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు 3-0-0 ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2. భస్మప్రకాశిక రు. 1.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి. 2046 ప్రెస్సిఫాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, తెనాలి